

MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

Doksanördüncü Birleşim

28 . 4 . 1964 Salı

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	26:28	ğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/874)	31
2. — Gelen kâğıtlar	28:30	4. — Köy İşleri Bakanı Lebit Yurd- oğlu'na da Devlet Bakanı Nüvit Yetkin'- in vekillik etmesinin uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/875)	31
3. — Yoklamalar	30		
4. — Başkanlık Divanının Genel Ku- rula sunuşları	30	5. — İstanbul Milletvekili Tahsin De- miray ile Çanakkale Milletvekili Ah- met Nihat Akay'ın, hâd bir şekil alan Türk - Yunan münasebetlerinin umumî bir muhasbesinin yapılması için bir genel gö- rüşme açılmasına dair önergesi (8/10).	31:32
1. — Türk Siâhli Kuvvetleri adına Genelkurmay Başkanvekili Orgeneral Ali Keskiner'in Sayın Millet Meclisi üyeleri- nin ve Millet Meclisi üyeleri adına Başkan Fuad Sirmen'in Türk Silâhli Kuv- vetlerinin; 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ile Kurban bayramını tebrik eden karşılıklı telgrafları	30:31	6. — Kocaeli Milletvekili Nihat Erim'- in Yunanistan Hükümetinin bâzı beyanları ve bâzı davranışları ile bu Devletle Tür- kiye arasında, yürürlüğe konmuş bütün anlaşmaların gözden geçirilmesi hususun- da bir genel görüşme açılmasına dair önergesi. (8/11).	31:32
2. — NATO Altıncı Müttefik Taktik Hava Kuvvetleri Kumandanı Tümgene- ral Arno H. Luehman'ın Ulusal Egemenlik Bayramı münasebetiyle şahsan Millet Meclisi Başkanı Fuad Sirmen'e ve Altıncı Müttefik Taktik Hava Kuvvetleri Karar- gâhı personeli adına da Millet Meclisi üye- lerine tebriklerini bildiren telgrafı	31	5. — Görüşülen işler	32
3. — Vazife ile yurt dışına gidecek olan Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Er- kin'in dönüşüne kadar kendisine Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Kemal Sa- tır'ın vekillik etmelerinin uygun görüldü-		1. — Lübana'a silâh satışından doğan alacağımızla Fransız Hükümetinin emri- mize verdiği bâzı meblâğların Lübnan'da ve Fransa'da Türk misyonları için arsa, bina satın alınmasına veya yaptırılmasına, ayrılması hakkında kanun tasarısı ve Ma-	

liye, Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/609) (S. Sayısı : 650) 32:33,52,63:66

2. — 5383 sayılı Gümrük Kanununa bağlı Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Tarım, Ticaret, Sanayi, Gümrük ve Tekel ve Plân Komisyonlarından seçilen dörder üyeden kurulan Vergi Reform Geçici Komisyon raporu ve Anayasa Komisyonunun mütalâası. (1/664) (S. Sayısı : 698) (Dağıtma tarihi : 28.4.1964) 33:34

3. — 1837 sayılı Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına ve 3 . 1 . 1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 3 nci ve geçici 2 nci maddelerinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/632) (S. Sayısı : 631) 34:52,52,67:70

6 — Sorular ve cevaplar 52

A — Yazılı sorular ve cevapları 52

1. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, 17 Kasım 1963 tarihinde yapılan Mahalli İdareler seçiminde, Türkiye'de, seçmen kütüklerinin düzenlenmesi için ne kadar para sarf edildiğine ve

52

2. — İstanbul, Ankara ve İzmir şehirlerinde, 17 Kasım 1963 tarihinde yapılan Mahalli İdareler seçiminde, seçmen kütüklerinin düzenlenmesinde, kaç kişinin görevlendirildiğine dair yazılı soru önergeleri ve Adalet Bakanı Sedat Çumralı'nın yazılı cevabı (7/400, 401) 52:54

3. — Giresun Milletvekili Nizamettin Erkmen'in, Giresun ili hudutları dâhilinde, Kalkınma Plânının 1963 yılı programına göre, yapılması derpiş edilen yatırımların hangilerini realize edilmiş olduğuna dair Başbakan'dan soru önergesi ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Kemal Satır'ın yazılı cevabı (7/462) 54:58

4. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Trakya pancarları için özel bir fiyat rejimi düşünülüp düşünülmediğine dair soru önergesi, ve Sanayi Bakanı Muhammer Erten'in yazılı cevabı (7/465) 59:60

5. — Afyon Karahisar Milletvekili Şevki Güler'in Ziraî Donatım Kurumu Emirdağ ilçesi temsilciliği için tâlip olanlardan hangilerinin aranan vasıf ve şartları haiz olduklarına dair soru önergesi, ve Tarım Bakanı Turan Şahin'in yazılı cevabı (7/478) 60:62

1 — Geçen tutanak özeti

Erzurum Milletvekili Nihat Diler; Hasan-kale'nin sel felâketiyle karşılaşmaması için gerekli kanalın bir an önce açılmasına,

Samsun Milletvekili İlyas Kılıç; Avrupa ve Amerika'dan ihtiyaç fazlası yapı gereçleriyle, buldozer ve kamyon gibi yapı araçlarının inşaat mevsimine yetiştirilmek üzere Gümrük Resminden istisnasına ait tasarının, komisyonlarda süratle görüşülerek, Genel Kurula verilmesine dair birer konuşma yaptılar.

Ankara Milletvekili Ahmet Üstün'ün, traktör ihtiyacının giderilmesi için Hükümetçe yardım yapılması konulu demecini ise Ticaret Bakanı Fenni İslimyeli, bu hususta gerekli çalışmaların yapılmakta olduğu şeklinde, cevaplandırdı.

Gider Vergisi Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı hükümler eklenmesine dair kanun tasarısı, ikinci defa açık oylamaya konulmak suretiyle, kabul edildi.

Esnaf ve Küçük sanatkârlar kanun tasarısını tümü de, verilen önergelerin ışığı altında komisyonea yeniden düzenlenen maddelerin görüşülmesinden sonra, kabul olundu.

Genel Kurulun 10 gün süre ile tatile girmesi konusunda parti grupları temsilcilerince verilen önergenin kabulünden sonra,

28 Nisan 1964 Salı günü saat 15 te toplanıl-

mak üzere (Saat 17,15 te) Birleşime son verildi.

Başkan
Başkanvekili
Mekki Keskin

Kâtip
Yozgat
İsmet Kapısız

Kâtip
Samsun
İlyas Kılıç

SORULAR

Sözlü sorular

1. — Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, Midyat'ın Kerburan (Dargeçit) nahiyesinin ilçe haline getirilmesi için çalışma yapıp yapılmadığına dair sözlü soru önergesi, İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (6/834)

2. — Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, Midyat Askerlik Şubesinin eski binasından ne zaman ne sebeple tahliye edildiğine ve ikamet ettiği binanın kime aidolduğuna dair sözlü soru önergesi, Milli Savunma Bakanlığına gönderilmiştir. (6/835)

3. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Dış Ticaret Dairesinde görevli, yüksek dereceli, üç memurun vazifelerinin değiştirilmesi sebebine dair sözlü soru önergesi, Ticaret Bakanlığına gönderilmiştir. (6/836)

4. — Erzurum Milletvekili Adnan Şenyurt'un, Erzurum ilinde Askerî Dikimevi açılması hususunda ne düşünüldüğüne dair sözlü soru önergesi, Milli Savunma Bakanlığına gönderilmiştir. (6/837)

Yazılı sorular

1. — Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, Mardin ili merkezinde İş ve İşçi Bulma Kurumunun bir şube veya bürosu açılması konusunda ne düşünüldüğüne dair yazılı soru önergesi, Çalışma Bakanlığına gönderilmiştir. (7/481)

2. — Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, Midyat'ta bir erkek sanat enstitüsü veya yapı usta okulu açılması konusunda ne düşünüldüğüne dair yazılı soru önergesi, Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (7/482)

3. — Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, Midyat ilçe merkezinde bir Sümerbank altın ve satım mağazası kurulmasının düşünüldüğüne dair yazılı soru önergesi, Milli Savunma Bakanlığına gönderilmiştir. (7/483)

düşünüldüğüne dair yazılı soru önergesi, Sanayi Bakanlığına gönderilmiştir. (7/483)

4. — Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, Midyat'ın Kartmin köyündeki jandarma karakolu binasının kime aidolduğuna ve ne miktar kira ödendiğine dair yazılı soru önergesi, İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (7/484)

5. — Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, Silopi, Cizre, Savur, Ömerli, Kızıltepe ve Mazıdağı ilçelerinde birer hükümet konağı yapılmasının düşünüldüğüne dair yazılı soru önergesi Maliye Bakanlığına gönderilmiştir. (4/485)

6. — Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, Midyat'ta yapılması kararlaştırılan ceza evinin inşaatına ne zaman başlanacağına dair yazılı soru önergesi Adalet Bakanlığına gönderilmiştir. (7/486)

7. — Mardin Milletvekili Mehmet Ali Arıkan'ın, Kızıltepe ilçesinde bir ortaokul binası inşaatı konusunda ne düşünüldüğüne dair yazılı soru önergesi, Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (7/487)

8. — Konya Milletvekili Kadircan Kaflı'nın, Düzee'de yerleştirilen 80 - 100 kadar Bulgaristan göçmenine arazi tahsisi hususunda ne düşünüldüğüne dair yazılı soru önergesi, İmar ve İskân Bakanlığına gönderilmiştir. (7/488)

9. — Konya Milletvekili Kadircan Kaflı'nın, Güzel Sanatlar Akademisinin çalışmalarının ıslahı lüzumuna inanıp inanmadığına dair yazılı soru önergesi, Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (7/489)

10. — Konya Milletvekili Kadircan Kaflı'nın, Çorum Lisesinde, 20 Mart 1964 Cumartesi günü, vukubulan olay hakkında bir soruşturma yapıp yapılmadığına dair yazılı soru önergesi, Millî Eğitim Bakanlığına gönderilmiştir. (7/490)

2. — GELEN KAĞITLAR

Tasarılar

1. — 1315 doğumlu Mustafaoğlu Besim Yorulmaz'a vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair kanun tasarısı (1/682) (Maliye ve Plân Komisyonlarında)

2. — Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü 1962 bütçe yılı kesinhesap kanunu tasarısı (1/683) (Sayıştay Komisyonuna)

3. — Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1962 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı (1/684) (Sayıştay Komisyonuna)

4. — Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 1962 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı (1/685) (Sayıştay Komisyonuna)

5. — Avrupa Konseyi Ayrıcalık ve Dokunulmazlıkları Genel Anlaşmasına ek 4 nci Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı (1/686) (Dışişleri Komisyonuna)

6. — Üniversite unvanlarının akademik sahada tanınması hakkında Avrupa Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı (1/687) Millî Eğitim ve Dışişleri komisyonlarına)

Teklifler

7. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 67 nci maddesine bir (e) fıkrası eklenmesine dair kanun teklifi (2/711) (Maliye ve Plân Komisyonlarına)

8. — Afyon Milletvekili Şevki Güler'in, çeşitli teadül ve teşkilât kanunlarıyla diğer kanunlarda mevcut aylık ve ücret tutarlarının değiştirilmesi hakkındaki 28 . 2 . 1959 tarih ve 7244 sayılı Kanunun 5 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi (2/712) (Plân Komisyonuna)

9. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, 3656 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi (2/713) (Maliye ve Plân komisyonlarına)

Tezkereler

10. — Ankara Üniversitesinin 1962 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Bakanlığı tezkeresi (3/871) (Sayıştay Komisyonuna)

11. — Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 1962 Bütçe Yılı kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Bakanlığı tezkeresi (3/872) (Sayıştay Komisyonuna)

12. — Petrol Dairesi Başkanlığının 1962 bütçe yılı kesinhesabına ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi (3/873) (Sayıştay Komisyonuna)

Raporlar

13. — Kütahya Milletvekili Mehmet Kesen'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonlarından mürekkep karma Komisyon raporu (3/771) (Gündeme) (S. Sayısı : 673)

14. — Kayseri Milletvekili Abdülhalim Aras'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/596) (Gündeme) (S. Sayısı : 674)

15. — Ankara Milletvekili Ferhat Nuri Yıldırım'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/705) (Gündeme) (S. Sayısı : 675)

16. — Aydın Milletvekili İsmet Sezgin'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/609) (Gündeme) S. Sayısı : 676)

17. — İstanbul Milletvekili Fahrettin Kerim Gökay'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/610) (Gündeme) (S. Sayısı : 677)

18. — Bingöl Milletvekili Halit Rıza Ünal'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/637) (Gündeme) (S. Sayısı : 678)

19. — Gümüşhane Milletvekili Halis Bayramoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/755) (Gündeme) (S. Sayısı : 679)

20. — Urfa Milletvekili Kadri Eroğan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/756) (Gündeme) (S. Sayısı : 680)

21. — İstanbul Milletvekili Fahrettin Kerim Gökay'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/757) (Gündeme) (S. Sayısı : 681)

22. — Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/680) (Gündeme) (S. Sayısı : 682)

23. — Ankara Milletvekili Zühtü Pehlivanlı'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/679) (Gündeme) (S. Sayısı : 683)

24. — Adana Milletvekili Ali Bozdoğan oğlu ile Çorum Milletvekili Hilmi İncesulu'nun yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/668) (Gündeme) (S. Sayısı : 684)

25. — Kastamonu Milletvekili Fethi Doğançay'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/667) (Gündeme) (S. Sayısı : 685)

26. — İzmir Milletvekili Mehmet Ali Aytaç'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/645) (Gündeme) (S. Sayısı : 686)

27. — Sakarya Milletvekili Nuri Bayar'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkın-

da Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/644) (Gündeme) (S. Sayısı : 687)

28. — Van Milletvekili Şükrü Köserreis oğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/639) (Gündeme) (S. Sayısı : 688)

29. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/735) (Gündeme) S. Sayısı : 689)

30. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/719) (Gündeme) (S. Sayısı : 690)

31. — Temsil ödeneği hakkındaki Kanuna ek kanun tasarısı ve İçişleri, Millî Savunma, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/518) (Gündeme) (S. Sayısı : 692)

32. — Taşıt Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/566) (Gündeme) (S. Sayısı : 693)

33. — İller Bankası Kanununun 2 nci maddesinin değiştirilmesi ve 3 ncü maddesine bir fıkraya eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri, İmar ve İskân ve Plân komisyonları raporları (1/646) (Gündeme) (S. Sayısı : 694)

34. — Ege Üniversitesi adıyla İzmir'de bir üniversite kurulması hakkındaki 6595 sayılı Kanunun geçici 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/638) (Gündeme) (S. Sayısı : 695)

35. — Ankara Tıp ve Fen fakülteleri yapımı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkındaki 4879 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Bayındırlık ve Plân komisyonları raporları (1/594) (Gündeme) (S. Sayısı : 696)

36. — Manisa ilinin Selendi ilçesi. Hacılar köyünün hane 8, cilt 30 ve sayfa 11 sayısında nüfusa kayıtlı Veli oğlu, Asiye'den doğma 5.3.1943 doğumlu Durmuş Karakoç'un ölüm, ce-

zasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/866) (Gündeme) (S. Sayısı : 697)

37. — Eskişehir Milletvekili Şevket Asbuzoğlu ve iki arkadaşının, 28 . 1 . 1959 tarih ve 7196 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/679) (Gündeme) (S. Sayısı : 699)

38. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 22 nci maddesine bir fık-

ra eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/636) (Gündeme) (S. Sayısı: 700)

39. — 5383 Sayılı Gümrük Kanununa bağlı Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Tarım, Ticaret, Sanayi, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonlarından seçilen dörder üyeden kurulan Vergi Reform Geçici Komisyon raporu ve Anayasa Komisyonunun mütalâası. (1/664) (Gündeme) (S. Sayısı : 698)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili Nurettin Ok

KATIPLER : Mithat Şükrü Çavdaroğlu (Balıkesir), Süreyya Öner (Siirt)

BAŞKAN — Millet Meclisinin 94 ncu Birleşimini açıyorum. Sayın üyelere tatil sonu hoş

geldiniz deriz. (Sağ ol, sesleri)

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Lütfen beyaz düğmelere arkadaşlarımız bassınlar, yoklama muamelesi başlamıştır. Lütfen arkadaşlarımız biraz acele etsinler, yoklama muamelesi devam etmektedir... Yoklama muamelesi bitmiştir. Müzakereler için

gerekli çoğunluğumuz mevcuttur, müzakerelere başlıyoruz.

Bayram tebrikâtı vardır, Divan sunuşları olarak onları okutuyorum :

4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Türk Silâhlı Kuvvetleri adına Genelkurmay Başkanvekili Orgeneral Ali Keskiner'in Sayın Millet Meclisi üyelerinin ve Millet Meclisi üyeleri adına da Başkan Fuad Sirmen'in Türk Silâhlı Kuvvetlerinin; 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ile Kurban Bayramını tebrik eden karşılıklı telgraflar*

Sayın Fuad Sirmen, Millet Meclisi Başkanı
Millet Meclisimizin muhterem üyelerinin
23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

ile Kurban Bayramını Türk Silâhlı Kuvvetleri adına tebrik eder, saygılarımı sunarım.

Genelkurmay Başkanı Y.
Orgeneral Ali Keskiner

(Alkışlar)

Sayın Orgeneral

Ali Keskiner

Genelkurmay Başkanvekili

Ankara

Zatîalinizin ve şahsımızda Türk Silâhlı Kuvvetlerinin Ulusal Egemenlik ve Kurban Bayra-

mını şahsım ve Millet Meclisi üyeleri adına tebrik eder, teşekkürlerimle saygılarımı sunarım.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

2. — *NATO Altıncı Müttefik Taktik Hava Kuvvetleri Kumandanı Tümgeneral Arno H. Luehman'ın Ulusal Egemenlik Bayramı münasebetiyle şahsan Millet Meclisi Başkanı Fuad Sirmen'e ve Altıncı Müttefik Taktik Hava Kuvvetleri Karargâhı personeli adına da Millet Meclisi üyelerine tebriklerini bildiren telgrafı*

BAŞKAN — Diğer bir tebrik yazısı var, onu okutuyorum :

Sayın Fuad Sirmen
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
Ankara

Türk Hâkimiyet Günü münasebetiyle şahsan ekselânsınıza tebriklerimi ve en iyi temennilerimi sunarım. Altıncı Müttefik Taktik Hava Kuvvetleri Karargâhı personeli de Türk kanun koyucularına ve temsil ettikleri millete âti için en iyi hissiyatları izhar etmek hususunda bana iltihak ederler.

NATO

Tümgeneral Arno H. Luehman

3. — *Vazife ile yurt dışına gidecek olan Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin'in dönüşüne kadar kendisine Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Kemal Satır'ın vekillik etmesinin uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/874)*

BAŞKAN — Bir Cumhurbaşkanlığı tezkeresi var, onu okutuyorum :

Millet Meclisi Başkanlığına

Vazife ile yurt dışına gidecek olan Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin'in dönüşüne kadar kendisine, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Kemal Satır'ın vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Cumhurbaşkanı
Cemal Gürsel

BAŞKAN — Yüce Heyetin bilgilerine sunulur.

4. — *Köy İşleri Bakanı Lebit Yurdoğlu'na da Devlet Bakanı Nüvit Yetkin'in vekillik etme-*

sinin uygun görüldüğüne dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/875)

BAŞKAN — Diğer bir Cumhurbaşkanlığı tezkeresi var, okutuyorum :

Millet Meclisi Başkanlığına

Davet üzerine yurt dışına gidecek olan Köy İşleri Bakanı Lebit Yurdoğlu'nun dönüşüne kadar kendisine, Devlet Bakanı Nüvit Yetkin'in vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Cumhurbaşkanı
Cemal Gürsel

BAŞKAN — Yüce Heyetin bilgilerine sunulur.

5. — *İstanbul Milletvekili Tahsin Demiray ile Çanakkale Milletvekili Ahmet Nihat Akay'ın, hâd bir şekil alan Türk - Yunan münasebetlerinin umumi bir muhasebesinin yapılması için bir genel görüşme açılmasına dair önergesi (8/10)*

6. — *Kocaeli Milletvekili Nihat Erim'in Yunanistan Hükümetinin bazı beyanları ve bazı davranışları ile bu Devletle Türkiye arasında, yürürlüğe konmuş bütün anlaşmaların gözden geçirilmesi hususunda bir genel görüşme açılmasına dair önergesi (8/11)*

BAŞKAN — Sayın arkadaşlarım, şimdi gündem harici Sayın Tahsin Demiray ve Sayın Ahmet Nihat Akay tarafından Kıbrıs konusu hakkında bir genel görüşme açılması talebi mevcuttur, onu okutacağım. Yine bu meyanda Sayın Nihat Erim tarafından verilmiş bulunan bir genel görüşme açılması isteği vardır, onu da okutacağım.

Millet Meclisi Başkanlığına

1964 yılı başlarken yeniden ön plâna çıkan ve milletlerarası sahaya intikal eden Kıbrıs meselesinin tabii ihtilâtları cümlesinden olarak ve aramızda akdedilmiş olan 1930 mukavelesinin feshine varacak kadar hâd bir şekil alan Türk - Yunan münasebetlerinin Millet Meclisinde umumi bir muhasebesinin yapılması, milletvekillerinin ve Hükümetin düşüncelerini millet kürsüsünden bildirmeleri zaruretiyle ve bundan sonra bu münasebetlere verilecek istikamet in tâyîninde faydalı olacak bir genel görüşmenin açıl-

masını Anayasanın 88 nci maddesinin verdiği hakka dayanarak teklif ediyoruz.

Istanbul Çanakkale
Tahsin Demiray Ahmet Nihat Akay

BAŞKAN — Anayasanın 89 ncu maddesi gereğince ilk birleşimde gündeme alınıp alınmaması hususu görüşülecektir.

Sayın Nihat Erim tarafından verilmiş bulunan genel görüşme açılması önergesini okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıda gösterdiğim konuda bir genel görüşme açılması için gerekli işlemin yapılmasını saygıyla rica ederim.

Kocaeli
Nihat Erim

1. Yunanistan Hükümetinin bazı beyanları ve bazı davranışları, bu memleketle Türkiye arasındaki Zürih ve Londra Anlaşmalarıyla, 1960 da Lefkoşa'da imzalanan Garanti ve İttifak Anlaşmaları bakımından, Hükümetimizce nasıl karşılanmıştır? Bu konuda yapılacak açıklama

üzerine milletvekillerinin düşüncelerini Meclis kürsüsüne getirmeleri;

2. Yunanistan, Devletler Hukukunun ana kaynağı olan anlaşmalardan doğan vecibelerinden bir kısmını keyfi bir tutumla bize karşı çığnemekten sakınmadığına göre; Lozan'da imzalanan vesikalardan başlayarak, bugüne kadar adı geçen Devletle Türkiye arasında yürürlüğe konmuş bütün anlaşmalar hakkında, Devletler Hukukuna dayanarak, mukabeleli Bilmişil hakkını kullanmak hususunda, Türk Hükümetinin politikası açıklandıktan sonra, milletvekillerinin görüşlerinin Meclis kürsüsünden ortaya konması;

3. Yunanistan'ın bu davranışları karşısında NATO İttifakının zedelenip zedelenmediği konusunun iyice anlaşılabilmesi;

Ve :

4. 4 Mart 1964 tarihli Güvenlik Meclisi kararının uygulanmasında karşılaşılan güçlüklerin mahiyetini Millet Meclisinin müşahade ve teselline imkân verilmesi için genel görüşme açılmasını teklif ediyorum.

BAŞKAN — Anayasanın 89 ncu maddesi gereğince önümüzdeki ilk birleşimde gündeme alınıp alınmaması hususu görüşülecektir.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Lübnan'a silâh satışından doğan alacağımızla Fransız Hükümetinin emrimize verdiği bazı meblâğların Lübnan'da ve Fransa'da Türk misyonları için arsa, bina satın alınmasına veya yaptırılmasına, ayrılması hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/609) (S. Sayısı: 650) (1)*

BAŞKAN — Bir önerge var okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Gündemin birinci defa görüşülecek işlerin 102 sıra numarasında kayıtlı «Lübnan'a silâh satışından mütevellit alacağımızla, Fransız Hükümetinin emrimize verdiği bazı meblâğların Lübnan'da ve Fransa'da Türk misyonları için arsa, bina satın alınmasına veya yaptırılmasına tahsis olunması hakkında kanun» tasarısının

arz ettiği hususiyet ve işin önemine binaen, diğer işlere takdimen görüşülmesinin temini hususunu Yüksek tasviplerine saygıyla arz ederim.

Dışişleri Bakanı
Feridun Cemal Erkin

BAŞKAN — Önergede bahis konusu olan husus, gündemin 98 nci sıra numarasında kayıtlıdır. Sayın Bakan önergesinde gündemde mevcut diğer işlere takdimen bu meselenin görüşülmesini istemektedir. Diğer meselelere takdimen görüşülmesi talebini oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelen tasarıda öncelik ve ivedilik teklifi vardır, öncelikle görüşülmesi hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümü üzerinde söz isteyenler?...

Gelen yazıya göre, Sayın Dışişleri Bakanını temsilen bu tasarının görüşülmesinde İdari İşler

(1) 650 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

Dairesi Genel Müdürü Hikmet Bensan buluncaktır. Lütfen komisyon yerini alsın.

Sayın Ali Şakir Ağanöglü, Sayın Nuri Bayar, Sayın Mirkelâmoğlu, Sayın Ete, zatiâliniz Komisyon adına beyanda bulunmaya salâhiyet-tarsınız.

Tasarımın tümü üzerinde söz isteyenler?... Yok. Olmadığına göre maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

İvedilik teklifi vardır. İvedilikle görüşülmesi hususunu oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... İvedilikle görüşülmesi kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

Lübnan'a silâh satışından doğan alacağımızla Fransız Hükümetinin emrimize verdiği bâzi meblâğların Lübnan'da ve Fransa'da Türk Misyonları için arsa, bina, satın alınmasına veya yaptırılması hakkında Kanun

MADDE 1. — 1955 te Lübnan'a satılan silâhların bedeli meselesini, iki Hükümet arasında uzlaşma yolu ile halle ve böylece sağlanacak meblâğ ile Beyrut Büyükelçiliğimiz için bina, arsa satınalmaya veya yaptırmaya Dışişleri Bakanlığı yetkilidir.

Uzlaşma yolu ile üzerinde mutabık kalınacak meblâğın birinci fıkradaki maksat için kullanılmasından sonra bu parayı bütçeye gelir ve Dışişleri Bakanlığı bütçesinin ilgili bölümüne ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde söz isteyen? Yok. Olmadığına göre birinci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Birinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — İstanbul ve Ankara'da Fransız Hükümeti emrine tarafımızdan evvelece meccenan tahsis olunan elçilik binası ve arsasına mukabil mezkûr Hükümet tarafından Türk Hükümetine, kira veya kapitalize edilen kira namıyla hibe olarak verilen ve halen, cari rayiç üzerinden 3 351 452,58 Türk lirasına balığ olan paranın tamamı ile bundan böyle tahakkuk edecek olan faizlerin, Fransa'daki Türk Misyonları için arsa, bina satınalmak veya yaptırmak üzere, bütçeye gelir ve Dışişleri Bakanlığı bütçesinin ilgili bölümüne ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Bütçesi senesinde kullanılmadığı takdirde bu paranın tamamını veya kullanılmayan bakıycelerini mütaakıp bütçe yıllarında, Muhasebe Umumiye Kanununun 55 nci maddesine tevfi-kan, aynı maksatla kullanmaya Maliye ve Dışişleri Bakanları yetkilidir.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz isteyenler? Yok. Olmadığına göre 2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Üçüncü madde üzerinde söz isteyenler? Yok. Üçüncü maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Üçüncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye ve Dışişleri Bakanları yürütür.

BAŞKAN — Dördüncü madde üzerinde söz isteyenler? Yok. Dördüncü maddeyi oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Dördüncü madde aynen kabul edilmiştir.

Kanunun tümü açık oylamaya tâbidir. Yalnız, Sayın arkadaşlarım müsaade buyurlarsa bu açık oylamayı kupaları gezdirmek suretiyle yapalım, bu suretle diğer işlerimize bir sekte vermemiş olur. Muvafık mı arkadaşlar?... (Muvafık, muvafık sesleri.)

Lütfen kupaları gezdiriniz.

2. — 5383 sayılı Gümrük Kanununa bağlı Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Tarım, Ticaret, Sanayi, Gümrükve Tekel ve Plân komisyonlarından seçilen dörder üyeden kurulan Vergi Reform Geçici Komisyon raporu ve Anayasa Komisyonunun mütalâası, (1/664) (S. Sayısı: 698)

BAŞKAN — Sayın Maliye Bakanı tarafından verilmiş bir önerge var, onu okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Gelen kâğıtlar arasında yer alan ve dağıtılmış bulunan 5383 sayılı Gümrük Kanununa bağlı Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısının 1964 Bütçesi ile ilgisi dolayısıyla biran önce kanunlaşması zaruri olduğundan gündeme alınarak öncelik ve ivedilik kararı verilmesini ve diğer tasarılarla takdimen müzakeresini saygılarımla arz ve teklif ederim.

Maliye Bakanı
Ferid Melen

BAŞKAN — Sayın arkadaşlarım, önergede bahis konusu olan husus gündemimizde mevcut değildir. Bu kanun tasarısı ve teklifi henüz üyelere bugün dağıtılmıştır. Bu bakımdan, aradan 48 saat geçmemiş bulunduğu için, 48 saat geçme hükmüne riayet edilmeksizin bugün görüşülmesi hususu istenmektedir. Evveleminde bu hususu oyunuzda sunacağım. Daha sonra gündeme alınması hususunu oyunuzda sunacağım. Daha sonra da, öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunu oyunuzda sunacağım. Ve daha sonra da gündemde bulunan diğer maddelere takdimen görüşme hususunu oyunuzda sunacağım.

Şimdi evveleminde bahis konusu kanun teklif ve tasarısı aradan 48 saat...

ALİ DİZMAN (Tokat) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Söz mü istiyorsunuz efendim, önergeniz hakkımda mı Sayın Dizman?

ALİ DİZMAN (Tokat) — Evet Efendim.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

ALİ DİZMAN (Tokat) — Pek muhterem arkadaşlarım, halihazırda oylarımıza sunulmakta bulunan önergenin belirttiği tasarı, elindeki bu gördüğümüz kalın 5383 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısıdır. Gerek dış ticaret bakımından olan ehemmiyeti, gerekse bunun getirdiği hükümlerin iç ticaret hayatımıza akislerinin derecesi hakkında bir fikir sahibi olabilmek için kanun tasarısının iyice tetkiki bir zaruret halindedir.

Bu kadar kalın bir tasarımı ancak bugün gözlerimizde bulabildik. Bugün görüşülmesine geçtiğimiz takdirde üzerinde en ufak bir fikir sahibi bulunmadan oylarımızı kullanmak zarureti ile karşılaşacağımız pek aşikârdır. Bu itibarla, bu mevzuda, kırksekiz saatlik müddetin muhafaza edilmesini ve kırksekiz saat geçtikten sonra gündeme girmesi suretiyle görüşülmesinin temini bakımından, 48 saat geçmeden gündeme alınması yolundaki teklifin reddedilmesini arz ve istirham ederim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Başka söz isteyen? Yok.

Bu tasarının, kırksekiz saat geçme kaydına tabi olmaksızın gündeme alınması hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Efendim, Divanda tereddüt hâsıl oldu. Ayağa kalkmak suretiyle oylamayı tekrarlıyacağız.

Lütfen, önergenin kabulünü isteyenler ayağa kalksınlar... Kabul etmeyenler ayağa kalksınlar lütfen...

Önerge reddedilmiştir.

3. — 1837 sayılı Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına ve 3 . 1 . 1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 3 nci ve geçici 2 nci maddelerinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/623) (S. Sayısı : 631

BAŞKAN — Sayın Maliye Bakanı tarafından verilmiş bulunan ve gündemde mevcut Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanunun öncelik ve ivedilikle, diğer bütün işlere takdimen görüşülmesi hususunda önerge vardır okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Bugünkü gündemin 20 sıra numarasında yer alan «7837 sayılı Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına ve 3 . 1 . 1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 3 nci ve geçici 2 nci maddelerin kaldırılmasına dair kanun tasarısının» 1964 yılı ile ilgisi olması sebebiyle, öncelikle ve gündemde bulunan diğer tasarılarla takdimen görüşülmesini saygılarımla arz ve teklif ederim.

Maliye Bakanı
Ferid Melen

BAŞKAN — Gündemde mevcut diğer tasarılarla takdimen görüşülmesi hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususu bahis konusu olmuştur. Öncelikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Maliye Bakanı buradalar, komisyon lütfen yerini alsın. Komisyonu bekliyoruz efendim.

(1) 631 S . Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

Kanunun tümü üzerinde söz isteyenler; grupları adına, söz isteyenler... Sayın İrfan Baran, C. K. M. P. Grubu adına.

İRFAN BARAN (Konya) — Vazgeçtim Sayın Başkan.

BAŞKAN — Sayın Kâmil İnal, M. P. Grubu KÂMİL İNAL (Bolu) — Vazgeçtim efendim.

BAŞKAN — Sayın Muhiddin Güven, A. P. Grubu adına buyurunuz.

ADALET PARTİSİ MECLİS GRUPU ADINA MUHİDDİN GÜVEN (istanbul) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım,

Bugün huzurunuzda partimin sözeülüğünü ben yapıyorum. Bu suretle çok kıymetli arkadaşım İhsan Gürsan'a dinlenme fırsatı vereceğim; Sayın Maliye Bakanı arkadaşımız da eğer bir tenkidde bulunacaksa beni muhatap tutacaklardır.

Tetkik ve müzakeresine başlanılmış olan Bina Vergisi Kanununda değişiklikler yapılmasını derpiş eden tasarı 4 maddelik hüviyeti ile 1837 sayılı Kanunun sadece geçici muaflik hükümlerini değiştirmeyi istihdaf etmektedir.

Kanunun gerekçesi şu esaslara dayanmaktadır :

1. Özel sektör sahasında yatırımların büyük bir kısmı prodüktif konulara (sınai yatırımlar gibi) yönelecek yerde aksine bizim şartlarımıza göre lüks sayılabilecek inşaata yönelmiştir. Binaenaleyh fiskal yönden teşvik edilmesi yer-sizdir. Dolayısıyla geçici muaflik rejimi esaslı revizyona tabi tutulmalıdır.

2. Beş Yıllık Kalkınma Plânına ve 1963 iera programının 67/217 nci maddesine göre özel sektör konut yatırımlarını (lüks konuttan), (ekonomik ve halk konutu) kaydıracak vergi tedbirleri öngörülmüştür.

3. Yeni bir tahrir gidilmeksizin emlak vergisi reformundan bahsetmeye imkân yoktur. Fakat bu cihet ikmal edilineye kadar, bu kanunun tatbika başlanması ile plânın tahakkukuna çalışılmaktadır.

4. Halk konutu tipi Maliye, İmar, ve İskân ve Bayındırlık bakanlıkları tarafından plân gereğince müstereken tesbit edilecektir. (Sağlık bakımından sakıncası olmıyan halk konutları tipine) kaydırılması amacı esastır.

5. Halk konutları standartlarına uygun asgari nitelikteki konutlar 10, yine aynı stan-

dartlara uygun orta nitelikteki konutlarda yalnız sahipleri oturmak şartıyla (5) sene muafiyete tabi olacaktırlar. Resmî daire, kurum konut ofisleri ve iş verenler tarafından yapılarak veya yaptırılarak belli şartlarla asgari nitelikteki lojmanlar keza 10 yıl vergiden muaf olacaktırlar. Ayrıca iki ay zarfında beyanname vermemiş olanlar sonraki malî yıl başında bu haklarını o zamandan itibaren kullanacaklardır.

Şimdi bu esaslar karşısındaki düşüncelerimizi sırasıyla ifade edelim.

1. Mesken inşaatına yapılan yardım, prodüktif yatırımdır. Çünkü prodüktif sayılan diğer yatırımların değerlendirilmesi, sanayi inşaatına çalışabilmesi için gereken bütün faaliyeti eski tâbiriyle lâzımı - gayrimüfariki olan insan unsurunun hayatını temin eder.

Prodüktiftir. Çünkü yapı yatırımlarının % 70 i malzeme % 30 u işçiliğe hitabeder. Yani 2,5 milyarın 1,75 milyarını inşaat malzemesi sanayini besler. Dolayısıyla fabrikada iş ve işçi hayatının ikmâlîne ve inkişafına geniş ölçüde hizmet eder. Geri kalan 750 milyon inşaat teknisyenleri, usta ve işçilerine hayat sahası sağlar. Kısacası yapı diğer prodüktif yatırımların, ana endüstrisidir.

Verim konusuna gelince, mesken inşaatına yapılan yatırımın bugünkü hale nazaran daha çok ünite sağlayacak bir istikâmet kazanması düşüncesinde beraberiz. Fakat bunun için alınacak tedbirler üzerinde tereddüt ve endişelerimiz vardır.

2. Özel sektör yatırımlarının (lüks konuttan), (ekonomik ve halk konutu) na kaydıracak vergi tedbirlerinin ne olması icabettiği ve tedbir olarak ileri sürülen ölçülerin (standartlar) da, doğru olup olmadığı, tatbik kabiliyeti, vereceği neticeler üzerindeki düşüncelerimizi ileride açıklayacağız.

3. Emlak vergisi hakkındaki düşüncemize gelince, halen Geçici Komisyonunda konuşulan bu kanunun ana prensiplerinde intibakımız olacaktır. Üzerinde dikkatle çalışıldığı takdirde bir (reform) kanun mahiyetini alabilir. Dolayısıyla o kanun içinde realitelere uygun, etüdü tam olarak yapılmış bir şekilde muafiyet maddelerinin tesbiti imkân dâhiline girebilir. Dolayısıyla plânın bir isteğini, yarım bir şekilde, bu suretle yerine getirmeyi uygun bulmamaktayız.

4. (Sağlık bakımından sakıncası olmayan halk konutları) tabiriyle gösterilen istikâmet önümüzdeki kanun tasarısıyla, İmar ve İskân Bakanlığının hazırlıyacağı (halk konutu standartlarına katî olarak bağlanmakta ve buna atfen asgari nitelikteki konutla, orta nitelikteki konut bir kıstas olarak tesbit edilerek kanunda muafiyetler bunlara göre ayarlanmaktadır.

Muafliğin, sosyal fonksiyonu, bir yandan mesken buhranını gidermek, diğer yandan belirli ve açık bir (iskân politikasının) tahakkukunda yapı faaliyetini bir istikâmete sevke ait tazyik ve teşvik tedbiri mahiyetindedir. Anayasanın âmir hükmünce Devlete verilmiş olan bu vazifenin özel sektörler eliyle ve bu şekilde ifa edilmesi için hazırlanan mesnetler kifayetsiz ve mahdut bir görüşün ifadesi olarak karşımıza çıkmıştır.

Açık olarak görünüyor ki kanunun mesnedi İmar ve İskân Bakanlığının hazırlıyacağı (halk konutu standartları) dır. Fakat bu standartlar Yüksek Meclisçe bilinmemektedir.. Bu standartlar hakkında bilgi sahibi olmadan, ölçülerin ne şekilde tesbit edildiği öğrenilmeden, memleketin iskâna ait faaliyeti ve tekevvün edecek ikâmet şartları, imar plânları ve talimatnameleri muvacehesinde belirecek açık gelişmeler mütalâa edilmeden kanun hakkında sarîh fikir beyan etmek veya doğru karar vermek aslâ mümkün değildir. Dolayısıyla kanun tasarısının bu kanun dışında tabii olacağı ve meçhulümüz bulunan ahkâma istinad ettirilerek müzakere edilmesini vergi usulü ve hukuku yönünden aykırı bulmaktayız.

Buna rağmen tetkikatımızı derinleştirerek, bilgi mahiyetinden B. Meclisi tenvir etmeyi de bir vazife sayıyoruz. 24 Mart 1964 günlü ve 11664 sayılı Resmî Gazetede intişar eden ve önümüzdeki kanun tasarısının varlığının bina edildiği ve İmar ve İskân Bakanlığının hazırladığı (halk konutları standartları) nın tetkikinde : Giriş kısmıyla, yedi bölüm ve 5 çizelgeden müteşekkil bulunduğu görülmektedir.

Giriş kısmında : (Halk konutu) tipinin seçilmesiyle (daha çok sayı) da konut yapılabileceği, daha geniş bir kütle için barındırılacağı, (halk konutları standartları) nın çeşitli araştırmalardan faydalanılarak hazırlandığı, araştırmalar ilerledikçe ve kalkınma plânı ile orantılı olarak finansman yeterlikleri arttıkça bu stan-

dartların sosyal ve ekonomik vergilere uygun olarak geliştirileceği) belirtilmektedir.

Burada görülüyor ki, hazırlanan standartlardan İmar ve İskân Bakanlığı da memnun değildir. Ve gelecekte değiştirilmesi gerektiğinde ve geliştirileceğinde işaret edilmektedir. O halde önümüzdeki kanun istikrar ve vuzuh ifade etmeyen bir zemin üzerindedir. Bunun da taraflar için emniyetli ve rahat bir tatbikat şekli olmayacağı aşikâr olduğuna göre doğru görülemez. Bölgelere gelince, (yaşama grubu), (yatak grubu), (iş grubu) olarak ayrılan kısımlarda parçalara ait tesbit edilen ebatta misaller vermek faydalı olacaktır. Bu ebat asgari ve orta nitelik için ayındır :

Oturma, yemek ve çalışma için: Dar kenar (en az) 280 m.

Yatak odası için: Dar kenar (enaz)	2.10 m ²
Mutfak için	1.50 m ²
Yıkama yeri	1.20 m ²
Helâ lâvabo	0.85 m ²

tesbit edilmiştir.

İş gruplarında kapı genişliği 60 - 62 Sm. dir.

Asgari nitelikteki halk konutları için metre-kare alanlarını gösterir 1 nolu çizelgede ise :

İki kişilik çocuksuz aile için toplam faydalı alan 30.50 m²,

Bir çocuklu 3 kişilik aile için	39.00 m ²
İki çocuklu 4 kişilik aile için	53.50 m ²
Üç çocuklu 5 kişilik aile için	58.50 m ²
Dört çocuklu 6 kişilik aile için	62.50 m ²
Beş çocuklu 7 kişilik aile için	63.00 m ²

Tesbit edilmiştir.

Orta nitelikteki halk konutları için m² alanları 2 nolu çizelgede :

İki kişi için	40.00 m ²
Üç kişi için	58.50 m ²
Dört kişilik aile için	67.00 - 73.00 m ²
Beş kişilik aile için	75.00 - 79.00 m ²
Altı kişilik aile için	91.50 - 93.50 m ²
Yedi kişilik aile için	100.00 m ²

Olarak tesbit edilmiştir. Görülüyor ki, orta nitelik ile asgari nitelik arasında yalnız ikamet sahasında, biri diğerine nazaran biraz daha farklıdır. Ayrıca, ölçülere esas olarak kabul edilen aile mefhumunda memleketimizin sosyal şartları ve aile müesseselerinin Batı memleketlerine nazaran arz ettiği özelliklerin göz önünde tutulmadığı, içtimai hayatımızda karı - koca ve çocuklar

yanında gelin, büyük baba, büyük annenin bulunabileceği hakikatinin unutulduğu görülmektedir.

Dördüncü bölümde (Tesisatla) ilgili kurallar yer almakta ve 3 nolu çizelgede ufak yıkanma, helâ tavsif ve tasrih edilmektedir. Asgari ile orta arasında bir fark yoktur.

4 nolu çizelgede (Elektrik tesisatı) sayılmıştır. Asgari ile, orta arasında bir fark yoktur.

Beşinci bölümde (Statik) le ilgili kurallar yer almaktadır.

Âfet bölgelerinde (âfet bölgelerine ait yapı yönetmeliğine)

Betonarme yapı ve elemanlardaki (Türkiye Köprü ve İnşaat Cemiyeti (Betonarme Şartnamesi) kurallarına uyulacağına,

Diğer mahallerde Bayındırlık Bakanlığı (Yapı İşleri Umumi Fennî Şartnamesine) uyulacağı tesbit edilmiştir.

Altıncı bölümde (Yapı malzemesi ile ilgili kurallar) yer almaktadır.

Yayınlanmış malzeme yönetmelikleri ve standartlarına, Bayındırlık Bakanlığı (Yapı İşleri Umumi Fennî Şartnamesine) uygun olacağı,

Bunun dışında kullanılması düşünülen her türlü yapı malzemesi için (lüzum görüldüğü halde ilgililerin isteği üzerine İmar ve İskân Bakanlığınca izin verileceği) kaydedilmiş bulunmaktadır.

Bu kısma bağlı çizelgede (Kullanılacak malzeme çeşidi veya kullanılacak eleman tipi) teferruatlı olarak tesbit edilmiştir. Birkaç misal:

A) Yağışlardan koruyucu elemanlar :

1. Serbest duvar örtüleri (Harpusta karşılığında) : Beton üzeri şap, alaturka kiremit, kapak taşı.)

5. Dam örtüsü (Ahşap veya betonarme çatı üzerine kiremit örtü)

Not : (Aternit, eternit, oralit yok)

B) Döşeme kaplamaları (Düz mozaik, karo mozaik, karo siman) olarak tahdid edilmiştir.

C) Duvar kaplamaları ise;

1. Dış duvar kaplamaları. (Düz sıva üzerine düz veya serpme badana) olarak tesbit edilmiştir.

Bu örnekleri çeşitlendirmek mümkündür. Fakat bütün bunlardan görülmektedir ki, sahadan gayrı ne statik, ne malzeme, ne de tesisat ekipmanları bakımından maliyete müessir bir fark, asgari nitelik ile orta nitelik arasında, mevcut bulunmamaktadır. Saha farkı da ço-

cuksuzda 30,50 ile 40 metrekare arasında 9,5 metrekare, 7 kişilik ailede 63 ile 100 metrekare arasında 37 metrekarelik bir farktan ibarettir.

Şimdi tenkidlerimize geçiyoruz:

1. Özel sektör, inşaatta daima asgariyi arar. Bu isteğe daima imar talimatnameleri mâni olur. Çünkü gaye, meskende insani ölçüler içinde aileyi barındırmaktır. Binaenaleyh, özel sektörün meseleyi vaz'ederken lükse ve israfa müteveccih veya mütemayil olduğu ithamı yersizdir, doğru değildir. Belediyelerimizde kaçak veya proje harici telâkki edilen ve iskân ruhsatı verilmeyen durumlar hep mesken inşaatında fertlerin asgari sahada en fazla randıman temin etmek gayreti ile, belediyelerin talimatname ölçülerini tatbik etmek düşüncesindeki mücadeleden ileri gelmektedir. Binaenaleyh özel sektöre müteveccih böyle bir iddia yerinde görülmemektedir.

2. Yapıda iktisadiliği mesahaya bağlamak doğru bir görüş değildir. Bir mimarın vazifesi plânda programı en iyi şekliyle yer kaybına uğramadan ve fakat ihtiyaç karşılığını vererek tanzim esas vazifesi ile mühendisin de mimarla birlikte inşa sistemleri üzerinde modern çalışmalarını araştırmak ve tatbik etmek olacaktır. Fakat bunun temin edilmesi için her şeyden evvel (Halk konutları standartları) nda tabi olunaacağı bildirilen (Âfetler Bölgesi) Talimatnamesinin (Zelzele Talimatnamesinin) eskiliği isminden de anlaşılır (Türkiye Köprü ve İnşaat Cemiyeti Betonarme Şartnamesinin). (Bayındırlık Bakanlığı Yapı İşleri Umumi Fennî Şartnamesinin) bugünkü teknik ve ilmi anlayış içinde yeni baştan ele alınabilmesi ve revizyona tabi tutulması lâzımgelmektedir.

Ayrıca işçilikte kalite, işte sürat, çeşitli malzeme araştırmaları ve buna sağlanacak imkânlar, organizasyon mükemmeliyeti, maliyette uuzluğu temin etmek esas düşünce olmalıdır. Ancak bu surette verim sağlanabilecektir.

İnsanlarımız geçekonduda asgari ölçüler içinde oturmaktadırlar. Bu yerlere elektrik, su, kanalizasyon götürürsek meseleyi halletmiş olur muyuz?

Şehir içindeki yeni binalar içinde de mağara hayatı mevcuttur. Bir taraftan buradaki ailelerin hayatını daha iyiye götürmek gayemizken diğer taraftan yeni yapılarda mutfağı 1,50, yatak odasını 2,10, oturma ve çalışmayı

2,80 metreye itmek ne dereceye kadar doğru olacaktır? Böyle şartlarla meydana gelecek ve seneler boyunca milyarların yatırılacağı ikamet siteleri gelecekte bizi çok şikâyet ettiğimiz hallerle karşı karşıya bırakacaktır. Sonradan Onları da yıkıp yenilerini yapmayı düşüneceğiz.

3. Kullanılacak malzemede açık kayıtlamalar ve cins tasvirleri, gelişecek inşaat malzemesi sanayii üzerinde müspet tesir iera etmiyecektir. (Düz mozaik, karo mozaik, karo siman) dışın-da buna benzer, daha pratik ve iktisadi malzeme yer alamaz mı? Veya ömrü itibariyle daha dayanıklı temizliğe daha uygun ve fakat biraz daha pahalı malzeme kullanılamaz mı?

Artık bundan sonra imkân mahallelerimiz, düz sıva üzerine düz veya serpmeye sıvalı mı görülecek? Mevcudiyetiyle iftihar ettiğimiz cam mozaik ve diğer kaplama sanayimiz ne olacak? Giriş kapısı etrafında bir mermer söve doluşmayıacak mı? Veya suni mermer kaplama, antrede kullanılmayıacak mı? Bu sualler cevaplarını beklemektedir. Kullanılırsa muafiyet dışı mı kalacak?

4. Halk konutları standartları umumi olduğuna göre, belediye imar talimatnameleriyle irtibatı ve muvazilîği nasıl temin edilecektir? Belli değildir. İmar plânına göre herkes arsası üzerinde bu esaslara göre inşaat yapmak istiyecektir. Bu sefer standart ölçülerle şu şekilde gelişmeler olacaktır. Standartlar iç faydalı alan, dış faydalı alanı ve toplam faydalı alanı tesbit etmiştir. İmar plânı da imar durumu ile gabariyi, derinlik olarak tesbit etmiştir. Bu 22.00, 20.00, 18.00, 16.00, 14.00, 12.00 olabilir. Plânında buna göre tanzimi lâzımdır. Fakat dairelerin arsa eni ve gabari derinliğine göre, standart ölçülere % 100 intibakı mümkün olabilir mi? (2.00 - 3.00) Hattâ daha fazla metreka-re ölçüsünde saha taşabilir. Bu imar durumuna uyma zaruretidir. O zaman muafiyet ortadan kalkacak mıdır? Tahaddüs edecek haksızlıklar nasıl önlenilecektir? Yine gabarileri tesbit edilmiş bitişik, ikiz, üçlü, dörtlü bloklar-da bu tatbikat tasdikli imar plânlarına göre nasıl yapılacaktır?

5. Bu ölçülerin tatbikatı ve vergi tahakkuk ettirilmesi ne şekilde, nasıl bir organizasyonda mümkün hale gelecektir? Kanunda belli olmamaktadır.

6. Büyük Meclisin temayülü bu yöne teveccüh ettiği takdirde kanaatimizce muafiyet yeniden tanzimi gereken niteliklerde veya asgari nitelikle orta nitelik için aynı olarak kabul edilmelidir. Esasen ebatlar «en az» denildiğine göre mâni hududu teşkil etmektedir. Yani ondan aşağı yapılması ve insanların yaşaması mümkün değildir. O halde biz ehveni şer olarak asgariden orta niteliğe kadar olan mesafeyi muhayyer bırakmalı, bu hudut ve saha içindeki inşalara 10 sene muafiyeti seyyanen tatbik etmeliyiz deriz.

Netice olarak :

1. Kanun tasarısı etütsüzdür. Bir acelecilik içinde hazırlanmış yarım tedbir mahiyetindedir.

2. (Kanunun) mesnedi olan ve bir (kararname) mahiyetinde bulunan (halk konutları standartları) daima değişebilir hüviyettir. Bir vergi kanunu bu kadar seyyal ve mütehavvil bir zemin üzerine oturamaz. Ve vergicilik anlayışıyla kabili telif değildir.

3. Takdirlerin kim tarafından ve ne şekilde yapılacağı belli değildir.

4. (İmar ve İskân Bakanlığı) tarafından hazırlanmış ve (Kararname) şeklinde Vekiller Heyetinden çıkmış (Halk konutları standartları), ebat, saha, malzeme vasıfları, yapıların tabii olacağı talimatname, şartnameler gibi muhtelif cephelerden kati olarak yeniden ele alınmayı icabettirmektedir.

Bundan dolayı kanun tasarısının, komisyona iadesini, yukardan beri arz ettiğimiz eksiklikler ikmal edildikten sonra (Emlâk Kanunu) içinde vergi tekniğine uygun olarak getirilmesini arz ve teklif eder, hepinizi derin saygularıyla selâmlarım. (Soldan alkışlar)

BAŞKAN — Grupları adına başka söz isteyen yok. Sayın Arif Hikmet Güner? (Yok sesleri)

Sayın İhsan Ataöv? (Yok sesleri)

Sayın Halûk Nur Bâki? (Yok sesleri)

Sayın İsmet Kapısız? (Yok sesleri)

Sayın Nihat Diler.

NIHAT DİLER (Erzurum) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Sayın Zeyyat Kocamemi? (Yok sesleri)

Sayın Necmeddin Küçüker? (Yok sesleri)

Sayın Resit Ülker, buyurunuz.

RESİT ÜLKER (İstanbul) — Çok muhte-rem arkadaşlarım, yüce huzurunuzda bulunan bu kanun tasarısı ile Beş Yıllık Kalkınma Plânının, inar ve iskân politikası bakımından şimdiye kadar gecikmiş olan bir hükmü yerine getirilmektedir. Gerçekten Türkiye'de konut sıkıntısı üzerinde, konut sıkıntısının derinliği ve genişliği üzerinde hiç kimsenin tereddüdü yoktur. Ve bu konuda bir tartışma da mevcut değildir. Fakat yıllardan beri bu konut meselesine ciddi bir şekilde dörtbaşı mamur olarak el konmuş da değildir. Beş Yıllık Plân ilk defa olarak Türkiye'de konut meselesini bir bütün olarak ele almış, Türkiye'nin yıllık ihtiyaçlarını tesbit etmiş ve her yıl 120 bin konut açığının 20 yıl sonra dahi kapatılamayacağı tesbit edilmiştir.

Ayrıca, 5 Yıllık Plânda yatırımlarımızın % 20 sini aşmayan bir miktarının konut yatırımlarına ayrılması da öngörülmüştür. Bu plânın tatbikatı cümlesinden olarak plân, lüks konutun kısılmasını daha çok konut yapılması amacıyla en ucuz halk konutu yapılmasını prensibolarak kabul etmiştir. Bunun yapılmasının temini de halk konutu dediğimiz, bazan sosyal konut diye ifade ettiğimiz konutlara, binalara, meskenlere birtakım imtiyazların, hakların tanınması, bunların teşvik edilmesi, öte yandan da lüks vasfını taşıyan, memleketimizin sosyal ve ekonomik gerçeklerine göre lüks vasfını taşıyan yapılara da bu muafiyetlerin, bu bağışların yapılmamasını temin etmesini istemiştir. İşte buna dayanılarak huzurunuza bu kanun getirilmiştir.

Sayın A. P. Sözcüsünün de gayet veciz bir şekilde açıkladıkları gibi, bu kanunla halk tipi konutlara geniş muafiyetler tanınmakta ve şimdiye kadar lüks olsun olmasın yeni yapılan her binaya her konuta tanınan muafiyetler, 10 senelik muafiyetler ortadan kaldırılmaktadır.

Kıymetli vakitlerinizi almak istemiyorum. Fakat şunu arz etmek zorundayım ki; İsrail'e seyahat eden tıpkı bizim gibi bir kalkınma hamlesi içinde bulunan, başarılı bir kalkınma yolunda olan İsrail'i ziyaret eden bir mühendis arkadaşımız orada İsrail Başbakanının 70 metreka- relik bir konutta oturduğunu da bizzat görmüş bulunmaktadır. Binaenaleyh, getirilen, 24 Mart

1964 tarihinde halk konutları standartları olarak çıkarılan standart talimatnamesinde iki kişilik ve asgari nitelikteki bir binaya 30 metre- kare ve orta nitelikteki iki kişilik bir yere 40 metreka- relik yer ayrılması münakaşa edilebilir. Fakat şunu arz etmek istiyorum ki, halk tipi konutlarda mutlaka en asgari şartların aranması lâzımgelir. Aksi halde teşvikin nereye yapıldığı, hangilerinin lüks konut olduğu ve hangilerinin halk tipi konut olduğunu ayırdetmeye imkân yoktur. Burada Sayın Adalet Partisi Sözcüsü arkadaşımızın ifade ettikleri bir noktaya katılmadığınızı ifade etmek isterim.

Bir defa piyasada yapıp satılan katlar umumiyet itibariyle vatandaşın isteği ile olmakla beraber, vatandaş öyle bir durumdadır ki, o içinde bulunduğu şartlar içinde onun metreka- resinin kaç mal olduğunu dahi hesabetmeksizin, ben şu kiraçılık sefaletinden kurtulayım diye borea, hareca girmektedir. Yani, vatandaşın geniş bir hesabı mevcut değildir. Emlâk Kredi Bankasından para alırken de kendisine ne sunulursa almak mecburiyetindedir. Emlâk Kredi Bankasının maalesef yanlış tuttuğu bir sistem yüzünden satış üzerinden, metreka- re üzerinden bir para verdiğine göre, mecburen mümkün olduğu kadar fazla para almak için gerçekte ihtiyacı olmadığı halde büyük binalara doğru gitmektedir. Yani, tatbikattaki, yetkililerin ağzından duyduğum, inandığım bir noktayı burada açıklamak isterim. Netice olarak bu kanun tasarısı, 5 Yıllık Plânın tatbikatında gecikmiş ve yapıların sosyal meskenlere doğru yönelmesini temin edecek zaruri bir ihtiyacı karşılayacak niteliktedir. Şüphesiz Büyük Meclis, yapılan tenkidlerin ışığı altında bugün veya ileride bu kanunu daha mükemmel hale getirecektir. Fakat şu anda gelen kanun bilhassa geniş ve fakir halk tabakalarının ihtiyacını temin edecek bir kanun tasarısı niteliğindedir. Kabulü yerinde olacaktır.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Sabahattin Savacı, buyurunuz.

SABAHATTİN SAVACI (Gümüşane) — Muhterem arkadaşlarım, bu tasarı ile memleketimiz bakımından ne istenmektedir, hangi faydanın sağlanması derpiş edilmektedir? Bu tasarı esas itibariyle muafiyetleri kaldırmakta, bunları yeniden ayarlamaktadır.

Bir de, ikinci maddesi ile mükellef lehine bir değişikliği ihtiva etmektedir.

Esbabı mucibesinde, inşaatın eski hali ile devamını önlemek için bu tasarının tesirli olacağı ifade olunmakta ve Türkiye'de iddia edilmektedir ki, inşaat diğer sektörler aleyhine olarak süratle gelişmekte ve inşaat endüstrisine muvazeneyi bozacak nisbette yatırım yapılmaktadır. Şimdi bu yatırımın bu inşaat sahasından diğer produktif sahalara aktarılması bu tasarıyla sağlanmak istenmektedir.

Muhterem arkadaşlarım, maliye ilminde hangi devrelerde inşaata ehemmiyet verilir, hangi devrelerde bu inşaatın hızı durdurulur? Bu, uzun tetkik konusu olmuş ve maliye ilmi teorik olarak şu noktayı tesbit etmiş bulunmaktadır; her hangi bir millî ekonomide durgunluk anlarında inşaata hız verilir ve gerek hususi sektör vasıtasıyla, gerekse Devlet eliyle inşaat hızlandırılır.

Şimdi Türkiye'nin şartları karşısında, bu inşaatın doğrudan doğruya bu tasarı vasıtasıyla lüks meskenden, sosyal meskene doğru kayması mümkün müdür, değil midir? Evvelâ bunun münakaşası yapılmalıdır. Bendenizin kanaati odur ki; bu mevzu yalnız teorik olarak hesaplanmıştır. Biz bu muafiyetleri kaldırır isek lüks mesken inşaatı durur ve bu lüks mesken inşaatına yapılan yatırımlar da sosyal mesken istikametine doğru kayar.. Bu teorik olarak doğrudur, ama bunun tatbikatta tesirli olacağını sanmıyorum.

Bizim millet olarak bir mesken anlayışımız vardır. Bu mesken anlayışımız ne İsrail'e benzer, ne İtalya'ya uyar ve ne de Avrupa'nın herhangi bir memleketine uyar. Yaklaşık olarak bazı müşterek noktalar bulabiliriz. Ama Türkiye'nin sosyal yapısı ki, aileye dayanmaktadır, mesken telâkkisi, bu memleketlerden farklıdır. Ve bir memleketin aile büyüklüğü, aileyi teşkil eden fertlerin adedi o memleketteki mesken standartlarına tesir eder. Mesken standartlarının büyüklüğünü ve küçüklüğünü ailenin vüsati tâyin eder. Türkiye'de bu aile ölçüsü, zannediyorum ki, ailenin büyüklüğü ve küçüklüğü ve sosyal temayülü ki, sosyal meskenin, benim anladığım hakiki mânası da o memleketin sosyal ihtiyaçlarına uyan mesken telâkkisidir. Şimdi Türkiye'nin sosyal ihtiyaçlarına uyan mesken

nedir, bunun vüsati nedir? Evvelâ bunun tesbiti lâzımgelir. Daha evvel kabul edilen bir kanunla bilâhara İmar - İskân Vekâleti, Nafia Vekâleti ve Maliye Vekâletinin müştereken hazırlayacakları bir mesken standartları kararname-sinden bahis olunuyordu. Bu hazırlanmış mesken standartları, bu tasarıda yerini almış ve lüks mesken, orta halli mesken ve sosyal mesken olarak üçe bölünmüş bulunmaktadır.

Türkiye'de lüks meskenin mânası kanaatimce biraz mübalâğa edilmektedir. Benim anladığım lüks mesken tâbirinden büyük villâlar hatıra gelir. Yoksa toplu halde, gruplar halinde binalarda lüks mesken hiçbir zaman hatıra gelmez. Bunlar alelûmum halk meskenlerinden ibarettir. Yine benim anladığım mânada sosyal mesken tâbirinin ta ortasındadır. Bu «sosyal mesken» tâbirini bu anlayış içinde kıymetlendirecek olursak şimdi bunları orta halli mesken, lüks mesken addedip, muafiyet dışına itmek kanaatimce doğru değildir.

Şimdi tasarı, şu hususları tesbit etmektedir;

Demektedir ki; biz lüks mesken istikametine inşaat endüstrisini teşvik etmek değil, daha ziyade halka sosyal mesken temini istikametine gayret sarfetmekteyiz. Bu tasarı da o istikamette tesirli olacaktır.

Şimdi, benim arz ettiğim deminki ölçülere göre eğer blok apartmanlar da, alelûmum halkın yaptığı küçük binalar da münferit dahi olsa, arz ettiğim villâ vasıflarına sahip değilse bunların hepsi birer halk meskeni, birer sosyal mesken mahiyetindedir. Binaenaleyh, bunların, bu muafiyetten istifadelerine Türkiye'nin bugünkü şartları itibariyle elan mesken sıkıntısının devam ettiği Türkiye'de bu muafiyetin kaldırılması kanaatimce doğru değildir. Fakat çok şükür mesken sıkıntısı devam etmiş olmakla beraber mesken adedinin artmış olması, mesken kiralarnın düşmesi bunu bize işaret etmektedir. Yani son zamanlarda mesken kiralarnı düşmektedir.

Bu da, mesken adedinin arttığına delâlet eder. Bu, kanaatimce iyiye alâmettir. Fakat hepimizin kabul ettiği husus; elan Türkiye'de genel mânada bir konut sıkıntısı vardır. Bu konut sıkıntısı devam ettiği müddetçe bu muafiyetlerde yeni bir ayarlamaya gidilerek muafiyet hadlerinin daraltılması isabetli bir tedbir olmasa gerektir.

Sonra, inşaat standartlarının tesbitinde öyle üçe ayırıp diğer kısımları bunun dışında bırakmak ve on yıl, beş yıl gibi böyle kesin, sıvri, sert hudutlar tesbiti zannediyorumki değerli maliyeci arkadaşlarımız da beni teyidederler, isabetli bir vergileme yolu değildir.

Bunların adedini daha azaltmak ve bu sıvri noktaları hafifletmek mutedilleştirmek, vergicilik bakımından isabetli olur.

Bir diğer husus da ; vergi tatbikinin standartlarını gösteren bir başka metne göre, bu emlak vergisinin tatbik edileceği hususudur.

Bu pratik bakımdan isabetli değildir. Pratik bakımdan isabetli olan, bilhassa vergi kanunlarının tatbikinin ve vergi kanunlarının kolayca anlaşılması gerek tatbik eden maliye memurları tarafından, gerekse mükellef tarafından, tek bir metinde tesbitinde büyük fayda vardır. Halbuki burada, bu vergi, muafiyetleri gösteren bu metinde tesbit edilmemekte, bu muafiyetler başka bir metinden istifade edilmek suretiyle, sağlanmış olacaktır ki bu da vergilemenin pratikliği bakımından güçtür ve teferruatlı bir yoldur, isabetli değildir. Bu vergiyle beraber tahakkuk ve tahsil edilen buhran vergisi, savunma vergisi ayrı ayrı kanunlarla yine yüksek huzurunuz gelecektir. Ancak ben şahsen temenni ederdim ki, bunları ayrı ayrı olarak savunma ve buhran vergileri halinde getirmektense tek bir metinde göstermekte vergicilik bakımından, pratik bakımından, tahsil bakımından fayda vardır. Çünkü bunların, konulduğu devirde bir mânası vardı, bugün savunma ve buhran vergisinin o devirdeki mânaları kalmamıştır. Bugün yalnızca fiskal ehemmiyeti kalmıştır.

Bu da burada ihmal edilmiştir. Halbuki, hepsi pekâlâ bir metinde miktarı yükseltmek suretiyle bir tek vergi olarak pekâlâ tahsil edilebilir. Şimdi ayrı ayrı iki tane daha buhran vergisi ve savunma vergisi huzurunuz gelecektir. Bu tasarı esas itibarıyla muvakkat bir mahiyet arz etmekte, bilâhara tahriri istihdaf eden Emlâk Vergisi Kanunu tasarısı yüksek huzurunuz gelecektir.

Kanaatimce vergilerde ve vergicilikte istikrar esastır. Vergilerin her yıl değişmesi, her yıl aynı mevzuun başka bir nam altında, başka şekilde, başka nisbetlerde vergilenmesi doğru değildir. Bu bakımdan, muvakkat bir zaman için getirilen bu vergi, plânın finansmanı bakımın-

dan, her ne kadar gerekmekte ise de bir miktar daha tahammül edip, sabredip bu asıl vergi reformu mahiyetinde olacak ki bugüne kadar vergi reformu denilenlerin çok daha fevkinde, gerek plân için gerek memleket kalkınması için ehemmiyetli bir varidat sağlyacağından bendenizin kanaati müspet olan, emlak vergisinin tatbikine değin tehir etmek isabetli olurdu. Burada böyle bir muafiyeti kaldırmak suretiyle zaunnetmiyorum ki plân finansmanı için ehemmiyetli bir meblâğ Hazineye sağlasın. Üstelik hem vergi istikrarına menfi tesiri olacaktır, hem de vergi politikası bakımından isabetli bir tedbir değildir.

Muhterem arkadaşlarımız, bu tasarinın ikinci maddesi, muafiyetten istifade için binanın inşasını mütaakıp iki ay içerisinde merciine beyanname vermek suretiyle bu haktan şimdiye kadar istifade edebiliyordu.

Bu tatbikat böyle iki aylık bir zaman tahdid pek çok mükellefin son derece aleyhine olmuş ve onların açık mağduriyetine sebeb olmuştur. Şimdi iki ayı bir gün, iki gün geçtikten sonra bu muafiyeti, bu hakkı mükellef kaybediyor. Bunu önliyecek hükmün tasarıya konulmuş olmasını şahsen isabetli buluyorum. Hem mükellefin lehinde hem de vergi tahsili bakımından bir kolaylık sağlyacak ve vâkı haksızlıkları giderecek mahiyette bir tedbirdir. Bu haksızlıklar şüphesiz doğrudan doğruya kanunun kendisinden doğmakta idi. Tahsil mercilerinin hatasından doğmuyordu. Bu iki aylık müddetin bir yıl olarak tesbit edilmiş olmasının, mükellefin ve mükellefle her zaman teşriki mesai kurmak zorunda olan Hazinesinin her halükârda lehine olduğu kanaatindeyim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Tümü üzerinde başka söz istiyen?.. Yok. Olmadığına göre, maddele geçilmesi hususu oyunuz konacaktır. Ancak maddelelere geçilmeden evvet kanunun komisyona iadesi hakkında bir önerge vardır. Onu okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Tetkik ve müzakeresine başlanılmış olan Bina Vergisi Kanununda değişiklikler yapılmasını istihdaf eden kanun tasarısı dört maddelik hüviyetiyle 1837 sayılı Kanunun geçici muaflik hükümlerini değiştirmeyi hedef tutmaktadır.

Fakat tümü üzerinde yaptığımız konuşmada tafsilen arz ettiğimiz gibi :

1. — Kanun tasarısı etütsüzdür. Bir acelelik içinde hazırlanmış yarım bir tedbir mahiyetindedir.

2. — Kanunun mesnedi olan ve bir (Kararname) mahiyetindeki (Halk konutları standartları) daima değişebilir hüviyettir. Bir kanun hâlâ vergiyi ilgilendiren bir kanun bu, bu kadar seyyal ve mütehavvil bir zemin üzerine oturamaz. Bu, vergilicilik anlayışıyla asla kabili telif değildir.

3. — Takdirlerin kim tarafından ve ne şekilde yapılacağı, ölçülerin ne şekilde tatbik edileceği belli değildir.

4. — (İmar ve İskân Bakanlığı) tarafından hazırlanmış ve (Kararname) şeklinde Bakanlar Kurulundan çıkmış bulunan (Halk konutları standartları) ebat, sahalar, malzeme vasıfları ve yapıların tabi olacağı talimatname, şartnameler gibi muhtelif ve ehemmiyetli cephelerden katıyen tatmin edici değildir. Yeniden ve dikkatle ele alınması icabetmektedir.

Bu ve tümü üzerinde yaptığımız konuşmada belirttiğimiz diğer sebeplerden dolayı mezkûr kanun tasarısının komisyona iadesini, halen komisyonda konuşulmakta olan (Emlâk Kanunu) içinde vergi tekniğine ve realitelere uygun olarak tesbitini arz ve teklif ederiz.

İstanbul Milletvekili İzmir Milletvekili
Muhiddin Güven İhsan Gürsan

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ
ÖZAL (Konya) — Önerge hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ
ÖZAL (Konya) — Çok muhterem arkadaşlarım, eğer müzakereye vaz'edilmiş olan konu, bir mesken politikasının tesbiti şeklinde bulunmuş olsaydı, huzurunuzda tasarının aleyhinde konuşmuş olan arkadaşlarımızın mütalâalarını daha büyük bir dikkatle ve önemle ele almak ve üzerinde durmak gerekirdi.

Ancak bugün huzurunuzda bulunan tasarı sadece Emlâk Vergisinde, Bina Vergisinde mevcudolan muafiyetin, Kalkınma Plânının istihdaf ettiği mânada, anlamda bir değişikliğe tabi tutulmasından ibarettir. Elbetteki bu değişikliğe tabi tutulmanın yanında Özel İdarenin muhtaloldukları malî kaynağın desteklenebilmesi, yarım görebilmesi de bahis konusudur. Bir kısım

arkadaşlarımız, hakiki reform karakterinde olduğunu ifade buyurdıkları ve bugün Yüksek Meclisin komisyonlarında bulunan Emlâk Vergisi Kanunu ile, asıl maksadın hâsıl olabileceğini, binaenaleyh, bir miktar daha sabredilmek suretiyle, bu tasarının kanunlaşması halinde gerek sosyal binalara eğilimin sağlanmasını, gerekse istenilen gelirin temin edilebilmesini teklif etmiş bulunmaktadırlar. Hattâ bu maksatla tasarının Komisyona geriverilmesi de teklif edilmiş bulunmaktadır.

Muhterem arkadaşlarım, filhakika tetkik edebilmiş olduğumuz kadarı ile Emlâk Vergisi kanun tasarısı, eidden Kalkınma Plânının istediği yönde hazırlanmış ve özel idarelerin malî muhtariyetini temine mâruf hizmet imkânlarını verebilecek şekilde bir geliri de temin edecek bir tarzda hazırlanmış ve o mükemmeliyeti haiz bulunmaktadır.

Fakat bununla beraber tasarının kanunlaşması halinde bir sayıma ihtiyacolduğu, bir tahrir ihtiyacı bulunduğ, yapılacak tahrirlerin mutlaka tetkiklere ve itirazlara duçar bulunacağı, bu bakımdan tasarının kanunlaşmasından sonra dahi belki 2 veya 3 senelik bir müddetin sonunda ancak istenilen neticeyi verebileceği, aşikârdır. Bu bakımdan bendeniz, konutların standardı bahsinde burada bir münakaşaya şu sırada tahammülü olmadığı kanısındayım. Eğer konumuz bir mesken, bir konut mevzuu olmuş olsaydı hiç şüphesiz sosyal bünyemize uygun bir standardın tâyininde fikirler beyan edebilecektik. Hiç şüphesiz bir taraftan sosyal maksatların, bir taraftan da millî bünyemizin ve devamında fayda olan geleneklerimizimizin nazarı itibara alınması suretiyle bâzı ebat üzerinde beyanı mütalâada bulunmak bir ihtiyacolacaktı. Fakat bunların gerek Mesken Kanununda, gerekse sair suretlerde burada müzakere edilmesini beklemek lüzumuna kaani bulunmaktayım. Bendeniz sadece bugün huzurunuzda bulunan tasarının mevcudolan muafiyetlerde bir daraltma yapmak fakat, bu daraltmayı da plânımızın istediği yönden, lüks meskenden ziyade fakir ve orta halli vatandaşlarımızın istifade edebileceği bir şekle getirmek, bu suretle özel sektörün yatırımlarını, az çok, plânın maksadına sevk edebilmekten ibarettir. Bir mesken politikasının topyekûn ele alınması halinde, elbetteki, bir arsa işinin, elbetteki, bir kira rejiminin, elbetteki, bir kredi politikasının ve elbetteki, bir malzeme

etüdünün ve bünyemizin icabettirdiği diğer hususların müştereken ele alınması gerekir.

Bu kanun tasarısının istihdaf ettiği iki mânadan birisi konut mevzuunun, plânın istediği şekilde bir yön alabilmesine yardımcı olabilmekten ibarettir. Tedbirlerden sadece bir tanesini ihtiva etmektedir. Bu bakımdan teklifin komisyona iade edilmesi şeklinde mütalâa edilmemesini ve komisyonumuzda yapılmış olan incelemelere göre muafiyetlerin geniş vatandaş kütlesini tazynk etmeyeceği, memnun edeceği şeklinde olduğunu ve şimdiye kadarki kanunların tanınmış olduğu hakların mahfuz tutulacağı, bu yüzden ancak yeni yapılacak binalar için lüks mahiyetinde olabilecek nitelikleri üstün olabilenlerde muafiyetin kaldırılmasından ibaret bulunduğu ve bir kısım arkadaşlarımızın işaret ettikleri gibi diğer bir maddeinde vatandaşın lehine de hükümler getirilmiş bulunduğunu işaret ederek huzurunuzda bulunan ve müzakere edilmekte olan şeklin kabulünü istihdam ederim. Saygılarımla.

BAŞKAN — Önerge üzerinde Sayın Muhiddin Güven buyurunuz.

Açık oylama oyunu kullanmayan arkadaşlarımız lûtfen kullansınlar.

MUHİDDİN GÜVEN (İstanbul) — Daha evvelki konuşmamda da arz ettiğim gibi meskene yatırılan yatırımların daha fazla üniteyi meydana çıkaracak bir yöne tevcihi üzerinde beraberiz. Fakat, buna ait tatbik edilecek usul ve metot üzerinde münakaşamızı yaptık. Ve bunun tevlihededeceği mahzurları, mevcut mer'i nizamlarla, imar plânıyla olan gelişmeleri kendi aile hayatımız ve bünyemizle olan gelişmelere işaret ederek bir ikaz vazifesi ifa etmeye çalıştık.

Sayın sözcü arkadaşımız buyurdular ki, «Biz burada mesken politikasının münakaşasını yapmıyoruz. Bence bu kanunu bu şekilde mütalâa etmek» mümkün değildir. Bu, âdet bundan sonra meskene yatırılacak yatırımlara bir istikamet verdiği ve onlardaki üniteyi daha fazla hale getirmek için bir kıymetlendirme yoluna gidildiğine göre, mesken politikasını çok kuvvetle, çok yakından ilgilendirmektedir. Bundan dolayı, mesken politikası bütün cepheleriyle ele alındığı takdirde, ki öyle olması icabeder, bunun bir tamamlayıcı unsuru mahiyetinde bu kanunun getirilmesi icabederdi. İşte biz bu eksikliğe de işaret ettik.

Ben bir evvelki konuşmamda işaret ettiğim hususları biraz daha açıklamak istiyorum. Konunun evvelâ, meskenlerin yapılacağı beldelerdeki imar plânına, imar plânlarının bağlı bulunduğu İmar Kanununa, İmar Kanununa bağlı, onu destekliyen ve onu detaya doğru süren ve kıymetlendiren İmar Nizamnamesi ve İmar Talimatnamesine bağlılığı aşikârdır. Halk konutları standartlarını ortaya çıkardığımız zaman mevcudolan imar plânlarının içerisindeki ölçüler, gabariler acaba ne şekilde mütalâa edilecektir? Farz edelim ki, 8,5 metre cephesi olan bir arsaya sahibolan kimse, İstanbul veya Ankara'da üzerinde bir bina yapmak üzere müracaatta bulunmuştur. İmar Müdürlüğü tasdikli, imar plânına göre, yine farz edelim ki, yirmi metre derinlikte bir gabari tesbit etmiştir. Şimdi, plânı tanzim edecek olan mimar, binayı yapacak olan mal sahibi, 8,5 metre ile 20 metre derinliğin içinde kalmak mecburiyetindedir. Ne bundan daha aşağı yapabilir, ne bunun daha üstüne çıkabilir. Şimdi, halk konutları standardındaki ölçülerin her hangi birini mal sahibi 4 çocuklu veyahut da 6 kişilik bir aile veyahutta iki kişilik bir aile olarak tesbit etmek imkânına sahip midir? Yani bir programın ortaya çıkarılabilmesi için bu denemeleri nereden alacaktır, bu mümkün müdür? Evvelâ bu mümkün değildir. O halde neye göre ayarlıyacaktır plânı? Programını neye göre tesbit edip mimardan o şekilde bir plân istiyecektir? Demekki, burada bir mesele vardır. Bunun karşılığını kanunda görmüyoruz. Bu programa göre projeyi tanzim edecek mimar, plânını çizerken halk konutları standartlarında tesbit edilmiş olan ölçülere göre iç faydalı alan, zait, dış faydalı alan, toplam alan. Farz edelim ki, asgari niteliği olan 63 metrekaresi bulmaya çalışıyor. Fakat elindeki saha 8,5 tan 20 metrekaresidir. 63 metrekaresi 2 metrekaresi aştı, 65 metrekaresi oldu, tanzim ettiği plân. Bu 10 senelik muafiyetten 5 senelik muafiyete mi incek? Bunu kim ve nasıl tesbit edecek? Veya, orta nitelikteki bu plânı âzami 7 kişilik aile için, 100 metrekaresi olarak tesbit etmiş. 100 metrekaresi yerine 105 metrekaresi oldu. 5 metrekaresi fazladır. Bu muafiyet dışı mı kalacak? Bu mümkün olabilir mi Çünkü, o plânın tanzimindeki zaruret İmar Müdürlüğünün resmen verdiği, imar durumunun içinde-

ki ebada bağlıdır. Bu ebadın dışına çıkmak mümkün değildir. O halde işte biz halk konutları standartlarının inar plânları ve talimatnameleriyle olan gelişmelerini nazarı itibara almak mecburiyetindeyiz ki, gelecekte, bu kanunun tatbikatı karşımıza büyük aksaklıklar çıkar-masın. Dolayısıyla biz ayrıca bu konuya ehemmiyetle işaret ettikten sonra diğer hususlara dikkatini çekmek istedik.

Şöyle ki, halk konutları standartları asgari abatları ele almış. Diyor ki; «Yatak gruplarında, yatak odalarının ebadı, dar kenar 2.10 m. olacaktır. Arkadaşlar, 2.10 m. bu kürsünün genişliği. Yine diyor ki; «Yıkanma yeri 1.20 m. olacaktır.» 1.20 m., şöyle avcumla ölçtüğüm zaman şu kadar bir yeri, yani oturduğunuz sıradan 15 cm. daha kısadır. Yine iç grupunda kapı genişliğini 60 - 62 cm. olarak tesbit etmiştir. Ölçüsü yine oturduğunuz sıraya göre, bankın yarısından biraz daha az olarak alabilirsiniz. Biz demek istiyoruz ki, üniteyi artırmak için alacağımız tedbir inşaat sahasını azaltmakla değil inşaat maliyetini asgariye indirmekle mümkündür. Bunun imkânı da en kolay yol olan sahaya müteveccih değil, inşa sistemleri üzerinde araştırmaya yapmakla mümkün olacaktır.

Onun içindir ki, bir Zلزle Talimatnamesinin afetler bölgesinde binaların tabi olduğu kayıtların, bunun içindir ki Bayındırlık Bakanlığının umumî fen şartnamelerinin, bunun içindir ki, köprü, yol mühendisleri ki, çok eski bir talimatname olan Betonarme talimatnamesinin, yeni anlayışa göre inşa sistemlerini vaz'etmesi ve mimarı ve mühendisi iktisadi yönde araştırmaya sevk etmesi icabeder diyoruz. Bu yapılmadığı takdirde yalnızbaşına sahayı daraltmakla üniteyi çoğaltmak münasebetini kurmak doğru bir görüş değildir. Ayrıca, gecekondudaki insanların asgari sahalar içindeki yaşamaya ait zorluklarını biz daha iyi bir yaşama imkânına kavuşturmak için gayret sarf ederken, şehir içindeki insanlarımızı âdeta bir gecekonda ebadı içerisine sokma gayretini elbette ki tasvibetmemek gerekir.

Kıymetli arkadaşlar, ben grupum adına şu hususu bilhassa ifade etmek isterim ki; daha evvel de bir Bakanlıkta vazife almış bir insan sıfatı ile elbette ki, bu gayretlerin en iyi şekilde değerlendirilmesini istemekteyiz. Bunda asla

hilâfına bir düşüncemiz mevcut değil. Ama mesele vaz'ederken, vaz'ettiğimiz meselelerin çözümlerini bulmaya çalışırken asla bir aceleciliğin içine gitmiyelim. Tedbirlerimizi etraflı olarak ele alalım derim. Bir mesken muafiyetini, vergi muafiyetini nazarı itibara aldığımız takdirde şu hususu da düşünmeliyiz; bu bizzat mesken politikasını çok yakından ilgilendirmektedir. O halde, mesele bir vergi yönünden dahi ele alınsa, Devlete ait, Hükümete ait, Yüce Meclise ait bir mesken politikasının hep beraber nasıl tatbik edileceğine ait esasların evvelden tesbiti, bu esasların tahakkuk safhasına sokulması için kanunlar içinde parça parça tedbirler nasıl alınır; bunun düşünülmesi ve değerlendirilmesi icabeder kanaatini taşıyoruz.

Ayrıca, tatbikatta, bir başka noktaya daha temas etmek isterim ki, aykırı neticeler verebilir; farz edelim ki, yapılmış olan bir inşaanın programında kendisine göre 5, 6, 7 kişilik aile Çocuklu olarak tesbit edilmiştir. Bu 5, 6, 7 kişilik aile dediğimiz zaman bizim aile hayatımızın içinde yer almış bulunan büyük anne, büyük baba, hemşire veya gelin mevzuu dışında bırakılmıştır ki, biz buna da işaret ettik ki, hatalıdır diye. Garp memleketlerinde de aileleri bir yerden alıp bir yere yerleştirirken onların tesbitlerini yalnız anne, baba ve çocuk olarak değil, hep beraber yaşadığı insanlar olarak tesbit etmektedirler. Ve ondan sonra buna aile nüfusu olarak telâkki edip bunlara ihtiyaçları karşılığı daireler tahsis etmektedirler. Dolayısıyla buradaki ölçü de yanlıştır. Şimdi, aykırı tatbikatın içine girmek mümkündür, dedim. Bir ufak misal daha vermek istiyorum; o da şudur: Halk konutları standartlarında farz edelim ki, 7 kişilik aile için hazırlanmış bir plân vardır. Bunun da metre karesi uyuyor, 63 metrekaresidir. Ve 10 senelik muafiyete tabidir. Fakat bu 63 metrekaresi içerisine gelir de dört kişilik aile yerleşirse, ne yapacağız? Muafiyetin dışına mı çıkacağız?. Yahut, elde ettiği daireyi, yapılmış olan odanın ebadı, 2,10 m. yanında da bir 2,10 m. lik yatak odası vardır. Yatak odasının ne kadar dar olduğu meydanda. Ortadan bölmeyi kaldırdı ve kendi ihtiyacına göre, 4,20 m. lik bir oda elde etti. Kendisinin de ihtiyacı odur. Bu asgari nitelikteki bir ebadın orta nitelikteki 4 kişilik ebadı içine girdi. Bunun on senelik veya senelik muafiyetini nasıl tesbit edeceğiz? Bu misalleri vermekle, tatbikattaki ak-

saklıklara işaret etmek istiyoruz. O halde bize bir sual varidolabilir; nasıl bir tatbik düşünüyorsunuz? Biz diyoruz ki, Anayasanın 49 ncu maddesinde Devlete verilen haklar meyanında bulunan dar gelirli ve yoksul vatandaşlara müteveccih olan bir faaliyeti emreden hüküm Devlet eliyle, belediyeler eliyle gecekondulardaki vatandaşlarımızı daha iyi bir hayata kavuşturmak için tesbit edilen sahalarda yapılar ve onları daha iyi bir hayata kavuşturmak için ki, gecekondudaki ailelerin zamanımızda tesbitlerine başlanmıştır. Bir odada veya iki odanın içinde kaç kişi yaşamaktadır, kimlerden müteşekkildir, iş yerleri nerelerdedir, ne kazanırlar, nereden gelmişlerdir ve bunları da daha iyi imkâna kavuşturmak mümkün müdür? Oturdukları gecekonduların ıslahı çareleri araştırıldığı zaman, oturabilirler mi veya bunları yapacağımız yeni meskenlere aktarmak mümkün müdür? Bunların müşahhas tablo gibi bir tesbiti yapılacak. Aileler ortaya çıkacaktır. Bu 5 kişiliktir, bu 6 kişiliktir. Bunların içinde baba, anne de vardır, yalnız çocukları değil. Devlet eliyle yapılan iktisadi meskenler, halk konutlarıyla veya belediyeler eliyle yapılan bu hizmete mütevakkıf meskenlerin içine işte bu programlarla binalar inşa edilecek ve bu insanlar oradan kaldırılıp, oraya yerleştirilecek. Bu ilk merhaledir. Elbette ki, buna ait tesbit, elbette ki buna ait değerlendirme hepimizin arzu ettiği ve beklediği bir çalışmayı icabettiriyor. O zaman Bina Vergisine ait muafiyetlerin telâkkisini daha önce de arz ettiğimiz gibi Emlâk Kanunu içerisinde yalnız saha mevzuunda değil, inşa sistemleri, yalnız inşa sistemleri üzerinde değil, yapı malzemeleri üzerindeki faaliyetli araştırmalarla onları hafif hale getirerek, inşaattaki maliyeti düşürmekle, inşaattaki sürati temin ile ve ondaki organizasyonu en iyi hale getirmekle mümkün olacağına kaani bulunuyoruz. Onun içindir ki, halk konutları standartlarının tekrar elden geçirilmesi lâzımgeldiğine inanıyoruz. Daha mükemmel bir hale getirebilmek için kanunun Komisyona iadesini ıstirham ediyoruz.

BAŞKAN — Sayın Maliye Bakanı.

MALİYE BAKANİ FERİD MELEN — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar, kanunun maksadı üzerinde zannediyorum her hangi bir ihtilâf mevzuubahis değildir. Sayın arkadaşlarımız da bu kanunun güttüğü hedefle beraber olduklarını

beyan ettiler. Filhakika, biz elimizdeki imkânları bugün en iyi yerde kullanmaya mecburuz. Plânımız da bunu emretmektedir. Bütün arkadaşlarımızın bildiği gibi memleketimizde bilhassa özel teşebbüsün en çok rağbet ettiği yatırım sahası bina sahasıdır. Bu, çeşitli sebeplerden ileri gelmektedir. Bir defa bina daha çok rant getiriyor, bu birinci sebep.

İkinci sebep, kolay bir yatırımdır, büyük bir bilgiye v. s. ihtiyaç göstermiyor, riski azdır, v. s.

Şimdi kalkınmak isteyen bir memleket hiç şüphesiz buna başka bir yön vermek mecburiyetindedir. Yatırımlarımızı bu istikametten daha üstün bir sahaya tarıma, turizme, v. s. ye yöneltmeye mecburuz. Plânımız bunu demokratik usullerle ve metodlarla yapılmasını emreder. O da vergi, kredi, gümrük tarifeleri v. s. dir. Biz bunlardan bir tanesini getirmiş oluyoruz. Muhterem arkadaşımız «acele olmuştur» dediler. Yine Ülker arkadaşımızın işaret ettikleri gibi, bilâkis acele değil itiraf edeyim ki, geç kaldık.

Plânın tatbikinin ikinci yılına girmiş oluyoruz. Nerede ise bu yıl da bitmek üzeredir. Bunu biraz daha geriye bırakırsak ikinci plân devresini de geçirmiş olacağız. Her gün görüyorsunuz bütün mütehassıslarımız bundan müstekidirler. Ve özel teşebbüsün yatırımlarının büyük bir kısmı inşaat sahasına akmaktadır, oradaki teşvik unsurlarını ortadan kaldırmamız lâzımdır. Hakikatte biz bugün bir teşvik yapıyoruz. Bir fabrika kurulduğu zaman ona muafiyet vermiyoruz. Kurulduğu yıldan itibaren kazanç vergisine tabi tutulmaktadır. Ama bir bina inşa edilirse 10 sene oradan elde edilen irat vergi dışındadır. Bu durumda ne yapıyoruz, biz? Bir sektör aleyhine diğer bir sektörü teşvik ediyoruz. Şimdi kaldırmak istediğimiz hüküm bunlardır, arkadaşlar. Bu teşviki kaldırıyoruz. Ama bunu kaldırırken bu sektör içinde diğer bir sahayı teşvik etmiş oluyoruz. Umumiyetle bina muafiyetini kaldırıyoruz. Fakat halk tipi meskenlerin ve sosyal meskenlerin vergi muafiyetinden daha geniş nisbette faydalandırılmasına çalışıyoruz.

Sayın arkadaşlarımız, «aceleye geldi» dediler. Arkadaşlar, bu kanun acele yapılmamıştır. Bu esasen Emlâk Vergisi adı ile getirdiğimiz büyük tasarı içerisinde bir parçadır. Aneak Emlâk Vergisi biliyorsunuz daha Mecliste müzakere edilecektir. Bu bir ana kanundur. Hakikaten

onda acele edilmemesini biz de isteriz. Bizim Vergi Reform Komisyonumuz uzun bir çalışma sonunda bunu meydana getirdi. Büyük Meclis de bunu hattâ bir kaç ay müddetle müzakere edebilir. Hiç acelemiz yok. Fakat Emlâk Vergisi yürürlüğe girdikten sonra yeni bir tahrir yapılacaktır. Bu tahrir üç sene sürecektir. Bu tahririn neticesi üç sene sonra alınacaktır. Binaenaleyh, Emlâk Vergisini beklersek bu hükümleri ancak üç sene sonra tatbik edebileceğiz ki, yine plân bakımından ve ekonomik bakımdan geç kalmışızdır. Bu sebeptendir ki, Emlâk Vergisi içerisindeki muafiyete ait bir kaç maddelik bu hükümleri aldık ve acele yürürlüğe girmesi lâzımgelen bu kanun tasarısı içerisinde huzuru nuza getirdik.

Acele oldu dediler. Acele olmadığı şundan belli ki, acele olduğunu iddia eden İhsan Gürsan arkadaşımız da Komisyonda idi. Günlerece müzakere ettiler, yeni bir şey katmadılar oraya. Hakikaten ihtisasından faydalanmayı beklerdim. Filvaki Muhiddin Güven arkadaşımız bulunmadılar. Ama takriri imza eden diğer arkadaşımız İhsan Bey orada idi. Ve oraya hakikaten bir tek kelime bile katmaya lüzum görmediler. Demekki, mükemmel bir kanundur, acele değildir. Eğer noksan tarafları olsaydı arkadaşımız, değerli fikirleriyle bu noksanları hakikaten ortadan kaldırmak için bize yardım ederlerdi. Demekki noksan yokmuş. Ben bu bakımdan acele olmadığına kaaniim. Bu dahi Yani Sayın İhsan Bey arkadaşımızın bu kanunu tekâmül ettirmek için tek bir kelime dahi ilâvesini teklif etmemiş olması, bu kanunun mükemmel olduğunu ispat etmeye bana göre yeter.

Muhterem arkadaşlar, şimdi biz ne yapıyoruz? Sayın Güven arkadaşımız diyorlar ki «bu kanun seyyal bir zemin üzerine oturtuluyor.» Sayın Güven arkadaşımız bu hususta bir çok mülâhazalar ileri sürdüler. Bunların hepsiyle beraberiz. Ama bu kanunun seyyal bir zemin üzerine oturmasıdır ki, kendisinin ortaya koyduğu endişeleri ortadan kaldıracaktır. Hakikaten biz burada halk tipi meskenleri bir madde ile târif edebildik. «Eni şu boyu şu, değeri şu, olanlar halk tipi meskenlerdir.» Binaenaleyh, bu vasıfta olan muafiyetten faydalanacak, olmayanlar faydalanmayacak.» bunu bu kanun içinde yapsa idik, sıkı sıkıya bağlansa idik o

zaman hataya düşerdik. O vakit hakikaten sayın arkadaşımızın burada üzerinde durdukları mahzurlar, mahzur olarak meydana çıkardı. Halbuki biz buna subles verdik. Çünkü, zamana göre bunlar değişecektir. Para değeri değişebilir, inşaat değeri de değişebilir. Bugün 25 bin lira değerindeki bir mesken, sosyal mesken dir deriz. Yarın bir de bakarsınız bu ileride belki 50 bin lira ile de yapılamıyacak. Binaenaleyh, böyle sabit bir kaideye bağlamak arkadaşımızın ileri sürdüğü mahzurları davet eder. Bu sebeptendir ki, biz uzun uzun düşündükten sonra, nihayet İmar ve İskân Bakanlığı da bu memlekette mesken politikasını idare eden bir Bakanlıktır. Ve onun esaslarını tesbit etmektedir, ona bıraktık. Mesken politikasındaki sevir ile İmar ve İskân politikamızla vesaire ile ilgili olarak bir elâstikiyet verdik ve bunun tarifini ona verdik. O bir yönetmelikle bunu tesbit edecektir.

Arkadaşlarımızın yönetmelik hakkında ileri sürdüğü fikirlerin yeri burası değildir. Biz burada yönetmeliği münakaşa etmiyoruz. Bu sebeple bu kanunla da ilgisi yoktur. Hata olabilir, olamaz, düzeltilmesi lâzımgelebilir. Arkadaşımız bu konuda kıymetli fikirler ileri sürmüştür ve bu fikirleri de zapta geçmiştir. Elbetteki bu fikirleri nazara alınacaktır. Ama arz ettiğim gibi, biz burada sadece bir atıf yapıyoruz. Halk tipi mesken diyoruz. Halk tipi meskenin de ne olduğu İmar ve İskân Bakanlığının bir kararıyle tesbit edilir, diyoruz. Bundan ibarettir ve en iyisi de budur. Aksi halde burada halk tipi meskeni tarif etmeye kalksaydık işte o vakit hataya düşerdik. Yaptığımız bundan ibarettir. Bu sebeple arkadaşımız müsterih olsunlar. Bence en iyi bir tedbiri bulmuşuzdur.

Sayın Sabahattin Savacı arkadaşımızın üzerinde durduğu 1 - 2 nokta vardır. «Millî ekonomide durgunluk hallerinde inşaata hız verilir. Binaenaleyh, bugün millî ekonomide bir durgunluk vardır, inşaata hız vermek lâzımdır, dediler.»

BAŞKAN — Sayın Bakan, bir dakika. Kanunun tümü üzerindeki müzakereler bitti. Verilen önergeyi okutuyorum. Şimdi verilen önerge üzerinde konuşacaksınız.

MALİYE BAKANI FERİD MELEN — Özür dilerim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın arkadaşlar, verilmiş bulunan önergede kanun teklifinin komisyona iadesi öngörülmektedir. Bu bakımdan komisyona iadesi hususunu oyunuzda sunacağım. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İvedilik teklifi vardır. İvedilikle görüşülmesi teklifini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına ve 206 sayılı Kanunun 3 ncü ve geçici 2 nci maddelerinin kaldırılmasına dair Kanun

MADDE 1. — 4 . 7 . 1931 tarihli ve 1837 sayılı Kanunun 24 . 3 . 1950 tarihli ve 5648 sayılı Kanunla değişik 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geçici muafliklar :

MADDE 4. — 1 Mart 1964 tarihinden itibaren yeniden inşa edilen aşağıda yazılı binalar bina vergisinden geçici olarak muafdır :

a) İmar ve İskân Bakanlığınca tesbit edilen «halk konutları standartlarına uygun olan asgari nitelikteki binalar, bina apartman ise daireler, ister sahiplerince mesken olarak kullanılsın ister kiraya verilsin, inşalarının sona erdiği malî yılı takibeden malî yıldan itibaren 10 yıl süre ile ;

b) Yukarıda (a) fıkrasında bahsi geçen «halk konutları standartlarına uygun olan ve sahiplerince mesken olarak kullanılan orta nitelikteki binalar, bina apartman ise daireler, inşalarının sona erdiği malî yılı takibeden malî yıldan itibaren 5 yıl süre ile ;

Bu binaların, bina apartman ise dairelerin, sahiplerince mesken olarak kullanılması şartı ile satın alınması veya sair surette iktisab olunması halinde de yukarıki hüküm uygulanır.

c) Genel ve katma bütçeli dairelerin ; il özel idareleri ve belediyelerin ; sermayesinin yarısından fazlası Devlete aid olan banka, şirket ve kurumların, İktisadi Devlet Kurumları, özel kanunlarla kurulan banka ve kurumlar ile bunların sahiplerinin ayrı ayrı veya

birleşerek kurdukları ve sermayesinin yarısından fazlasına katıldıkları şirket, kurum ve ortaklıkların ; Devlet eli ile Devlete bağlı kurumlara kurulacak konut ofisleri ve ortaklıkları ile iş verenler tarafından çalıştırıldıkları işçiler için «halk konutları standartları» na uygun olarak asgari nitelikte yapacakları veya yaptıracakları ve görevle ilgili zorunluklar ve belli sosyal amaçlar için kârsız olarak memur ve işçilerine tahsis edecekleri lojman binaları, bina apartman ise daireleri, inşalarının sona erdiği malî yılı takibeden malî yıldan itibaren 10 yıl süre ile ;

(«a» fıkrasında yazılı muafiyet, binanın mesken den «b» fıkrasında yazılı muafiyet binanın sahibinin ikâmetinden, «c» fıkrasında yazılı muafiyet binanın lojmandan başka maksatlarda kullanılmaları halinde, kullanılmaya başladıkları tarihi takibeden malî yıldan itibaren düşer.)

d) Turizm Endüstrisini Teşvik Kanunu hükümleri gereğince turizm müessesesi belgesi almış olan teşebbüslerin adı geçen kanunda yazılı maksatlara tahsis ettikleri binalar, inşalarının sona erdiği veya mevcut binaların bu maksada tahsisi halinde, turizm müessesesi belgesinin alındığı malî yılı takibeden malî yıldan itibaren 5 yıl süre ile ;

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde söz isteyenler? Grup adına Sayın Güven ve Sayın Bolak. A. P. Grubu adına buyurunuz Sayın Güven.

ADALET PARTİSİ MECLİS GRUPU ADINA MUHİDDİN GÜVEN (İstanbul) — Efendim, temenni ederdim ki, birinci takrimimiz kabul edilsin ; fakat olmadı. Şimdi maddelere geçmiş bulunuyoruz. Maddeler üzerindeki fikirlerimizi arz etmeye çalışacağım.

Tümü üzerindeki konuşmalarımızda da işaret ettiğimiz gibi halk konutları standartlarına muafiyet mevzuu sarîh olarak bağlanmaktadır. Ne diyor (a) fıkrası : «İmar - İskân Bakanlığınca tesbit edilen halk konutları standartlarına uygun olan asgari nitelikteki binalar, bina, apartman, daireler...» filân filân.. Demek oluyor ki, Sayın Maliye Vekilinin söylediği gibi «talimatnameler bizi ilgilendirmez», konusu bahis mevzuu değildir. Burada İmar - İskân Bakanlığınca hazırlanmış olan

halk konutları standartları artık bu talimatnamelere hükmeder hale geliyor. Dolayısıyla belediyelerin kendi imar plânlarının tatbikatında kullandıkları talimatnameleri de bu zaviyeden ele almaları gerekmektedir. Büyük müesseseler olarak İmar ve İskân Bakanlığının halk konutları standartları ortaya çıkmış bulunmaktadır. Yani kanunun zemini, kanunun mesnedi, kanunun inşa edileceği yer halk konutları standartlarıdır.

Biz tümü üzerindeki konuşmamızda şunu anlatmaya çalışmıştık ki, halk konutları standartları bir cepheden hazırlanarak ortaya çıkarılmıştır. Halbuki yalnız başına fazla ünitelerde meskeni temin edebilecek keyfiyet saha üzerindeki tasarruf değil, inşadaki sistem, inşadaki malzemenin o inşadaki sistem ve malzeme ile beraber bunu en iyi şekilde organize edecek bir halin ve teknik eleman kullanıştaki kalitenin elbette ki, esas müessir vasfı vardır. Bunlar eksik bırakılmıştır, demiştik ve onun içindir ki, halk konutları standartlarının bu yönlerden ele alınması lüzumuna işaret etmiştik. Fakat maddelere geçildiğine göre grupum adına şu hususa işaret etmek istiyorum ki, asgari nitelikteki meskenler ile, orta nitelikteki meskenler arasında yaşama grubu, yatak grubu, iş grubu ebatları farklı değildir, yine malzeme kullanışı bakımından da farklı değildir. Yine tabi olacakları nizamlar bakımından da farklı değildir. Aradaki farklar yalnız birinin iki kişilik bir ailede 30,5 metrekareye mukabil diğerinin 40 metrekareye sahibolması. Yine yedi kişilik ailede asgari nitelikte 63 metrekareye mukabil orta nitelikte 100 metrekare olmasıdır. Yani arada saha farkına bağlı olmasıdır. O halde, asgari ünite ve dar kenar enaz şu kadar olacak, dendiğine göre mâni hudut tesbit edilmiş bulunuyor. Diğerinde de 100 metrekareye kadar bir genişleme imkânı düşünüldüğüne göre bu arada muhayyer olarak plânların hazırlanması düşünülmelidir, deriz ve bunda faydamülâhaza ederiz. Biz şuna kaaniiz ki; halk konutları standartlarına bağlı olarak bu kanun meriyete konduğu anda hususi meskenler yapmakla meşgul bulunan gerek şahıslar, gerek müesseseler en aza doğru inmeye bir temayül göstereceklerdir. Ama bu temayülün içinde insanları en dar ebatın içine oturmaya itecek

bir halin yanında biraz daha rahatı temin edecek orta niteliğe de imkân verilmesi ve bu imkândan, asgari niteliğe sağlanmış olan 10 senelik muafiyet imkânınının, aynen orta nitelikteki binalara da faydalanması suretiyle iyi bir neticeye varılacağı kanısını taşımaktayız. Onun içindir ki, gerek söylemiş olduğum esbabı mucibe tahtında, gerekse ailelerimizin yalnız başına baba, ana ve çocuklardan ibaret değil, yanında muhakkak diğer aile kişilerinden birinin de mevcudolabileceği hakikati meydana bulduğuna göre onlara da imkân sağlamak üzere (A) ve (B) fıkrasındaki orta nitelikte asgari nitelik arasındaki farkı yani birinin 10 senelik birinin beş senelik muafiyete tabi olması farkının kaldırılmasını ve gerek orta gerek asgari nite için 10 senelik muafiyet tanınmasının faydalı olacağı kanaatini taşımaktayız. Bu bakımdan Yüksek Riyasete bir takrir de veriyorum efendim. Hepinizi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN — Sayın Ahmet Aydın Bolak.

AHMET AYDIN BOLAK (Bahkesir) —

Efendim, gayet kısaca arz etmek istiyorum. Maddenin «e» bendinde genel ve katma bütçeli dairelerin; il özel idareleri ve belediyelerin yaptırdığı binaların 10 yıllık sermayesinin yarısından fazlası vergi muafiyetini tanıyan hükümden sonra, tam ve şâmil mânası ile kamu İktisadi Teşebbüsü dediğimiz teşebbüsün (Anayasa dili ile) binaları ile, bunların iştirakinde kurulan şirketlerin, kurumların binaları gibi geniş bir şümül içinde bankaların binaları da muafiyet hükmüne kemafissabık ithal edilmiştir. Yapılan bir vergi reformudur. Yüce Meclis İktisadi Devlet Teşekküllerinin reorganizasyonu tasarısı ile, İktisadi Devlet Teşekküllerinin kârlılık ve verimlilik esasları içinde ve özel teşebbüs esasları içinde çalışmasını şart olarak kabul etmiş ve kanunlaştırmıştır. Hükümetin iki sene içinde reorganizasyonu ikmal edip bu müesseseleri serbest piyasa icaplarına iera etmesi lâzımgelir. Hal böyle iken bu kanunu takibeden bir kanunda geniş bir çerçevede şümülü içinde bunlara yeniden vergi muafiyetlerinin tesis ve teyidilmesi, bundan evvel kabul edilen kanundaki iktisadi prensiple mütebeyindir, Yüksek Meclisin tarzı telâkkisine aykırıdır. Bu sebeple maddeden, İktisadi Devlet Teşekkülleriyle onların kurduğu şirketler ve bankalar gibi sabit tesislerinden ver-

gi ödenmesi lâzımgelen bu kabûl teşekküllerin binalarını tayyettikten sonra, diğer hükümlerde Meclisin mütekaddim iktisadi görüşüne uygun tarzı hareket yerinde olur. Bu sebeple, bu kısmın tayyını derpiş eden bir takrir verdim, iltifatımızı istirham edeceğim.

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde başka söz istiyen var mı? Yok. Olmadığına göre birinci madde üzerinde verilmiş bulunan değişiklik önermeleri var; onları okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Tetkik ve müzakeresine başlanılmış olan Bina Vergisi Kanununda değişiklikler yapılmasını derpiş eden kanun tasarısı, dört maddelik hüviyetiyle 1837 sayılı Kanunun geçici muaflik hükümlerini değiştirmeyi hedef tutmaktadır. Ancak, gerek Hükümetin gerekse Geçici Komisyonun tekliflerinde dayanılan, on senelik ve beş senelik geçici mesken muafliklarının tesbitinde dayanılan esasları, memleketimizin sosyal şartları, aile müesseselerimizin Batı memleketlerine nazaran arz ettiği özellikler bakımından, tatminkâr değildir. Bundan dolayı iadesi lâzımgelirdi. Bu haliyle: İleri Batı memleketlerinde aile topluluğu çok dar bir kadroya umumiyetle karı, koca ve mahdut miktarda çocuklara inhisar ettiği düşünülmemiştir. Halbuki memleketimizde halen büyük ölçüde pedersahi aile kuruluşu hâkimdir. Gelenekler ve bağlılıklar, içtimai hayatımızın esasını teşkil eden aile topluluğunu sadece karı - koca ve çocuklardan ibaret olan dar bir bünyeye inhisar ettiremez. Baba, anne, çocuk, gelin hattâ büyükbabalar, büyükmanneler, torunlar aynı topluluk içinde bir arada yaşarlar. Veludiyete sahip bir ırk olduğumuz için de çocuk sayısı bilhassa işçilerle, dar gelirli ailelerde ve ilçelerle köylerde yaşayanlarda fazlalık arz eder. Bu gerçek karşısında 63 metrekare gibi çok dar bir sahaya sığdırılan ve nihayet iki oda, bir aralık ve bir mutfak, bir helâden ibaret olan asgari nitelikte bir mesken muafliğının bir değer ifade etmeyeceği muhakkaktır. Bu itibarla tasarının 1 nei maddeyi değiştiren (a) ve (b) fıkralarının birleştirilerek aşağıdaki şekilde kabul buyurulmasını arz ve teklif ederiz.

İstanbul

İzmir

Muhiddin Güven

İhsan Gürsan

a, ve b fıkraları yerine:

a) İnşa sahası en fazla 100 metrekareyi geçmiyen «halk tipi konutları standardı» na uygun

olan asgari ve orta nitelikteki binalara, bina apartman ise dairelere, ister sahiplerince mesken olarak kullanılsın, ister kiraya verilsin, inşalarının sona erdiği malî yılı takibeden malî yıldan itibaren on yıl süre ile. (Bu binaların, bina apartman ise dairelerin sahiplerince mesken olarak kullanılması şartı ile satın alınması veya sair suretle iktisabolunması halinde de yukarıki hüküm uygulanır.)

Sayın Başkanlığa

1 nei maddenin (Geçici muafliklar) başlıklı bendinin (c) fıkrasının

«c) Genel ve katma bütçeli dairelerin; İl özel idareleri ve belediyelerin, Devlet eli ile Devlete bağlı olarak kurulacak konut ofislerinin, işverenlerin çalıştırdıkları işçiler için halk konutları standardına uygun olarak yapacakları veya yaptıracakları ve görevle ilgili zorunluklar ve belli sosyal kârsız olarak müstahdem ve işçilerine tahsis edecekleri lojman binaları, bina apartman ise daireleri inşaatlarının sona erdiği malî yılı takibeden malî yıldan itibaren on yıl süre ile»

Olarak kabulünü arz ederim.

Balikesir

Ahmet Aydın Bolak

BAŞKAN — Her iki önergeyi de okutmuş bulunuyoruz. Komisyon olarak bir beyanda bulunacak mısınız efendim?

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Hayır efendim.

BAŞKAN — Beyanda bulunmuyorsunuz. Önergeleri aykırılık derecesine göre tekrar okutup oylarınıza sunacağım efendim.

(İhsan Gürsan ve Muhiddin Güven'in önergesinin hüküm ifade eden son kısmı tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu efendim?
GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Değişiklik önergesindeki mevcut hükmü oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul Etmiyenler... Değişiklik önergesi reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

(Ahmet Aydın Bolak'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Komisyon katılıyor mu?
GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor, değişiklik önergesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Değişiklik önergesi reddedilmiştir.

Birinci madeyi metinde yazılı olduğu şekliyle oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Birinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Aynı Kanunun 6 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Muafiyetlerden faydalanma

Madde 6. — Kanunun 4 nci maddesinin (a) ve (b) fıkralarında yazılı muafiyetlerden faydalanmak için mükelleflerin ilgili vergi dairesine inşaatın bittiği tarihten itibaren iki ay içerisinde bir beyanname vermeleri şarttır. (c) fıkrasında yazılı binalar için ilgililerin inşaatın bitimini aynı süre içinde yazı ile ilgili vergi dairesine bildirmeleri kâfidir.

Süresinde beyanname verilmez veya bildirimde bulunmazsa muafiyet, beyannamenin verildiği veya bildirim yapıldığı malî yılı takibeden malî yıldan muteber olur. Bu takdirde beyannamenin verildiği veya bildirim yapıldığı malî yılın sonuna kadar geçen yıllara ait muafiyet hakkı düşer.

(3 nci maddenin 1, 2, 3, 6 ve 7 nci fıkralarında yazılı binalar ile köylerdeki inşaat için beyanname istenilmez.)

BAŞKAN — İkinci madde üzerinde söz isteyenler? Buyurun Sayın Sabahattin Savacı.

SABAHATTİN SAVACI (Gümüşane) — Muhterem arkadaşlarım, bu tasarının ikinci maddesinin isabetli olarak getirildiğini bundan evvelki konuşmamda arz etmiştim. Gerçekten tasarı memlekette bir ihtiyaca cevap vermektedir. Bu yüzden fuzuli olarak vatandaş bir hayli itiraz mercilerine başvurmakta, maddi bakımdan, mânevi bakımdan yorulmakta ve ilgili mercileri yersiz, zamansız meşgul etmekte ve vatandaşın böyle sert bir müddetle hakkının zâyi olmasından vatandaşın inkisara uğramakta, bu tarzda böyle iki aylık bir zaman içinde birdenbire büyük bir hakkının ziyaa uğramış olmasından dolayı vatandaşta Hükümete karşı, Devlete karşı, ve kanun yapıcı heyetlere karşı itimatsızlık hâsıl olmaktadır. Bu tarzın ıslah edilmiş olmasını iyi bir adım ve hareket telâkki etmekteyim. Bilhassa her an vatandaşın bu hakkın tesis edilebileceğinin tasarıya, maddeye alınmış olması, yani vatandaşın her müracaatın-

da, geçen müddet hariç müracaat ettiği malî yıldan itibaren bu hakka sahibolmasının tasarıda yer alması isabetli olmuştur.

Ancak, bu maddenin 3 nci fıkrasında «Köylerdeki inşaat için beyanname istenilemez.» deniliyor, «istenilmez» keyfiyeti, köylerdeki inşaatın muafıktan istifade edip etmeyeceği hususunda tereddütler uyandırmaktadır. Çünkü burada iki türlü tereddüt vardır. Köylerdeki inşaatlarda muayyen standartlara göre ayrılacak mıdır? Bir. Bir de eğer köylerden beyanname istenilmemesi köylerdeki her türlü inşaatın muafığı, bundan evvel yine Yüksek Heyetinizin kabul ettiği bir kanuna göre köylerdeki her türlü inşaatın bu vergiden muaf olduğu kastediliyorsa; buraya daha sarıh bir ibarenin konması icabeder. Bendeniz buna ait bir takrir takdim ediyorum. «Köylerdeki her türlü standart inşaat için beyanname istenmez» şeklinde bir tadilin tatbikat bakımından kolaylık sağlayacağını, eğer komisyondaki değerli arkadaşlarım iltihak ederlerse bunun fuzuli bir şey değil, lüzumlu bir şey olduğunu tatbikatta bulunmuş bir arkadaşınız olarak istirham ediyorum. Filhakika bu tarz konuşmamın da eğer takrir kabul edilmezse - bu değişiklik lüzumludur - filhakika kabul edilmezse, bu beyanın komisyon tarafından benim anladığım istikâmette anlaşılıyorsa zabta girmesinde de yine tatbikat bakımından fayda mülâhaza ediyorum. Teşekkür ederim. Takririmi takdim ediyorum.

BAŞKAN — İkinci madde üzerinde başka söz isteyen?... Yok. Olmadığına göre değişiklik önergesini okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Tasarının ikinci maddesinin 3 nci fıkrasında yazılı köylerdeki inşaatın «Muafığı» tabirinin, köylerdeki «Her türlü standart inşaatlar için beyanname istenmez» şeklinde yazılmasını arz ve teklif ederiz.

Sakarya

Gümüşane

Müslihittin Gürer

Sabahattin Savacı

BAŞKAN — Beyanda mı bulunmak istiyorsunuz Sayın Özal.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ RÜSTÜ ÖZAL (Konya) — Evet.

SAFFET EMİN AĞAOĞLU (Artvin) — Lüzum var mı?...

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ ÖZAL (Devamla) — Zabta geçsin istiyoruz.

BAŞKAN — Buyurun Özal, kendi efalinizden kendiniz mesulsünüz.

GEÇİCİ KOMİSYON SÖZCÜSÜ RÜŞTÜ ÖZAL (Konya) Efendim, çok kısa mâruzatımla Sayın Savacı arkadaşımızın tereddüdünde bertaraf edeceğimiz kanaatindeyim.

Köylerde yapılmakta olan binalardan bir beyanname istenmediğine göre, beyanname istenmeden de bu muafiyete tabi mânası çıkmaktadır. Esasen yürürlükte olan kanun, bu şekilde uygulanmaktadır ve bir tereddüd de bahis mevzuu değildir. Beyanname istenmeden de muafiyetin tatbik edileceği, yani mesken olarak kullanılan binaların 10 sene, sair binaların da 3 sene muafiyete tabi olacağı sarihdir. Bu bakımdan önergenin kabulüne mahal yoktur. Metin bu kısmı esasen uygulanmakta olan kanundan aynen alınmıştır.

SABAHATTİN SAVACI (Gümüşane) — Önergeyi geri istiyoruz.

BAŞKAN — Önerge talep üzerine geriverilmiştir. İkinci maddeyi metinden yazılı olan şekliyle oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... İkinci madde aynen kabul edilmiştir.

Açık oylamada oyunu kullanmayan arkadaşlarımız var mı?.. Oylama muamelesi bitmiştir. Kupaları kaldırınız. Üçüncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. — Aynı kanunun 7 ne maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Mükellefiyetin başlaması ve düşmesi

«Madde 7. — Bina Vergisi mükellefiyeti, Vergi Usul Kanununun 61 ve 71 ne maddeleriyle tesbit edilen garisafi iratlara bu kanunla kabul edilen muaflık ve istisnaların uygulanmasından sonra gelen malî yıldan itibaren başlar ve aynı maddeler gereğince terkin edilen iratlara göre düşer.»

BAŞKAN — Üçüncü madde üzerinde söz isteyenler?... Yok. Olmadığına göre 3 neü maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... 3 neü madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunla değiştirilen 1837 sayılı Kanunun 4 neü, mülga 5228 sayılı Kanunun 7 neü, 6188 sayılı Kanunun 13 neü ve 3 . 1 . 1961, tarihli 206 sayılı Kanunun 3 neü

maddeleri gereğince muafiyetten istifade ettirilmiş olan binaların bu muafiyetleri saklıdır.

BAŞKAN — Geçici madde üzerinde söz isteyenler?... Yok. Geçici maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Geçici madde aynen kabul edilmiştir.

Kaldırılan hükümler

MADDE 4. — 3 . 1 . 1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 3 neü ve geçici 2 neü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Dördüncü madde üzerinde söz isteyenler...

Sayın İsmail Hakkı Yılanlıoğlu, daha evvel yazılı müracaatınızla söz istemişsiniz.

İSMAIL HAKKI YILANLIOĞLU (Kastamonu) — Vazgeçtim.

BAŞKAN — Vazgeçiyörsünüz.

Dördüncü madde üzerinde söz isteyen olmadığına göre maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Dördüncü madde aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük

MADDE 5. — Bu kanun 1 Mart 1964 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 5 neü madde üzerinde söz isteyenler?... Yok. Oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... 5 neü madde aynen kabul edilmiştir.

Yetki

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 6 neü madde üzerinde söz isteyenler?... Yok. 6 neü maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... 6 neü madde aynen kabul edilmiştir.

Kanunun tümü açık oylamaya tabidir. Tümü üzerinde söz isteyen var mı? Lehinde, aleyhinde reyini izhar sadedinde? Yok. Açık oylamayı, ayağa kaldırmak suretiyle üyelerin oyunun izhar suretiyle yapacağız. Hangi ilden başlayacağımızı kur'a ile tesbit edeceğiz. (Kur'a çekildi) Başkan Gümüşane'den başlayacağız.

(Gümüşane seçim bölgesinden başlanmak suretiyle oylar izhar edildi)

BAŞKAN — Sayın arkadaşlarım, Lübnan'a silâh satışından doğan alacaklarımızla Fransız Hükümetinin emrimize verdiği bazı meblağların Lübnan'da ve Fransız - Türk misyonları için

arsa, bina satın alınması hakkında kanun tasarrısının yapılan açık oylamasına 269 arkadaşımız katılmış 5 çekinse, 6 ret oyuna mukabil 258 kabul oyu çıkmıştır. Kanun tasarısı Meclisimizce kabul edilmiş bulunmaktadır.

Sayın arkadaşlarım, Bina Vergisi Kanununun da değişiklik yapılmasına dair Kanunun yapı-

lan açık oylamasına 149 arkadaşımız katılmış, 108 kabul oyuna mukabil 41 ret oyu çıkmıştır. Gerekli çoğunluk sağlanamadığından oylama yeniden yapılacaktır..

Birleşimi, 29 Nisan 1964 Çarşamba günü saat 15,00 te toplanılmak üzere kapatıyorum.

Kapanma Saati : 17,57

6. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — *İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, 17 Kasım 1963 tarihinde yapılan Mahallî İdareler seçiminde, Türkiye'de, seçmen kütüklerinin düzenlenmesi için ne kadar para sarfedildiğine dair soru önergesi ve Adalet Bakanı Sedat Çumralı'nın yazılı cevabı. (7/400)*

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun yazılı olarak Adalet Bakanı tarafından cevaplandırılmasını rica ederim.

İstanbul Milletvekili
Reşit Ülker

Yazılı soru : 17 Kasım 1963 tarihinde yapılan mahallî İdareler seçiminde Türkiye'de 298 sayılı Seçmen Kütükleri ile ilgili Kanunun 35 ne maddesine göre seçmen kütüklerinin tazimi için sarfedilen para ne kadardır? Aynı kanunun 35 ne maddesine göre kütük düzenlenmesinde kaç kişi görevlendirilmiştir ve bunlara ne miktar para ödenmiştir? Görevlendirilenlerden ne kadarı memurdur? Ne kadarı kanunun deyimiyle (dışardan) dır? Dışardan olanlar arasında ne kadarı öğrencidir?

Aynı seçimde seçmen kartlarının dağıtılması için ne kadar para harcanmıştır?

2. — *İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İstanbul, Ankara ve İzmir şehirlerinde, 17 Kasım 1963 tarihinde yapılan Mahallî İdareler seçiminde, seçmen kütüklerinin düzenlenmesinde, kaç kişinin görevlendirildiğine dair soru önergesi ve Adalet Bakanı Sedat Çumralı'nın yazılı cevabı. (7/401)*

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun yazılı olarak Adalet Bakanı tarafından cevaplandırılmasına aracılığı'nızı rica ederim.

İstanbul Milletvekili
Reşit Ülker

Yazılı soru : İstanbul, Ankara, İzmir şehirlerinde 17 Kasım 1963 te yapılmış olan mahallî İdareler seçiminde düzenlenen seçmen kütüklerinin düzenlenmesinde 298 sayılı Kanunun 35 ne maddesine göre kaç kişi görevlendirilmiştir? Bunlardan kaç memurdur? Kaç (dışardan) dır? Dışardan olanların kaç öğrencidir? Bunlara ödenen paranın miktarı ne kadardır?

İstanbul, Ankara, İzmir'in ilçelerine göre bu paranın dağılım şekli nedir?

İstanbul, Ankara, İzmir şehirlerinde seçmen kartlarının dağılması için harcanan para miktarı nedir? Bu paranın ilçelere göre dağılım şekli nedir?

(Bu bilgilerin her üç şehir için ayrı ayrı verilmesi).

T. C.

Adalet Bakanlığı 23 Mart 1964
Ceza İş. G. Müdürlüğü
Sayı : 6871

Konu: İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in yazılı sorularının cevaplandırıldığı hk.

24 . 3 . 1964

Millet Meclisi Başkanlığına
İlgi: Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlü-

gü ifadesiyle alınan 20 . 12 . 1963 gün ve 7/400-7602/42933, 7/401-7603/42935 sayılı yazılarına.

İstanbul Milletvekili Sayın Reşit Ülker tarafından Başkanlıklarına hitaben sunulup, Bakanlığımıza tevdi buyurulan 17 . 12 . 1963 tarihli soru önergelerinde :

I. «İstanbul, Ankara, İzmir şehirlerinde 17 Kasım 1963 te yapılmış olan Mahallî İdareler seçiminde düzenlenen seçmen kütüklerinin düzenlenmesinde 298 sayılı Kanunun 35 nci maddesine göre kaç kişi görevlendirilmiştir? Bunlardan kaç memurdur? Kaçı (dışardan) dır? Dışardan olanların kaç öğrencidir? Bunlara ödenen paranın miktarı ne kadardır?

İstanbul, Ankara, İzmir'in ilçelerine göre bu paranın dağılışı şekli nedir?

İstanbul, Ankara, İzmir şehirlerinde seçmen kartlarının dağılması için harcanan para miktarı nedir? Bu paranın ilçelere göre dağılım şekli nedir?»

II — «17 Kasım 1963 tarihinde yapılan mahallî idareler seçiminde Türkiye'de, 298 sayılı Seçmen Kütükleri ile ilgili Kanunun 35 nci maddesine göre seçmen kütüklerinin tanzimi için sarfedilen para ne kadardır? Aynı kanunun 35 nci maddesine göre kütük düzenlenmesinde kaç kişi görevlendirilmiştir ve bunlara ne miktar para ödenmiştir? Görevlendirilenlerden ne kadarı memurdur? ne kadarı kanun deyimiyle (dışardan) dır? Dışardan olanlar arasında ne kadarı öğrencidir?

Aynı seçimde seçmen kartlarının dağıtılması için ne kadar para harcanmıştır?» denilmekte ve soruların Bakanlığımızca yazılı olarak cevaplandırılması talebolunmaktadır.

Yazılı soru önergelerinde bahis konusu edilen hususlarla ilgili malûmat, alâkası yönünden Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından istenilmiş olup, adı geçen kurul başkanlığından alınan 11 . 2 . 1964 gün ve 58 91 sayılı yazıya ait onanlı suret ve ilişiği müfredatlı liste (*) birlikte sunulmuştur.

(*) *Liste kesafeti sebebiyle tutanağa konulamamış olup, sahibine bir sureti verilerek suretiyle, aslı özel dosyasına konulmuştur.*

Keyfiyetin önerge sahibine bildirilmesine delâlet buyurulmasını arz ederim.

Sedat Çumralı
Adalet Bakanı

T. C.

Yüksek Seçim Kurulu 11 . 2 . 1964
Başkanlığına
Sayı: 5891

Seçim

3 . 4 . 24 - 1963

Adalet Bakanlığına

İlgi: 25 . 12 . 1963 gün ve 29785, 29786 sayılı yazılarınız.

İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in iki yazılı sorusu incelendi. Her iki tezkeredeki sorulardan bir kısmı İstanbul, Ankara, İzmir, diğeri de bütün illere şâmil ve mahiyetleri de birbirinin aynı olması hasebiyle her iki yazının da bir arada cevaplandırılması uygun görülmüştür.

1. 17 . 11 . 1963 gününde yapılan mahallî seçimler için kütük düzenlenmesinde ve seçmen kartlarının dağıtımında çalıştırılanlar ilçe seçim kurulları Başkanlarıca görevlendirilmiş olup bunların memur, öğrenci veya dışardan olup olmadıkları konusu üzerinde kurulumuzca durulmamış ve esasen bu özelliklerin tesbitinde kanuni bir zorunluk olmadığı gibi bir fayda da umulmadığından tesbit de edilmemiştir; bugün için bu yönlerin kurullarıca tesbiti de imkânsız görülmektedir.

2. Seçim yerlerinin özelliklerine göre kütük yazımında ve seçmen kartı dağıtımında çalışanların bir kısmının diğeri işlerde de görevleri devam etmiş olması ve işlerin birbirine tedahül etmiş bulunması yüzünden çalışanlardan kaçının kütük yazımında, kaçının seçmen kartı dağıtımında veya diğeri seçim işlerinde çalıştığı ve bu işlerin herbirine ödenen para miktarı kesin olarak tesbit edilemez. Ancak tahminî ve aşağı - yukarı bir rakam elde etmek için seçim kurullarından bir genelge ile bilgi toplanması mümkün olacağı düşünülebilirse de bunun da kurul başkan ve kâtiplerinin yeniden faaliyete getirilmesini ve binnetice yüzbinlerce lira sarfını gerektireceği cihetle bu sakınca ile de istenen bilgi toplanmamıştır.

3. 17 . 11 . 1963 te yapılan seçim giderleri için illere gönderilen ödeneklerin il ve ilçe iti-

barıyla dağılım miktarlarını gösterir çizelge ilişikte sunulmuştur.

4. İptal edilen seçimler yerine yapılacak seçimler için yer yer gider istenilmektedir ve bu istekler bugün dahi sona ermiş değildir.

Bilgilerini rica ederim.

İmza

Yüksek Seçim Kurulu Başkanı

3. — Giresun Milletvekili Nizamettin Erkmen'in, Giresun ili hudutları dâhalinde, Kalkınma Plânının 1963 yılı programına göre, yapılması derpiş edilen yatırımların hangilerinin realize edilmiş olduğuna dair Başbakan'dan soru önergesi ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Kemal Satır'ın yazılı cevabı (7/462)

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Başkan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını saygı ile rica ederim.

Giresun Milletvekili
Nizamettin Erkmen

1. Kalkınma Plânı tatbikatı ile ilgili olarak, Giresun Vilâyeti hudutları dâhalinde 1963 yılı programına göre yapılması derpiş edilen yatırımların hangileri realize edilmiştir.

2. Bunlardan hangileri hiç ele alınmamış, hangileri noksan bırakılmıştır? Bunların bu halde kalması sebepleri nelerdir?

3. Proğrama ithal edilip de hiç ele alınmamış olanlar varsa bunlar hakkında ne düşünülmektedir?

T. C.

Başbakanlık

11 . 4 . 1964

Devlet Plânlama Teşkilâtı

Müsteşarlığı

KD: 5083 - 10 - 64 - 1387/198

Konu : Giresun Milletvekili Sayın Nizamettin Erkmen'in yazılı sorusu Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

Giresun Milletvekili Nizamettin Erkmen tarafından Başbakanlığa yöneltilen yazılı soru önergesi ile ilgili olarak hazırlanan cevap ilişikte su-

nulmuştur.

Arz ederim.

Kemal Satır
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı
Başbakan adına

Giresun Milletvekili Sayın Nizamettin Erkmen'in yazılı sorusuna ait cevap:

Giresun Milletvekili Sayın Nizamettin Erkmen'in, Sayın Başbakana yönelttiği ve 1963 yılında Giresun ilinde yapılan yatırımlarla ilgili yazılı soru hakkında yapılan açıklamalar, önergede ortaya konulan sorulara paralel olarak aşağıda belirtilmiştir :

1. 1963 yılında Giresun iline 20 492 000 liralık yatırım yapılması öngörülmüştü. Bu miktara iller tasnifine girmemiş olan 1,8 milyar tutarındaki yatırımlardan Giresun ilinin payına düşen kısım dâhil değildir.

1963 yılı programına göre Giresun ili içerisinde yapılması kararlaştırılan genel ve katma bütçeli dairelerin, döner sermayelerin ve iktisadi Devlet Teşekküllerinin yatırım projeleri ve gerçekleştirme durumları, ilgili kuruluşlardan alınan raporlara göre düzenlenmiş olan ekli tabloda ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Mahallî idarelerin, 1963 yılı içerisinde gerçekleştirdikleri yatırımların kesin değerlendirilmesi henüz sonuçlandırılmadığından bu yatırımlar ve gerçekleştirme durumları tabloya dâhil edilmemiştir.

Sözü edilen projeler için şimdiye kadar 17 787 642 liralık harcama yapılmıştır. Program miktarları ile harcamalar arasındaki fark kısmen keşif bedelleri ile ihale bedelleri arasındaki değişiklikten kısmen de bâzı projelerin 1963 programına uygun olarak tam gerçekleştirilemesinden ileri gelmiştir.

2. 1963 programına konulduğu halde Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünce yapılması gereken 150 bin lira keşif bedelli Giresun Stadı onarımı adı geçen Genel Müdürlükçe ele alınmamıştır.

İşçi Sigortaları Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak tam teşekküllü Giresun Dispanseri için 1963 yılında 540 000 lira ayrılmış ve inşaata başlanması öngörülmüştü. Alınan bilgiye göre proje yapımı tamamlanmış ise de henüz inşaata başlanmamıştır. Projeler için 33 000 lira harcanmış bulunmaktadır.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne yaptırılması kararlaştırılan Harsit Barajı inşaatının ön hazırlıkları için 1963 yılında 4 000 000 liralık tahsisat ayrılmış bulunmaktaydı, yıl içinde işin 2.8 liralık kısmı gerçekleştirilmiş ve 1964 başında ödenmişti. Projenin dış finansmanı da sağlanmış olup inşaat devam etmektedir.

1963 yılında bitmesi gerekli tarım sektöründe Veteriner İşleri Genel Müdürlüğüne ait suni tohumlama laboratuvarı inşaatında ulaştırma sektöründe Karayollarına ait Ordu - Giresun, Trabzon yol inşaatında ve enerji sektöründe İller Bankasına ait Giresun dizelli tesisi inşaatlarında tabloda gösterildiği gibi çeşitli sebeplerle gecikmeler olmuştur. Ancak bu projeler 1964 ün ilk yarısı içinde tamamlanmış olacaktır.

1963 yılında bitirilmesi gerekli diğer projeler zamanında tamamlanmıştır. Diğer yıllara sâri projelerin 1963 yılı yatırımları ise programlarına uygun olarak yürütülmüştür.

3. Plânlı dönemde Yıllık Programlarda yer alan yatırımlar önceden yapılmış proje çalışmalarına ve hazırlanmış projelere dayanmaktadır. Dönemleri içinde gerçekleşmiyen projelerin gelecek dönem içinde ve o döneme konmuş olan projelerin uygulanmasını aksatmaksızın gerçekleştirilmeleri esastır.

1963 yılında Giresun ili içerisinde uygulanamayan tek proje Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne ait Giresun Stadı onarımı olup, bu onarımın 1964 yılı içerisinde gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır.

1963 yılı programına göre Giresun ilinde yapılan yatırımlar ve gerçekleşme durumu

Sektör	(Proje sahibi kuruluş)	Proje adı	Proje tutarı	1963 Programı	Harcama	Durum
Tarım	(DSİ)	Taşkın ve Kurutma	190 000	109 000	130 000	Bitti.
Tarım	(DSİ)	Taşkın ve rüsubat kontrolü	300 000	300 000	128 000	80 hektar arazinin ve bir köy arazisinin kontrolü yapılmış ve bu alanda bakım ve onarım safhaları başlamıştır.
Tarım	(Topraksu Genel M.)	Merkez Boztekke toprak muhafaza işi	125 851	125 851	99 422	Bitti.
Tarım	(Topraksu Genel M.)	Bulancak - Pazarsuyu toprak muhafaza işi	114 347	114 347	96 052	Bitti.
Tarım	(Veteriner İşl.)	Keşap Suni ve ve Tabii Tohumlama Merkezi	60 000	60 000	64 000	Bitti.
Tarım	(Veteriner İşl.)	Suni Tohumlama Lâboratuvarı	200 000	200 000	123 000	1963 te bitirilmesi gereken proje arsa ihtilâfı ve inşaat tipinde yapılan değişiklik yüzünden gecikmiş durumdadır. Bina 1964 yılında bitmiş olacaktır.
Tarım	(Veteriner İşl.)	Espiye Suni Tohumlama Lâboratuvarı	60 000	60 000	69 000	Bitti.
Tarım	(Topraksu Genel M.)	Şebinkarahisar - Kınık Küçüksu işi	15 347	15 347	4 333	Bitti.
Enerji	(DSİ)	Harsit Barajı Projesi	100 000,000	4 000 000	2 800 000	Bu baraj projeleri için 1963 yılında ödeme yapılmamış, 1964 yılı başında 2 800 000 bir ödeme yapılmıştır, ve projenin dış finansmanı da sağlanmış olup çalışmalar devam etmektedir. Proje önümüzdeki yıllara sâridir.

M. Meclisi B : 94 28 . 4 . 1964 O : 1

Sektör (Proje sahibi kuruluş)	Proje adı	Proje tutarı	1963 Programı	Harcama	Durum
Ulaştırma (Karayolları Gn. Md.)	Turnasuyu - Bulancak - Küsüklü	13 400 000	13 737 910 (*)	10 786 678 (*)	Proje programına uygun olarak devam etmekte olup 1964 yılında bitecektir.
Ulaştırma (Karayolları Gn. Md.)	Ordu - Giresun - Trabzon	20 719 000	20 719 000 (*)	17 877 443 (*)	1964 yılına 3 500 000 liralık bir tahsisat konmuş olup yol Haziran 1964 te bitecektir.
Sağlık (Sağ. ve Sos. Yar. Bk.)	Kemik Veremi Hastanesi	3 500 000	912 000	902 000	Bitti
Eğitim (Millî Eğitim Bk.)	İlkokul yapım ve donatımı (80 dersane)	2 720 000	2 720 000	3 040 000	Bitti
Genel İdare (Bayındırlık Bakanlığı Yapı İmar İşleri Reis.)	Giresun (E) tipi Cezaevi	8 000 000	1 400 000	1 125 000	Yatırım programına uygun olarak devam etmekte olup 1964 yılında tamamlanmış olacaktır.
Genel İdare (Bayındırlık Bakanlığı Yapı İmar İşleri Reis.)	Tirebolu Hükümet konağı onarımı	154 000	154 000	136 000	Bitti. Proje 143 bin liraya ihale edilmiş, fakat 136 bin lira ile tamamlanmıştır.
Tarım (Orman Genel Mü. d'ürlüğü)	Yol açma ıslahı	2 500 000	2 500 000	3 140 000	Bitti.

İktisadi Devlet Teşekkülleri yatırımları

Eğitim (Beden Terbiyesi Gn. Md.)	Stat onarımı	150 000	150 000		Malî imkânsızlık yüzünden hiçbir harcama yapılmamış proje 1964 yılına devredilmiştir.
Enerji (İller Bankası)	Giresun dizelli tesisleri	3 840 000	1 469 000	1 248 000	1963 yılında bitmesi gereken bu yatırım yol güzergâhının zamanında bitirip teslim edilememesi

(*) Karayolları Genel Müdürlüğüne verilen rakamlar yolların ihale bedellerini ve 1963 yılı sonuna kadar yapılan harcamaları göstermektedir.

Sektör (Proje sahibi kuruluş)	Proje adı	Proje tutarı	1963 Programı	Harcama	Durum
Enerji (İller Bankası)	Keşap hidro elektrik tesisleri	2 671 000	413 000	322 000	yüzünden gecikmiştir. Bütün trafo merkezleri ve bağlama noktaları tamam olup proje 2 ay içinde tamamlanacaktır.
Enerji (İller Bankası)	Keşap hidro elektrik tesisleri	882 000	77 000	227 000	Bitti
Sağlık (İşçi sigortaları Gn. Md.)	Giresun Dispanseri	4 000 000	540 000	33 000	Bitti
					Şimdiye kadar projeleri yapıldığından inşaata geçilememiştir. 1964 yılının 5 nci ayında ihalesi yapıp inşaatına başlanacaktır. Programa göre 1964 yılında bitmesi gerekmektedir. Ancak yıl sonuna kadar dispanserin bitip çalışmaya başlaması şüpheli görülmektedir.
İçme Suyu (İller Bankası)	Espiye İçme Suyu	640 000	100 000	463 000	Proje, programa göre bitiş yılı olan 1964 te tamamlanacaktır.
İçme Suyu (İller Bankası)	Eynesil içme suyu tesisi	320 000	100 000	261 000	Proje programına göre bitiş yılı olan 1964 te tamamlanacaktır.
İçme Suyu (İller Bankası)	Tirebolu içme suyu tesisi	700 000	100 000	75 000	Müteahhitle olan mukavele feshedilmiş ve iş yeniden ihale edilmiştir. Yapılan harcama boru siparişlerine ödenen miktardır. Projenin, programına göre 1964 yılı sonuna kadar gerçekleşmesi beklenmektedir.
İçme Suyu (İller Bankası)	Şebinkarahisar içme suyu tesisi	2 220 000	300 000	138 000	Müteahhitle olan mukavele feshedilmiş ve iş yeniden ihale edilmiştir. Yapılan harcama boru siparişlerine ödenen miktardır. Projenin programına göre 1965 yılı sonuna kadar gerçekleşmesi beklenmektedir.

4. — Edirne milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Trakya pancarları için özel bir fiyat rejimi düşünüülüp düşünüülmediğine dair soru önergesi ve Sanayi Bakanı Muammer Erten'in yazılı cevabı (7/465)

6 . 3 . 1964

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Sanayi Bakanlığı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Edirne Milletvekili
Fahir Giritlioğlu

Trakya pancarları ile istihsal edilen şekerin memleketimizin diğer bölgelerinde istihsal edilen şekere nazaran daha kuvvetli olduğu söylenilmektedir.

Filhakika Trakya'da pancarlar ebat itibariyle küçük olduğu gibi, dekar başına tarladan elde edilen mahsulün miktarı da, sair bölgelerimize nazaran daha dündür.

Elde edilen şekerin kuvveti, şayet istihsal edilen pancardaki bu hususiyetten ileri geliyorsa; Trakya pancar müstahsıllarının anağduriyetlerini telâfi için, bir zaruret kendiliğinden meydana gelmiş olmaktadır.

Bu hususları bakanlık da kabul etmekte midir? Şayet kabul ediyorsa Trakya pancar müstahsıllarının pancar fiyatları için ayrı bir fiyat rejiminin ihdasını düşünmekte midir?

T. C.

Sanayi Bakanlığı 15 . 4 . 1964
Müsteşarlık Yazı İşleri
Bürosu
Sayı : 9/123

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 30 . 3 . 1964 tarih, Kanunlar Müdürlüğü 7/465-8586/47602 sayılı yazınız:

Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun (Trakya pancarları için özel bir fiyat rejimi

düşünüüp düşünüülmediği) hakkında yazılı soru önergesi cevabı ilişik olarak sunulmuştur.

Arz ederim.

Muammer Erten
Sanayi Bakanı

Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu tarafından verilen yazılı soru önergesi hakkında Sanayi Bakanlığı cevabı :

Soru :

Trakya pancarları ile istihsal edilen şekerin memleketimizin diğer bölgelerinde istihsal edilen şekere nazaran daha kuvvetli olduğu söylenilmektedir.

Filhakika Trakya'da pancarlar ebat itibariyle küçük olduğu gibi, dekar başına tarladan elde edilen mahsulün miktarı da, sair bölgelerimize nazaran daha dündür.

Elde edilen şekerin kuvveti, şayet istihsal edilen pancardaki bu hususiyetten ileri geliyorsa; Trakya pancar müstahsıllarının anağduriyetlerini telâfi için, bir zaruret kendiliğinden meydana gelmiş olmaktadır.

Bu hususları Bakanlık da kabul etmekte midir? Şayet kabul ediyorsa Trakya pancar müstahsıllarının pancar fiyatları için ayrı bir fiyat rejiminin ihdasını düşünmekte midir?

Cevap :

Her yerde şeker, şeker kamışı ve şeker pancarından elde edilmektedir. İstihsal tarzı ve mahsulün morfolojik vasfı ne olursa olsun, her iki bitkiden elde edilen şekerin terkibi sâf sakkarozdur. Bu itibarla kuvvetli veya hafif şeker şeklinde bir vasıf veya tarif yoktur.

Trakya'da pancar rekoltesi, yıllık iklim şartlarına uygun olarak düşük veya yüksek bir seyir takibeder. Anormal seneler hariç tutulursa diğer fabrika sahalarından geri bir durumu mevcut değildir. Ancak Trakya pancarı şeker muhtevası bakımından birçok fabrika sahalarından geridir.

Aşağıya dercedilen tablo bu hususta bir fikir vermektedir.

M. Meclisi B : 94 28 . 4 . 1964 O : 1 Dekara verim
Kg.Pancarın ihtiva ettiği şeker
(Digestion) %

Fabrika adı	1957	1958	1959	1960	1957	1958	1959	1960
Adapazarı	2 319	2 067	2 585	2 574	15,90	15,61	14,69	14,46
Alpullu	1 192	1 219	2 273	2 122	16,34	16,95	15,74	15,90
Amasya	1 305	2 109	2 323	2 494	17,39	18,25	17,61	18,19
Burdur	1 555	1 470	2 053	2 113	18,05	17,64	17,12	17,67
Elâzağ	1 081	1 188	1 597	1 467	16,83	17,51	17,03	17,16
Erzincan	1 286	1 588	1 923	2 189	18,28	17,94	18,19	18,33
Erzurum	0 697	9 992	1 408	1 587	15,54	14,81	15,52	17,00
Eskişehir	1 628	1 609	2 203	2 216	16,71	17,36	17,33	18,59
Kayseri	1 147	1 099	1 565	1 811	17,79	18,06	18,07	18,27
Konya	1 538	1 651	1 926	1 978	18,54	19,05	18,71	18,85
Kütahya	1 672	1 817	2 491	2 340	17,49	18,11	17,94	18,27
Malatya	0 885	1 342	1 460	1 793	17,32	16,47	14,81	15,73
Susurluk	1 488	1 725	2 181	2 495	17,32	17,45	16,64	16,59
Turhal	2 001	2 513	2 750	2 180	17,28	18,20	17,61	16,97
Uşak	1 944	1 870	2 138	2 180	18,39	17,98	18,75	18,50
Vasati	1 533	1 668	2 114	2 161	17,22	17,56	17,02	17,30

Pancar bedelinin pancarın ihtiva ettiği şekerle göre ödenmesi halinde Trakya pancar çiftçisinin çok zarar edeceği bu tablonun tetkikinden anlaşılacaktır.

Bugün için pancarın şeker muhtevasına göre bedel ödenmesi sisteminin mümkün olamayacağı yapılan etütlerle anlaşılmiş ve halen tatbik edilen (teslim kilosu üzerinden bedel ödenmesi) şeklinin daha muvafık ve pratik olduğu neticesine varılmıştır.

5. -- Afyon Karahisar Milletvekili Şevki Güler'in, Zirai Donatım Kurumu Emirdağ ilçesi temsilciliği için talibolanlardan hangilerinin, aranan vasıf ve şartları haiz olduklarına dair soru önergesi ve Tarım Bakanı Turan, Şahin'in yazılı cevabı (7/478)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki hususların Tarım Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

7 . 4 . 1964

Afyon Karahisar Milletvekili
Şevki Güler

1. İlçelere Zirai Donatım Kurumu temsilciliği verilirken temsilcilerden aranan vasıf nedir ve temsilciliğe talibolanlar birden fazla olduğu takdirde, tercih yapılmak üzere neler aranmaktadır ve bu tercihi kimler yapmaktadır?

2. Afyon Vilâyetinin Emirdağ ilçesinde Zirai Donatım Kurumu temsilciliği ilk defa

hangi tarihte açılmıştır ve bu temsilcilik hangi şahsa verilmiştir?

3. Emirdağ ilçesindeki Zirai Donatım Kurumunun ilk temsilcisinin, temsilcilik vasfı hangi tarihte ve hangi sebeplerle kaldırılmıştır?

4. Zirai Donatım Kurumunun Emirdağ'daki temsilcisinin temsilcilik vasfı kaldırıldıktan sonra, Emirdağ temsilciliği için kimler müracaat etmiştir?

5. Zirai Donatım Kurumunun Emirdağ temsilciliği için müracaat edenlerden kime ve hangi tarihte temsilcilik verilmiştir?

6. Zirai Donatım Kurumunun Emirdağ temsilciliği için talibolanlardan aranan vasıflar ve istenen şartları müracaatçıların hangilerinin haiz olduğu ve hangilerinin haiz olmadığı?

7. Son defa Emirdağ'daki Zirai Donatım Kurumu temsilciliği verilen şahsın diğer isteklere tercih edilmiş sebebi nedir? Diğer taliplere üstünlüğü nelerdir?

Dosya No. : Tic. IV/16-124 14014

17 . 4 . 1964

Konu : Yazılı soru Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 9 . 4 . 1964 gün Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 7/478-8685/48073 sayılı yazı.

Afyon Karahisar Milletvekili Sayın Şevki Güler tarafından Türkiye Zirai Donatım Kurumu Emirdağ ilçesi temsileiliği için tâlibolanlardan hangilerinin, aranan vasıf ve şartları haiz olduklarına dair, Bakanlığımıza yöneltilen yazılı soru önergesi tetkik edildi, konuya ait cevaplarımız aşağıdadır :

1. Zirai Donatım Kurumu Temsileiliği verilirken bu işe tâlibolanlar hakkında ;

Mahallin Mülkiye Âmirliğinden ;

a) Genel ahlâk durumu,

b) Mahkûmiyet ve uygunsuz halleri olup olmadığı,

c) Muhitindeki içtimai durumu,

d) Emteayı koymaya müsait deposu bulunup bulunmadığı,

Mahallî T. C. Ziraat Bankasından ;

a) Taahhütlerine sadakat derecesi,

b) Malî durumu.

Mahallî belediye veyahut ticaret odası başkanlığından ;

a) Piyasadaki mevki, ticari ahlâk, borç ödeme kabiliyeti, itibar derecesi.

c) Sermaye durumu,

d) Gayrimenkul serveti,

e) (Kabiliyet derecesi, meslekî ve umumi kültürü,

f) Ticaret sicili,

sorulmaktadır.

Bunlardan ayrı olarak talipler hakkında T. Zirai Donatım Kurumu Bölge Müdürlüğü ve müfettişleri tarafından da bu yönlerden gerekli tahkikat yapılarak durumları tesbit olunmaktadır.

Müracaat eden bu şahıslar hakkında tanzim olunan tahkikat evrakı tetkik olunmak suretiyle münasibinin seçilmesi Kurumun Müdürlük Kurulunca yapılmaktadır.

2. Afyon ilinin Emirdağ ilçesinde Zirai Donatım Kurumu Temsileiliği ilk defa 18.5.1956 tarihinde Tevfik Ertoran'a ve bunun ölümü üzerine babası Abdülkadir Ertoran'a verilmiştir.

3. Temsileilere açılacak kredilerine karşılık teminat olarak gayrimenkul ipoteği yerine Banka teminat mektubu vermeleri hususunda yapılan tebligata rağmen banka teminat mektubu vermemesi ve yapılan teftişte kayıtlarını muntazam tutmadığı gibi sattığı Kurum mallarının bedellerini zamanında Kuruma tevdi etmediği tesbit olunduğundan 26 . 6 . 1959 tarihinde temsileilik kendisinden geri alınmıştır.

4. Temsileilik kapatıldıktan sonra M. Ali Ertoran 16 . 7 . 1959 tarihinde temsileilik için müracaat etmiştir.

5. Mezkûr şahıstan temsileilik geri alındıktan sonra kimseye temsileilik verilmemiştir.

6. Bilâhara temsileilik müessesesi yerine satıcılık müessesesi ihdas edilmiş ve bölgeleri dâhilinde Kurum satıcılığı için müracaat edenler arasında bu işi en iyi yapabileceklerin tercih edilerek satıcılıklarını bu şahıslara verilerek kendileriyle mukavele yapması yetkisi Kurum Genel Müdürlüğüne, Bölge müdürlüklerine verilmiştir.

Emirdağ satıcılığı ilk defa 11 . 5 . 1961 tarihinde M. Ali Ertoran'a tevdi olunmuştur.

6/951 sayılı Kararname ile gübre satışlarının Kuruma bırakılması üzerine, satıcılarla yeniden bâzı değişiklikleri havi mukavele yapılması lüzumlu görülmüş ve keyfiyet satıcıya Kurumun Eskisehir Bölge Müdürlüğüne 25.12.1962 tarih ve 5832 sayılı yazı ile duyurularak 10.1.1963 tarihine kadar Bölge Müdürlüğüne müracaat etmesi tebliğ edilmesine rağmen bu davete icabet etmemesi ve yazıya da bir cevap vermemesi üzerine istifa etmiş kabul edilerek keyfiyet 14 . 3 . 1963 tarihinde 1011 sayılı yazı ile kendisine bildirilmiş ayrıca ilçenin ihtiyacını karşılamak üzere bu işi yapabilecek şahısların isim ve adresleriyle mütalâalarının bildirilmesi hususu kaymakamlığa, T. C. Ziraat Bankasına ve Ziraat Teknisyenliğine yazılmıştır.

Kaymakamlık tereih sırasına göre satıcılığa, Çıldıroğulları Kollektif Şirketi, Abdülkadir Çelik ve Necmettin Ertoran'un talib olduklarını bildirmiş ve işi en iyi Çıldıroğulları Kollektif Şirketinin yapabileceğini belirtmiştir.

T. C. Ziraat Bankası ise telefonla Çıldıroğulları Kollektif Şirketinin malî durumunun iyi olmasına rağmen işlerinin çok ve dağınık olması sebebiyle satıcılıkla lâikiveçhile ilgilenemeyeceğini bu sebeple satıcılığın Abdülkadir Çelik'e ve

rilmesinin daha uygun olacağını bildirmiştir.

Ziraat Teknisyenliği ise hiç cevap vermemiştir.

Emirdağ Emniyet Komiserliği Mehmet Ali Ertorun ve kardeşi Necmettin Ertorun'un babalarının ölümü üzerine mali durumlarının bozulduğu bunun neticesi Petrol Ofis Bayiliğinin kendilerinden geri alınarak haciz konduğu, evvelece taahhüde girdiği resmî daire ve belediye santrali gibi yerlerin akar yakıt ihtiyacını karşılayama-

dığının bildirilmesi üzerine Necmettin Ertorun üzerinde hiç durulmamış ve satıcılık Abdülkadir Çelik'e verilmiştir. (İşbu tahkikatlar gizli olarak yapılmıştır)

7. Şimdiki satıcının tercih sebebi 6 ncı maddede açıklanmıştır.

Bilgilerine arz olunur.

Tarım Bakanı
Turan Şahin

Lübnan'a silâh satıcısından doğan alacağımızla Fransız Hükümetinin emrimize verdiği bâzi meblağ-
ların Lübnan'da ve Fransa'da Türk Misyonları için arsa, bina satın alınmasına veya yaptırılmasına
ayrılması hakkındaki kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Kanun kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 450
Oy verenler : 263
Kabul edenler : 253
Reddedenler : 6
Çekinseler : 4
Oya katılmıyanlar : 178
Açık üyelıklar : 9

[Kabul edenler]

ADANA
Yusuf Aktimur
Mehmet Geçioğlu
Ahmet Savrun
İbrahim Tekin
Ahmet Topaloğlu
ADİYAMAN
Arif Atalay
Mahmut Deniz
Mehmet Özbay
AFYON KARAHİSAR
Halûk Nur Bâki
Hasan Dincer
Şevki Güler
Asım Yılmaz
AĞRI
Rıza Polat
AMASYA
Reşat Arpacioğlu
Mustafa Kemal Karan
İsmail Sarıgöz
Nevzat Şener
ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Burhan Apaydın
Raif Aybar
Nihat Berkkan
Osman Bölükbaşı
Fuat Börekçi
Bülent Ecevit
Muhlis Ete
İsmail Gence
İbrahim Sıtkı Hatip-
oğlu
İbrahim İmirzalıoğlu

Mehdi Mihçioğlu
Emin Paksüt
Ahmet Üstün
Ferhat Nuri Yıldırım
Abdülhak Kemal Yörük
ANTALYA
Etem Ağva
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Nazmi Kerimoğlu
ARTVİN
Nihat Ata
Saffet Eminağaoglu
AYDIN
Hilmi Aydınçer
Melâhat Gedik
Mustafa Şükrü Koç
BALIKESİR
Cihat Bilgehan
Ahmet Aydın Bolak
Mithat Şükrü Çavdar-
oğlu
Fennî İslimyeli
Ahmet İhsan Kırımlı
Süreyya Koç
Mehmet Tiritoğlu
Cihat Turgut
BİLECİK
Şadi Binay
Orhan Tuğrul
BİTLİS
Nafiz Giray
Müştak Okumuş
BOLU
Zeki Baltacıoğlu

Ahmet Çakmak
Kâmil İnal
BURDUR
Fethi Çelikbaş
Nadir Yavuzkan
BURSA
Hikmet Akalın
Edip Rüştü Akyürek
Sadrettin Çanga
Ekrem Paksoy
Cevdet Perin
Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel
Baha Cemal Zağra
ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
Burhan Arat
Süreyya Endik
Şefik İnan
Refet Sezgin
ÇANKIRI
Kâzım Arar
Rahmi İnceler
Şaban Keskin
ÇORUM
Nuri Ahıskalıoğlu
Muzaffer Dünder
Abdurrahman Güler
Hilmi İncesulu
Necmi Ökten
İhsan Tomuş
DENİZLİ
İsmail Ertan
İbrahim Kocatürk
Remzi Şenel

Âtîf Şohoğlu
DIYARBAKIR
Aduan Aral
Şehmus Arslan
Yusuf Azizoglu
Hilmi Güldoğan
EDİRNE
Talât Asal
Süleyman Bilgen
İlhami Ertem
Nazmi Özoğul
ELAZIĞ
Naci Güray
Hürrem Müftügil
Ömer Faruk Sanaç
ERZİNCAN
Hüsamettin Atabeyli
Sadık Perinçek
ERZURUM
Nihat Diler
Cevat Dursunoğlu
Adnan Şenyurt
ESKİŞEHİR
Şevket Asbuzoğlu
İbrahim Cemalcılar
Seyfi Öztürk
Celâlettin Uzer
Aziz Zeytinoğlu
GAZİANTEP
Muzaffer Canbolat
Ali İhsan Göğüş
Hüseyin İncioğlu
Süleyman Ünlü
GİRESUN
Nizamettin Erkmen

GÜMÜŞANE
Necmeddin Küçükler
Sabahattin Savacı
HAKKÂRI
Ahmet Zeydan
HATAY
Abdullah Cilli
Şekip İnal
İÇEL
Yahya Dermancı
Celâl Kılıç
İhsan Önal
İSPARTA
Ali İhsan Balım
İSTANBUL
Cihad Baban
Mahmut Rıza Bertan
Ratip Tahir Burak
Tahsin Demiray
Ömer Zekâi Dorman
Orhan Eyüboğlu
Fahrettin Kerim Gökay
Muhiddin Güven
Ali Coşkun Kırcı
Hilmi Oben
Vahyi Özarar
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsametdin Tiyânşan
Reşit Ülker
Zeki Zeren
İZMİR
Osman Sabri Adal
Mehmet Ali Aytaş
Şeref Baksık
İhsan Gürsan
Ziya Hanhan
Saim Kaygan
Nihat Kürşat
Necip Mirkelâmoğlu
Kadri Özek
KARS
Necmettin Akan
Lâtif Aküzüm
Hasan Erdoğan
Sırrı Öktem

Rıza Yalçın
KASTAMONU
İhsan Şeref Dura
KAYSERİ
Abdülhalim Aras
Turhan Feyzioğlu
Mehmet Göker
Vedat Âli Özkan
Mehmet Sağlam
Bahri Yazır
Mehmet Yüceler
KIRKLARELİ
Abdurrahman Altuğ
Hasan Tahsin Uzun
KIRŞEHİR
Memduh Erdemir
Halil Özmen
KOCAELİ
Şahabettin Bilgisu
Hâldan Kısayol
KONYA
Kemal Ataman
İrfan Baran
İhsan Kabadayı
Ömer Kart
Abdüssamet Kuzucu
Rüştü Özal
Fakih Özfakih
Fakih Özlen
Cahit Yılmaz
Sait Sına Yücesoy
KÜTAHYA
Ahmet Bozbay
Ali Erbek
Mehmet Kesen
Rauf Kıray
Sezai Sarpaşar
MALATYA
H. Avni Akşit
Nurettin Akyurt
Mehmet Delikaya
Ahmet Fırat
Halit Ziya Özkan
MANİSA
Neriman Ağaoğlu

Yakup Kadri Karaos-
manoğlu
Nusret Köklü
MARAŞ
Kemal Bağcıoğlu
Kemalî Bayazıt
Ali Hüdayioğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük
MARDİN
Şevki Aysan
Seyfi Güneştan
Talât Oğuz
MUĞLA
Hilmi Baydur
Cevdet Oskay
NEVŞEHİR
Halit Fikret Aka
NİĞDE
Ruhi Soyer
Oğuzdemir Tüzün
ORDU
Ata Bodur
Ferda Güley
Orhan Naim Hazinedar
Arif Hikmet Onat
Ata Topaloğlu
SAKARYA
Burhan Akdağ
Ekrem Alican
Muslihittin Gürer
Yusuf Ulusoy
SAMSUN
Nurettin Ceritoğlu
Fevzi Ceylân
Bahri Cömert
İlyas Kılıç
SİİRT
Cevdet Aydın
Süreyya Öner
Adil Yaşa
SINOP
Cemil Karahan
SİVAS
Adil Altay

Rahmi Çeltekli
İbrahim Göker
Rahmi Günay
Ahmet Kungal
Güner Sarısözen
Reşat Turhan
Tahsin Türkay
TEKİRDAĞ
Turhan Kut
Fethi Mahramlı
Hayri Mumcuoğlu
TOKAT
Sabahattin Baybura
H. Ali Dizman
Zeyyat Kocamemi
TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
Ekrem Dikmen
Nazmi Ökten
Ahmet Şener
Ali Rıza Uzuner
Zeki Yağmurdereli
URFA
Atalay Akan
Bekir Sami Karahanlı
Sabri Kılıç
Celâl Öncel
UŞAK
İbrahim Bulanalp
Ahmet Tahtakılıç
VAN
İhsan Bedirhanoglu
YOZGAT
İsmet Kapisız
Mustafa Kepir
Celâl Sungur
Veli Uyar
ZONGULDAK
Ahmet Fuat Ak
Ramiz Karakaşoğlu
Suphi Konak
Sadık Tekin Müftüoğlu
Mehmet Ali Pestilci
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Reddedenler]

AYDIN
Nedim Müren
ERZURUM
Tahsin Telli

KIRŞEHİR
Ahmet Bilgin
MARDİN
Esat Kemal Aybar

MUŞ
Sait Mutlu
Sami Öztürk

[Çekinserler]

ANKARA
Mustafa Kemal Erko-
van

Ihsan Köknel
KASTAMONU
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu

MARDİN
Vahap Dizdaroğlu

[Oya katılmıyanlar]

ADANA

Hasan Aksay
Ali Bozdoğanoğlu
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüoğlu
Melih Kemal Küçükte-
pepinar
Cavit Oral
Kemal Sariibrahimoğlu

ADIYAMAN

Ali Turanlı
AFYON KARAHİSAR
Veli Başaran
Mehmet Turgut
Şükrü Yüzbaşıoğlu

AĞRI

Nevzat Güngör
Kerem Özcan

ANKARA

Hüseyin Ataman
Zühtü Pehlivanlı
İlyas Seçkin

ANTALYA

Ömer Eken
Rafet Eker
Nihat Su

ARTVİN

Sabit Osman Avcı

AYDIN

Orhan Apaydın
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BALIKESİR

Kaya Bulut
Gökhan Evliyaoglu
Cevat Kanpulat

BİNGÖL

M. Sıddık Aydar
Halit Rıza Ünal

BOLU

Turgut Çulha
Kemal Demir (B.)
Fuat Ümit

BURDUR

Mehmet Özbey
BURSA
İbrahim Öktem (B.)
Ziya Uğur
İsmail Yılmaz
ÇANKIRI
Nurettin Ok (Bşk. V.)

ÇORUM

Faruk Küreli
DENİZLİ
Sinan Bosna
Mehmet Çobanoğlu
Hüdayi Oral (B.)

DIYARBAKIR

Recai İskenderoğlu
Vefik Pirinçioğlu (İ.)
Alp Doğan Şen

EDİRNE

Fahir Giritlioğlu
ELAZIĞ
Nurettin Ardıçoğlu
Kemal Satır (B.)

ERZİNCAN

Zeynel Gündoğdu
Naci Yıldırım

ERZURUM

Ertuğrul Akça
Turhan Bilgin
Gıyasettin Karaca
Şerafettin Konuray

ESKİŞEHİR

Ertuğrul Gazi Sakarya
GAZİANTEP
Osman Orhan Bilen (İ.)
Kudret Mavitan

Mithat San

GİRESUN

Ali Cüceoğlu
Mustafa Kemal Çilesiz
İbrahim Etem Kılıçoğlu
Ali Köymen
Naim Tirali

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoğlu
Nureddin Özdemir
HATAY
Bahri Bahadır
Ali Muhsin Bereketoğlu
Ahmet Sırrı Hocaoglu
Sâki Zorlu

İÇEL

Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan
Burhan Bozdoğan
Sadık Kutlay

İSPARTA

Lokman Başaran
Sadettin Bilgiç
Mustafa Gülcügil
İSTANBUL

İbrahim Abak
Ziya Altınoglu
Suphi Baykam
Ferruh Bozbeyle
(Bşk. V.)
Nurettin Bulak
Saadet Evren
Ahmet Oğuz
Oğuz Oran

Şahabettin Orhon
Naci Öktem
İlhami Sancar (B.)
Selim Sarper
Sabri Vardarlı
Abdurrahman Yazgan
Malik Yolaç (B.)

İZMİR

Şükrü Akkan
Muzaffer Dösemeci
Ali Naili Erdem
Arif Ertunga
Ragıp Gümüşpala
Şinasi Osma
Mustafa Uyar
Lebit Yurdoğlu (B.)

KARS

Kemal Güven
Kemal Kaya
Kemal Okyay
Bahtiyar Vural
KASTAMONU
Avni Doğan
Fethi Doğançay
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay
Ali Özdikmenli

KAYSERİ

Hüsamettin Gümüşpala
KIRKLARELİ
Mehmet Alâeddin Eriş
Fikret Filiz

KOCAELİ

Nihat Erim
Süreyya Sofuoğlu
KONYA

Selçuk Aytan
Ahmet Gürkan
Kadircan Kafılı
Mekki Keskin
(Bşk. V.)
Faruk Sükan
Vefa Tanır

KÜTAHYA

Sadrettin Tosbi
MALATYA
İsmet İnönü (Başbakan)
MANİSA

Süleyman Çağlar
Muammer Erten (B.)
Şevket Raşit Hatipoğlu
Hürrem Kubat
Hilmi Okçu
Yakup Yakut
Nahit Yenişehirlioğlu

MARAS

Hasan Fehmi Evliya
MARDİN
Mehmet Ali Arıkan

MUĞLA
Adnan Akarca
Turan Şahin (B.)
İlhan Tekinalp
NEVŞEHİR
Ramazan Demirsoy
Ali Baran Numanoğlu
NİĞDE
Mehmet Altınsoy
Asım Eren
Haydar Özalp
ORDU
Yusuf İzzettin Ağaoğlu
Refet Aksoy
Şadi Pehlivanoglu (İ.)
RİZE
Erol Yılmaz Akçal
Arif Hikmet Güner

Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın
SAKARYA
Nuri Bayar
Hami Tezkan
SAMSUN
Ali Fuat Alişan
Mehmet Başaran
Kâmrân Evliyaoğlu
Fevzi Geveci
Hamit Kiper
Hüseyin Özalp (İ. Ü.)
Osman Şahinoğlu
SİRT
Hayrettin Özgen
SİNOP
Mahmut Alicanoğlu
Mustafa Kaptan

Haşim Tari
SİVAS
Sebati Hastaoğlu
Cevad Odyakmaz
Mahmut Vural
TEKİRDAĞ
Orhan Öztrak (B.)
TOKAT
Mehmet Kazova (İ.)
Reşit Önder
Bekir Şeyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy (İ.)
TRABZON
Selâhattin Güven
Kâmurân Ural
TUNCELİ
Vahap Kışoğlu
Fethi Ülkü

URFA
Osman Ağan
Kemal Badıllı
Kadri Eroğan
UŞAK
Ali Rıza Akbıyıkoglu
VAN
Muslih Görentaş
(İ. Ü.)
Şükrü Köseroisoglu
YOZGAT
İsmail Hakkı Akdoğan
Turgut Nizamoğlu
ZONGULDAK
Kenan Esengin
Feyzi Fırat

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Muş	1
Erzurum	1	Trabzon	1
Hatay	1	Zonguldak	1
İstanbul	1		
Kocaeli	1		
Manisa	1	Yekûn	9

Üye sayısı	: 450
Oy verenler	: 149
Kabul edenler	: 108
Reddedenler	: 41
Çekinserler	: 0
Oya katılmıyanlar	: 292
Açık üyelıklar	: 9

[Kabul edenler]

ADANA
Kemal Sarıbrahimoğlu
AFYON KARAHİSAR
Halûk Nur Bâki
Asım Yılmaz
Şükrü Yüzbaşıoğlu
AGRI
Rıza Polat
ANKARA
İsmail Rüştü Aksal
Raif Aybar
Nihat Berkkan
Fuat Börekçi
Muhlis Ete
İbrahim Sıtkı Hatip-
oğlu
İbrahim İmirzalıoğlu
Emin Paksüt
Abdülhak Kemal Yörük
ANTALYA
Etem Ağva
ARTVİN
Saffet Eminağaoğlu
AYDIN
Mustafa Şükrü Koç
Nedim Müren
BALIKESİR
Ahmet Aydın Bolak
Fennî İslimyeli
Süreyya Koç
Mehmet Tiritioğlu
BİTLİS
Nafiz Giray
Müştak Okumuş
BOLU
Kemal Demir
BURDUR
Fethi Çelikbaş

Nadir Yavuzkan
BURSA
Edip Rüştü Akyürek
Sadrettin Çanga
ÇANAKKALE
Burhan Arat
Süreyya Endik
Şefik İnan
ÇANKIRI
Rahmi İnceler
ÇORUM
Hilmi İncesulu
Neemi Ökten
DIYARBAKIR
Hilmi Gündoğan
ELAZIĞ
Hürrem Müftügil
ERZURUM
Cevat Dursunoğlu
Adnan Şenyurt
ESKİŞEHİR
Şevket Asbuoğlu
İbrahim Cemalcılar
Celâlettin Uzer
GAZİANTEP
Ali İhsan Göğüş
HAKKÂRİ
Ahmet Zeydan
HATAY
Şekip İnal
Sâki Zorlu
İÇEL
Yahya Dermancı
İSTANBUL
Ratip Tahir Burak
Fahrettin Kerim Gökay
Coşkun Kırcı
Hilmi Oben

Vahyi Özarar
Reşit Ülker
Zeki Zeren
İZMİR
Şeref Bakşık
Ziya Hanhan
Necip Mirkelâmoğlu
Kadri Özek
KARS
Hasan Erdoğan
KASTAMONU
İhsan Şeref Dura
KAYSERİ
Turhan Feyzioğlu
Mehmet Sağlam
Bahri Yazır
KIRKLARELİ
Abdurrahman Altuğ
Hasan Tahsin Uzun
KIRŞEHİR
Ahmet Bilgin
Memduh Erdemir
Halil Özmen
KONYA
İhsan Kabadayı
Abdüssamet Kuzucu
Rüştü Özal
Fakih Özfakih
Fakih Özlen
KÜTAHYA
Ahmet Bozbay
Rauf Kıray
MALATYA
Nurettin Akyurt
Mehmet Delikaya
MANİSA
Yakup Kadri Karac-
manoğlu

MARDİN
Vahap Dizdaroğlu
MUĞLA
Hilmi Baydur
Cevdet Oskay
NEVŞEHİR
Halit Fikret Aka
NİĞDE
Ruhi Soyer
Oğuzdemir Tüzün
ORDU
Ferda Güley
SAKARYA
Ekrem Alican
Yusuf Ulusoy
SAMSUN
Nurettin Ceritoğlu
Fevzi Ceylân
İlyas Kılıç
SİİRT
Cevdet Aydın
Süreyya Öner
SİVAS
Adil Altay
İbrahim Göker
TOKAT
H. Ali Dizman
TRABZON
Ali Şakir Ağanoğlu
Ali Rıza Uzuner
URFA
Atalay Akan
Bekir Sami Karahanlı
Sabri Kılıç
UŞAK
İbrahim Bulanalp
Ahmet Tahtakılıç

YOZGAT
Mustafa Kepir

Celâl Sungur
Veli Uyar

ZONGULDAK
Suphi Konak

Mehmet Ali Pestilci
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Reddedenler]

ADANA
Yusuf Aktimur
ADİYAMAN
Arif Atalay
ANKARA
Mustafa Kemal Erko-
van
İsmail Gence
İhsan Köknal
Mehdi Mihçioğlu
Ferhat Nuri Yıldırım
ARTVİN
Nihat Ata
AYDIN
Melâhat Gedik
BALIKESİR
Mithat Şükrü Çavdar-
oğlu

BİLECİK
Orhan Tuğrul
BOLU
Turgut Çulha
BURSA
Hikmet Akalın
Mustafa Tayyar
Ahmet Türkel
İsmail Yılmaz
Baha Cemal Zağra
ÇANAKKALE
Ahmet Nihat Akay
ÇANKIRI
Kâzım Arar
DENİZLİ
Mehmet Çobanoğlu
İbrahim Kocatürk
Remzi Şenel

EDİRNE
İlhami Ertem
GİRESUN
İbrahim Etem Kılıçoğlu
GÜMÜŞANE
Sabahattin Savacı
İÇEL
İhsan Önal
İSPARTA
Ali İhsan Balım
İSTANBUL
Tahsin Demiray
Muhiddin Güven
İZMİR
İhsan Gürsan
Nihat Kürşat
KARS
Neomettin Akan

Lâtif Aküzüm
KASTAMONU
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu
KONYA
Cahit Yılmaz
Sait Sına Yüccsoy
KÜTAHYA
Sezai Sarpaşar
MANİSA
Neriman Ağaoglu
SAKARYA
Muslihittin Gürer
SAMSUN
Hüseyin Özalp
TRABZON
Ekrem Dikmen

[Oya katılmıyanlar]

ADANA
Hasan Aksay
Ali Bozdoğanoglu
Mehmet Geçioğlu
Kasım Gülek
Ahmet Karamüftüoğlu
Melih Kemal Küçükte-
pepinar
Cavit Oral
Ahmet Savrun
İbrahim Tekin
Ahmet Topaloğlu
ADİYAMAN
Mahmut Deniz
Mehmet Özbay
Ali Turanlı
AFYON KARAHİSAR
Veli Başaran
Hasan Dinçer
Şevki Güler
Mehmet Turgut
AGRI
Nevzat Güngör
Kerem Özcan
AMASYA
Reşat Arpacioğlu

Mustafa Kemal Karan
İsmail Sarıgöz
Nevzat Şener
ANKARA
Burhan Apaydın
Hüseyin Ataman
Osman Bölükbaşı
Bülent Ecevit (B.)
Zühtü Pehlivanlı
İlyas Seçkin
Ahmet Üstün
ANTALYA
İhsan Ataöv
Hasan Fehmi Boztepe
Ömer Eken
Rafet Eker
Nazmi Kerimoğlu
Nihat Su
ARTVİN
Sabit Osman Avcı
AYDIN
Orhan Apaydın
Hilmi Aydınçer
Reşat Özarda
İsmet Sezgin

BALIKESİR
Cihat Bilgehan
Kaya Bulut
Gökhan Evliyaoğlu
Cevat Kanpulat
Ahmet İhsan Kırımlı
Cihat Turgut
BİLECİK
Şadi Binay
BİNGÖL
M. Sıddık Aydar
Halit Rıza Ünal
BOLU
Zeki Baltacıoğlu
Ahmet Çakmak
Kâmil İnal
Fuat Ümit
BURDUR
Mehmet Özbey
BURSA
İbrahim Öktem
(B.)
Ekrem Paksoy
Cevdet Perin
Ziya Uğur

ÇANAKKALE
Refet Sezgin
ÇANKIRI
Şaban Keskin
Nurettin Ok (Bşk. V.)
ÇORUM
Nuri Ahıskaloğlu
Muzaffer Dündar
Abdurrahman Güler
Faruk Küreli
İhsan Tombuş
DENİZLİ
Sinan Bosna
İsmail Ertan
Hüdayi Oral (Bakan)
Âtîf Şohoğlu
DIYARBAKIR
Adnan Aral
Şehmus Arslan
Yusuf Azizoglu
Recai İskenderoğlu
Vefik Pirinçioğlu (İ.)
Alp Doğan Şen
EDİRNE
Talât Asal
Süleyman Bilgen

Fahir Giritlioğlu
Nazmi Özoğul
ELAZIĞ

Nurettin Ardıçoğlu
Naci Güray
Ömer Faruk Sanaç
Kemal Satır (Bakan)

ERZİNCAN

Hüsametdin Atabeyli
Zeynel Gündoğdu
Sadık Perinçek
Naci Yıldırım

ERZURUM

Ertuğrul Akça
Turhan Bilgin
Nihat Diler
Gıyasettin Karaca
Şerafettin Konuray
Tahsin Telli

ESKİŞEHİR

Ertuğrul Gazi Sakarya
Seyfi Öztürk
Aziz Zeytinoğlu

GAZİANTEP

Osman Orhan Bilen
Muzaffer Canbolat
Hüseyin İncioğlu
Kudret Mavitan
Mithat San
Süleyman Ünlü

GİRESUN

Ali Cüceoğlu
Mustafa Kemal Çilesiz
Nizamettin Erkmen
Ali Köymen
Naim Tirali

GÜMÜŞANE

Halis Bayramoğlu
Necmeddin Küçüker
Nureddin Özdemir

HATAY

Bahri Bahadır
Ali Muhsin Bereketoğlu
Abduillah Cilli
Ahmet Sırrı Hocaoğlu

İÇEL

Mazhar Arıkan
Mehmet Ali Arslan
Burhan Bozdoğan

Celâl Kılıç
Sadık Kutlay

İSPARTA

Lokman Başaran
Sadettin Bilgiç
Mustafa Gülcügil

İSTANBUL

İbrahim Abak
Ziya Altınoğlu
Cihad Baban
Suphi Baykam
Mahmut Rıza Bertan
Ferruh Bozbeyle
(Bşk. V.)

Nurettin Bulak
Ömer Zekâi Dorman
Saadet Evren
Orhan Eyüboğlu
Ahmet Oğuz
Oğuz Oran
Şahabettin Orhon
Naci Öktem
İlhami Sanca r(Bakan)

Selim Sarper
İsmail Hakkı Tekinel
Hüsametdin Tıyanşan
Sabri Vardarh
Abdurrahman Yazgan
Malik Yolaç (Bakan)

İZMİR

Osman Sabri Adal
Şükrü Akkan
Mehmet Ali Aytaş
Muzaffer Döşemeci
Ali Naili Erdem
Arif Ertunga
Ragıp Gümüşpala
Saim Kaygan
Şinasi Osma
Mustafa Uyar
Lebit Yurdoğlu

KARS

Kemal Güven
Kemal Kaya
Kemal Okyay
Sırrı Öktem
Bahtiyar Vural
Rıza Yalçın

KASTAMONU

Avni Doğan
Fethi Doğançay
Sabri Keskin
Osman Zeki Oktay
Ali Özdikmenli

KAYSERİ

Abdülhalim Aras
Mehmet Göker
Hüsametdin Gümüşpala
Vedat Âli Özkan
Mehmet Yüceler (B.)

KIRKLARELİ

Mehmet Alâeddin Eriş
Fikret Filiz

KOCAELİ

Şahabettin Bilgisu
Nihat Erim
Hâldan Kısayol
Süreyya Sofuoğlu

KONYA

Kemal Ataman
Selçuk Aytan
İrfan Baran
Ahmet Gürkan
Kadircan Kafılı
Ömer Kart
Mekki Keskin
(Başk. V.)
Faruk Sükan
Vefa Tanır

KÜTAHYA

Ali Erbek
Mehmet Kesen
Sadrettin Tosbi

MALATYA

H. Avni Akşit
Ahmet Fırat
İsmet İnönü (Başbakan)
H. Ziya Özkan

MANISA

Süleyman Çağlar
Muammer Erten
(Bakan)
Şevket Raşit Hatipoğlu
Nusret Köklü
Hurrem Kubat
Hilmi Okçu
Yakup Yakut

Nahit Yenişehirlioğlu
MARAŞ

Kemal Bağcıoğlu
Kemalî Bayazıt
Hasan Fehmi Evliya
Ali Hüdaiyoğlu
Enver Kaplan
Adnan Karaküçük

MARDİN

Mehmet Ali Arıkan
Esat Kemal Aybar
Şevki Aysan
Seyfi Güneşan
Talât Oğuz

MUĞLA

Adnan Akarca
Turhan Şahin (Bakan)
İlhan Tekinalp

MUŞ

Sait Mutlu
Sami Öztürk

NEVŞEHİR

Ramazan Demirsoy
Ali Baran Numanoğlu

NİĞDE

Mehmet Altınsoy
Asım Eren
Haydar Özalp

ORDU

Yusuf İzzettin Ağaoğlu
Refet Aksoy
Ata Bodur
Orhan Naim Hazinedar
Arif Hikmet Onat
Şadi Pehlivanoglu (İ.)
Ata Topaloğlu

RİZE

Erol Yılmaz Akçal
Arif Hikmet Güner
Fuad Sirmen (Başkan)
Cevat Yalçın

SAKARYA

Burhan Akdağ
Nuri Bayar
Hami Tezkan

SAMSUN

Ali Fuat Alişan
Mehmet Başaran
Bahri Cömert

Kâmrân Evliyaoğlu
Fevzi Geveci
Hâmit Kiper
Osman Şahinoğlu

SİRT

Hayrettin Özgen
Adil Yaşa

SİNOP

Mahmut Alicanoğlu
Mustafa Kaptan
Cemil Karahan
Haşim Tarı

SİVAS

Rahmi Çeltekli
Rahmi Günay
Sebati Hastaoğlu
Ahmet Kangal

Cevad Odyakmaz
Güner Sarısözen
Reşat Turhan
Tahsin Türkay
Mahmut Vural

TEKİRDAĞ

Turhan Kut
Fethi Mahramlı
Hayri Mumcuoğlu
Orhan Öztrak (Bakan)

TOKAT

Sabahattin Baybura
Mehmet Kazova
(İ)
Zeyyat Kocamemi
Reşit Önder

Bekir Seyhoğlu
Ali Rıza Ulusoy
(İ.)

TRABZON

Selâhattin Güven
Nazmi Ökten
Ahmet Şener
Kâmurân Ural
Zeki Yağmurdereli

TUNCELİ

Vahap Kışoğlu
Fethi Ülkü

URFA

Osman Ağan
Kemal Badıllı
Kadri Eroğan
Celâl Önel

UŞAK

Ali Rıza Akbıykoğlu

VAN

İhsan Bedirhanoğlu
Muslih Görentaş (İ. Ü.)
Şükrü Kösereisöğlü

YOZGAT

İsmail Hakkı Akdoğan
İsmet Kapısız
Turgut Nizamoğlu

ZONGULDAK

Ahmet Fuat Ak
Kenan Esengin
Feyzi Fırat
Ramiz Karakaşoğlu
Sadık Tekin Müftüoğlu

[Açık üyelikler]

Aydın	1	Manisa	1
Erzurum	1	Muş	1
Hatay	1	Trabzon	1
İstanbul	1	Zonguldak	1
Kocaeli	1	Yekûn	9

Millet Meclisi

GÜNDEMİ

DOKSANDÖRDÜNCÜ BİRLEŞİM

28.4.1964 Salı

Saat : 15,00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR, GENSORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

1. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde İlinde büyük zarara sebebiyet veren dolu ve sel âfeti dolayısıyla meydana gelen hayvan hastalıklarını önlemek ve meskenleri yıkılan halka yardım yapmak hususunda ne düşünüldüğüne dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/697)

2. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, Niğde İlinin ana ihtiyaçlarını karşılamak için bir program yapıp yapılmadığına ve tabii âfetler dolayısıyla mağdur olan halka bir an evvel yardım yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakanından sözlü sorusu (6/698)

3. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Balım'ın, bir köre sıhhi muayene kurulunun tam sağlama raporu verdiği haberinin doğru olup olmadığına dair, İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/710)

4. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Niğde ili çevrelerindeki sulama tesisi projelerine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/717)

5. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Büyük Ata'nın ismi ortaya konularak yapılan maçlardaki hasıllata ve seyircilerin durumlarına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/720)

6. — Erzurum Milletvekili Nihat Diler'in, Erzurum ili ve dolaylarındaki yolların ne zaman karayolları programına alınacağına dair, Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/726)

7. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, Bolu, ilçe ve köylerinde 5 yıllık Kalkınma Plâ-

nında ne gibi yatırımlar yapılacağına dair, Başbakanından sözlü sorusu (6/727)

8. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Trakya'da yapılan SOUTHEX - 63 NATO tatbi-katına muhalefet partileri ileri gelenleri ile Millî Savunma Komisyonu üyelerinin neden davet olunmadıklarına dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/734)

9. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın, özel ilân ve reklâm produktörlüğü müessesesi-nin kuruluş ve görevlerinin hangi esaslar dâ-hilinde düzenlendiğine dair Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu (6/737)

10. — Edirne Milletvekili İlhami Ertem'in, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne, Edirne Kırkpınar er meydanının onarımı için, 1963 yılı programına konulan ödeneğin tenkis edilip edilmediğine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/740)

11. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, inşaatı üç sene önce tamamlanan Sultanhisar ilçesi Ortaokulunda, bugüne kadar, öğrenime başlanmaması sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/742)

12. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Antalya Belediye sınırları dâhilinde, Evkafa ait, ne kadar boş arazi bulunduğuna ve satılan gayrimenkullerden ne kadar gelir sağlandığına dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/747)

13. — Bolu Milletvekili Ahmet Çakmak'ın, Zonguldak İli Devrek ilçesine bağlı Dirgine köyünün Bolu ili Mengen ilçesine bağlanması için yapılan plebisit sırasında vatandaşlara baskı yapıp yapılmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/748)

14. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, Sıkıyönetim komutanlıklarınca, sıkıyönetimin tatbik edilmekte bulunduğu bölgelerde, kaç gazete ve dergi kapatıldığına dair Millî Savunma Bakanından sözlü sorusu (6/749)

15. — Kocaeli Milletvekili Süreyya Sofuoğlu'nun, Ulus Gazetesi matbaa ve tesislerinin ha-

len kimin veya kimlerin tasarrufunda olduğuna dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/750)

16. — Muğla Milletvekili Adnan Akarca'nın, Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin, Hükümetimize, eski yardımın devam edeceği hakkında bir garantist bulunup bulunmadığına dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/751)

17. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Eskişehir'in Mihalıççık ilçesi elektrik işinin ne zaman yapılacağına dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/752)

18. — Eskişehir Milletvekili Aziz Zeytinoglu'nun, Eskişehir'de inşa edilen İmam - Hatip Okulunun neden öğretime açılmadığına dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/753)

19. — Zonguldak Milletvekili Mehmet Ali Pestilci'nin, İstanbul Teknik Okulunda bir maden ihtisas bölümünün, bugüne kadar faaliyete geçirilmemesi sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/754)

20. — İzmir Milletvekili Nihat Kürşat'ın, Türkiye'de Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 sayılı Kanununun, günün şart ve icaplarına göre, kaldırılması veya tadili hakkında ne düşünüldüğüne dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/755)

21. — İzmir Milletvekili Nihat Kürşat'ın, Türk vatandaşlarının seyahat serbestisini tehdit eden tedbirlerin müstenidatının ne olduğuna dair İçişleri ve Maliye bakanlarından sözlü sorusu (6/756)

22. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, bilim ve sanat hürriyetinin sağlanması için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/757)

23. — Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin'in, plâna ve programa alınıp ödeneği de ayrılan Kastamonu kapalı spor salonunun ihalesinin geri bırakılması sebebine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/758)

24. — Kütahya Milletvekili Sezai Sarpaşar'ın, münhal bulunan Altıntaş ilçesi kaymakamlığına ne zaman tâyin yapılacağına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/759)

25. — Aydın Milletvekili Hilmi Aydınçer'in, Aydın'ın Karacasu ilçesi Yazır köyü halkı tarafından gönderilen 80 imzalı dilekçe üzerinde bir işlem yapıp yapılmadığına dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/760)

26. — Kütahya Milletvekili Ali Erbek'in, Türkiye köy elektrifikasyonu 1964 programı hazırlanırken köylerin seçiminde ne gibi esasların göz önünde tutulduğuna dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/761)

27. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzun'er'in, Trabzon Limanının hinterlândı ile irtibatını sağlayacak münakale tesislerinin ıslah ve ihyası konularında ne gibi tedbirler alındığına dair Başbakan'dan sözlü sorusu (6/762)

28. — Gümüşane Milletvekili Sabahattin Savacı'nın, Atatürk Üniversitesi Dekanının görevine son verilmesi sebebine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/763)

29. — Balıkesir Milletvekili Cihat Bilgehan'ın, Devlet Demiryolları memurlarına her sene verilmekte olan iki maaş tutarındaki ikramiyenin bu sene ödenip ödenmediğine dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/764)

30. — Tokat Milletvekili Mehmet Kazova'nın, Almus baraj gölü içerisinde kaldığı için istimlak edilen arazilerin bedellerinin ne zaman verileceğine dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/765)

31. — Rize Milletvekili Erol Yılmaz Akçal'ın, Doğu-Karadeniz Bölgesi Kâğıt Hamuru Fabrikasının kuruluş yeri hakkında yapılan etütlerin tamamlanıp tamamlanmadığına dair Tarım ve Sanayi bakanlarından sözlü sorusu (6/766)

32. — Amasya Milletvekili Reşat Arpacıoğlu'nun, Amasya'da bir şeker fabrikası ile bir çimento fabrikası kurulması hususunda ne düşünüldüğüne dair, Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/767)

33. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Bor ile Adana asfaltı arasında bulunan toprak yolu, Karayollarınca, 1964 yılında inşası suretiyle trafik kazalarının önlenmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/769)

34. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Aksaray ilçesi ile Adana asfaltı arasındaki 3 kilometrelik yolun ne zaman yapılacağına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/770)

35. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, Toprak Mahsulleri Ofisinin mütadolan yerlerde alım yeri açmaması ve aldığı mahsullerin be-

delini vaktinde ödememesi sebebine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/771)

36. — Niğde Milletvekili Ruhi Soyer'in, 5 Yıllık Kalkınma Plânında ihraç maddeleri arasında bulunan elmanın istihsal ve ihracı hususlarında ne gibi tedbirler alındığına dair Ticaret ve Tarım bakanlarından sözlü sorusu (6/772)

37. — İzmir Milletvekili Arif Ertunga'nın, Demirei İlçesinde yapılan A. P. kapalı salon toplantısında 27 Mayıs ve yeni demokratik rejime tecavüz eder mahiyette konuşmalar olup olmadığına dair İçişleri ve Adalet bakanlarından sözlü sorusu (6/773)

38. — Rize Milletvekili Cevat Yalçın'ın, Doğu - Karadeniz Bölgesinde kurulacak kâğıt hamuru fabrikasının kurulacağı yerin katî olarak tesbit edilip edilmediğine dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/774)

39. — İsparta Milletvekili Ali İhsan Bahm'm, yurdumuz ormanlarının yüzölçümüne ve bu ölçümün nasıl yapıldığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/775)

40. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Türkiye'de bir Millî Gıda Kodeksi Komitesi kurulup kurulmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/776)

41. — Gümüşane Milletvekili Sabahattin Savacı'nın, Kalkınma Plânında derpiş edilen zirai teknik teçhizatın sağlanmasında vâkı zorluğun giderilmesinde bir tedbir alınıp alınmadığına dair Tarım ve Ticaret bakanlarından sözlü sorusu (6/777)

42. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, vazife mahallerine gitmediği halde, gitmiş gibi gösterilerek, yolluk ve yevmiye ödenen kimse olup olmadığına dair Başbakanından sözlü sorusu (6/778)

43. — Aydın Milletvekili Hilmi Aydınçer'in, Kıbrıs Adasının taksimi konusunda ne düşünüldüğüne dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/779)

44. — Bilecik Milletvekili Şadi Binay'ın, Bilecik ili İnönü bucağının Eskişehir iline bağlanması sebebine dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/780)

45. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Türkiye Esnaf Dernekleri Konfederasyonundaki kota yolsuzluğu tahkikatının ne safhada

olduğuna ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası eski Genel Müdürünün kanunsuz ve usulsüz tutumu hakkında ne işlem yapıldığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/782)

46. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, Et ve Balık Kurumu Umum Müdürünün ne gibi bir görevle ve hangi lüzuma binaen Amerika'ya gittiğine ve Kurumun sair işlerine dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/783)

47. — Aydın Milletvekili Orhan Apaydın'ın, ATAŞ Rafinerisi işçilerinin kanuna uygun grevlerinin durdurulmasının dayandırıldığı mucip sebebin hakikatlere ne dereceye kadar uygun olduğuna dair Başbakanından ve Çalışma Bakanından sözlü sorusu (6/784)

48. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisince hakkında son tahkikatın açılmasına karar verilerek Anayasa Mahkemesine sevk edilen Bonn Büyükelçisi Mehmet Baydur'a dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/785)

49. — Erzurum Milletvekili Ertuğrul Akça'nın, Beden Terbiyesi Merkez Ceza Heyeti kararlarının, muhatabına ne yollarla tebliğ edileceği hakkında bir hüküm olup olmadığına dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/786)

50. — Ağrı Milletvekili Nevzat Güngör'ün, Ağrı ve Van illerine, 1964 yılında, ayrı ayrı ne miktar yatırım yapılacağına ve İstanbul - Ağrı uçak seferlerine dair Başbakanından sözlü sorusu (6/787)

51. — Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un, orak ipi, kota dışı bırakıldığına göre, 1964 hasat mevsiminde, bu ipin yeter ölçüde imal ve stoku için tedbir alınıp alınmadığına dair Tarım ve Sanayi bakanlarından sözlü sorusu (6/788)

52. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, Millet Meclisine bağlı organların teşkilâtında çalışıp da, vazife mahallinden ayrılmadıkları halde, yolluk ve yevmiye alanlar olup olmadığına dair Millet Mecilisi Başkanından sözlü sorusu (6/790)

53. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, basında çıkan bazı iddia ve isnatların, doğru olup olmadığına dair Millet Meclisi Başkanlığından sözlü sorusu. (6/791)

54. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, fakirlikleri belge ile sabit olanlardan Trabzon Nümune Hastanesindeki tedavileri sonunda, bir ücret talebedilip edilmediğine dair Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü sorusu (6/792)

55. — Aydın Milletvekili Hilmi Aydınçer'in, kadrolarına nazaran noksan olan polis mevcudunun artırılması hususunda ne düşünüldüğüne dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/793)

56. — Manisa Milletvekili Hurrem Kubat'ın, Türkiye'de oturan ve çalışmakta olan Yunan uyruklu kişilerin miktarına ve bunlardan ne kadarının Gelir Vergisi ödediğine dair Başbakanından sözlü sorusu (6/794)

57. — Giresun Milletvekili İ. Etem Kılıçoğlu'nun, 15 Ekim 1961 Genel seçimlerine kaç vali ve kaymakamın, hangi partilerden aday olarak, katılmış olduklarına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/795)

58. — Giresun Milletvekili İ. Etem Kılıçoğlu'nun, Giresun ilinde yapılması kararlaştırılan kâğıt hamuru fabrikasının inşa yerinin katı olarak tâyin olunup olunmadığına dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/796)

59. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, kaç ilde il radyosu olduğuna ve bu radyoların nasıl kurulduğuna dair Turizm ve Tanıtma Bakanından sözlü sorusu (6/797)

60. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, İstanbul Mithatpaşa Stadyumunun ışıklandırma tesisatının hangi firmaya ihale edildiğine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/798)

61. — Giresun Milletvekili İbrahim Etem Kılıçoğlu'nun, 1963 yılı içinde kaç belediye'nin hudutlarında değişiklik yapıldığına dair İçişleri Bakanının sözlü sorusu (6/799)

62. — Manisa Milletvekili Hurrem Kubat'ın, NATO kuvvetlerinin Kıbrıs'a çıkmaması sebebine ve ne zaman çıkacağına umulduğuna dair Başbakanından sözlü sorusu (6/800)

63. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, NATO kuvvetlerinin Kıbrıs'a çıkmaması sebebine ve ne zaman çıkacağına umulduğuna dair Başbakanından sözlü sorusu (6/801)

64. — Ordu Milletvekili Şadi Pehlivanoglu'nun, Türk Kültür Derneğine ve onun devamı olan Halkevlerine, şimdiye kadar, ne miktar

yardım yapıldığına dair sözlü soru önergesi, Başbakan ve İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/802)

65. — Rize Milletvekili Arif Hikmet Güner'in, İstanbul'da, şirketlerle sair ticaret erbabının kuruluş, fesih, işe başlama ve işi bırakma işlemlerinin süratlendirilmesinin düşünülüp düşünülmediğine dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/803)

66. — Trabzon Milletvekili Ali Rıza Uzuner'in, su ürünlerimizin üretimi, toplanması ve tüketimi konularındaki çalışmaların ne safhada olduğuna ve balıkçılara, uygun şartlarla, kredi sağlanıp sağlanmadığına dair Ticaret ve Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/804)

67. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, Antalya, İçel, Konya illerinin, Gazipaşa, Anamur ve Ermenek ilçeleri arasında hudut ihtilâfı olup olmadığına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/805)

68. — Yozgat Milletvekili İsmet Kapısız'ın, Yozgat'ta temeli atılan Bira Fabrikasının 10 milyon litre üzerinden hesabedilen kapasitesinin, Devlet Plânlama Teşkilâtınca, 5 milyon litre üzerinden hesabedilmesi sebebine dair Devlet Bakanından sözlü sorusu (6/806)

69. — Yozgat Milletvekili İsmet Kapısız'ın, Beş Yıllık Kalkınma Plânının, Yerköy - Sorgun arası 80 kilometrelik yolun onarılmasını kapsayıp kapsamadığına dair Bayındırlık Bakanından sözlü sorusu (6/807)

70. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç'ın, Gümrük ve Tekel Bakanlığı Teşkilât Kanununun, bugüne kadar, Meclise sevk edilmemesi sebebine dair Gümrük ve Tekel Bakanından sözlü sorusu (6/808)

71. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın, Milletlerarası kuvvetin Kıbrıs'a gönderilmesi gecikmekte olduğuna göre Hükümetin ne yapmak niyetinde olduğuna dair Dışişleri Bakanından sözlü sorusu (6/809)

72. — Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk'ün, Anayasa Mahkemesince iptal edilen bir kanun sebebiyle bir kısım Hazine mallarının, karar geriye yürütülmek suretiyle, C. H. Partisine nasıl verildiğine dair Başbakanından sözlü sorusu (6/810)

73. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu'nun, Kastamonu iline, 1963 yılında

sulama, onarım, ıslah ve içme suyu için kaç lira tahsis edildiğine dair Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü sorusu (6/811)

74. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, General Elektrik Lokomotiflerinin ihalesinden sonra kredinin son mehil süresi olan 31.3.1964 tarihinin, münasip bir müddet daha sonraya bırakılmasının mümkün olup olmadığına dair Ulaştırma Bakanından sözlü sorusu (6/812)

75. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, bir karış toprağı olmayan Meriç ilçesi Satağacı köyü halkının durumu hakkında ne gibi bir tedbir düşünüldüğüne dair İmar ve İskân Bakanından sözlü sorusu (6/813)

76. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, kooperatifçiliğimizin geliştirilmesi için yeni bir mevzuatın hazırlanmakta bulunduğu doğru olup olmadığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/814)

77. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Taşköprü'deki Kendir Fabrikasının yerli kendirlerimizi işleme için ne gibi tedbir düşünüldüğüne dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/815)

78. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, İşçi Sigortaları Kurumunun, işçilerin tedavilerini bir elden, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı kanalıyla yaptırmasının daha istifadelili olup olmayacağına dair Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım bakanlarından sözlü sorusu (6/816)

79. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, artan şeker fiyatları karşısında pancar fiyatlarının da yükseltilmesinin düşünüldüğüne dair Sanayi Bakanından sözlü sorusu (6/817)

80. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Çankırı'nın Tepe, Alagöz köyündeki tapulu arazileri cebren işgal edilen ve mahsulleri ile tarım ağaçları yağma olunan şahısların durumlarının ne olacağına dair İçişleri Bakanından sözlü sorusu (6/818)

81. — Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, bir Alman gencinin, yapılan ihbar üzerine, İstanbul Emniyet makamları tarafından nezarete alınıp işkençe yapıldığı hakkındaki neşriyatın doğru olup olmadığına dair İçişleri ve Adalet bakanlarından sözlü sorusu (6/819)

82. — Amasya Milletvekili Nevzat Şener'in, Haymana Savcısının Mihaliççik'a naklinde

her hangi bir sebep bulunup bulunmadığına dair Adalet Bakanından sözlü sorusu (6/820)

83. — Diyarbakır Milletvekili Recai İskenderoğlu'nun, Toprak Reformunu, kalkınma yönünden, ön şart olarak kabul eden 1963 yılı programı ile 1964 programı arasındaki gelişik durumun düzeltilmesi hususunda ne düşünüldüğüne dair Başbakanından sözlü sorusu (6/821)

84. — Trabzon Milletvekili Zeki Yağmurdereli'nin, Kızılay Kurumu depolarında saklanan sıhhi malzeme, ilaç ve edevatın kaç yılda bir muayene edildiğine dair Başbakanından sözlü sorusu (6/822)

85. — Yozgat Milletvekili Turgut Nizamoğlu'nun, Yozgat'ta kurulmakta olan bira fabrikasının kapasitesinin 10 milyon litreden 5 milyon litreye indirilmesi sebebine dair Başbakanından sözlü sorusu (6/823)

86. — İzmir Milletvekili Osman Sabri Adalın, Rum Ortadoks Patriği Athenagoras'ın dış memleketlere seyahate çıktığından ve Papa ile temaslarda ve müzakerelerde bulunduğu haberdar olup olmadığına dair İçişleri, Dışişleri ve Devlet Bakanlarından sözlü sorusu (6/824)

87. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, İktüzüğün yürürlükte bulunan 137 nci maddesinin, teamülden bahsile, tatbik edilmemesi sebebine dair Millet Meclisi Başkanından sözlü sorusu (6/825)

88. — İzmir Milletvekili Şinasi Osmalı'nın, yabancı bir memlekette, mühim bir kaçakçılığa isim karışan bir ticaret müşavirimiz hakkındaki, itham edici, haberlerin hangi tarihte Bakanlığa geldiğine ve ne işlem yapıldığına dair Ticaret Bakanından sözlü sorusu (6/826)

89. — Yozgat Milletvekili İsmet Kapısız'ın, Öğretmen Dernekleri Federasyonunun öncülüğünde, bâzı aydın çevrelerce, gerici akımların önlenmesi hususunda alınmış olan kararın sebeplerine dair, Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/817)

90. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Kırklareli ili Lüleburgaz ilçesinde, bu yıl, Zirai Donatım Kurumunun bir şubesinin açılması hususunda ne düşünüldüğüne dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/828)

91. — Kırklareli Milletvekili Hasan Tahsin Uzun'un, Türk köylüsünün büyük derdi olan orak ipi ihtiyacının temini için ne gibi tedbir-

ler alındığına dair Tarım Bakanından sözlü sorusu (6/829)

92. — İzmir Milletvekili Şükrü Akkan'ın, Yüksek Seçim Kurulunun, ara seçimlerinin yapılamıyacağı hususundaki 16 3 1964 tarih ve 1333 sayılı Kararı hakkında ne gibi bir işlem yapıldığına dair Millet Meclisi Başkanından sözlü sorusu (6/830)

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

1. — Siyasi partiler kanunu tasarısı ile Adana Milletvekili Kasım Gülek ve Kemal Sarıibrahimoğlu'nun, Siyasi partiler kanun teklifleri ve Geçici Komisyon raporu (1/560, 2/378, 2/591) (S. Sayısı : 527) [Dağıtma tarihi : 27 . 11 . 1963]

× 2. — Devlet personeli meslek teşekkülleri kanunu tasarısı ve Anayasa, Adalet, İçişleri ve Plân komisyonlarından üçer üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/546) (S. Sayısı : 543) [Dağıtma tarihi : 28 . 12 . 1963]

× 3. — Özel öğretim kurumları kanunu tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Manisa Üyesi Ferit Alpiskender'in, hususi eğitim ve öğretim müesseseleri kanunu teklifi ve Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in, Âmme menfaatine hizmet gayesiyle kurulan dernekler tarafından açılan özel okul öğretmenlerinin sosyal güvenlikleri hakkında kanun teklifi ile Adana Milletvekili Kemal Sarıibrahimoğlu ve 55 arkadaşının, Âmme menfaatine hizmet gayesiyle kurulan dernekler tarafından açılan özel okul öğretmenlerinin sosyal güvenlikleri hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonlarından seçilen beşer üyeden kurulan Geçici Komisyon raporu (1/539, 2/581, 2/617, 2/618) (S. Sayısı : 495 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 15 . 1 . 1964]

4. — Disiplin mahkemeleri kuruluş, yargılama usulü ve disiplin suçları ve cezaları hakkında kanun tasarısına dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi 1/548, C. Senatosu 1/314) [Dağıtma tarihi : 19 . 2 . 1964] (M. Meclisi S. Sayısı : 497 ye 1 nci ek, C. Senatosu S. Sayısı : 368)

5. — Kanun dışı yakalanan veya tutuklanan kimselere tazminat verilmesi hakkında kanun tasarısının C. Senatosunca değiştirilen ve M. Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri (M. Meclisi 1/544; C. Senatosu 1/311) (M. Meclisi S. Sayısı : 457 ye 2 nci ek; C. Senatosu S. Sayısı : 328) [Dağıtma tarihi : 25.3.1964]

6. — Serbest malî müşavirlik kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Amasya Üyesi Macit Zeren ve Adana Üyesi Mehmet Ünal'dının, Malî müşavirlik ve yeminli müşavirlik kanunu teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/476, 2/529) (S. Sayısı : 368) [Dağıtma tarihi : 17 . 8 . 1963]

7. — İstanbul Milletvekili Naci Öktem ve 8 arkadaşının, 28 Nisan 1304 tarihli Alâmeti Fârîka Nizamnamesine ek kanun teklifi ile Manisa Milletvekili Muammer Erten'in, Markalar ve menşe işaretleri hakkında kanun teklifi ve Sınayi ve Adalet komisyonları raporları (2/160, 2/297) (S. Sayısı : 526) [Dağıtma tarihi : 11 . 11 . 1963]

8. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Yasama meclislerinin aralarındaki münasebetlerin düzenlenmesi hakkında kanun teklifine dair C. Senatosu Başkanlığının ret tezkeresi hakkında Millet Meclisi Anayasa Komisyonu raporu (2/271) (S. Sayısı : 48 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 27 . 12 . 1963]

9. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe Karma Komisyonunun seçilmesi ve çalışma usullerinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı ret tezkeresi hakkında Millet Meclisi Geçici Komisyon raporu (2/269) (S. Sayısı : 233 e 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 27 . 12 . 1963]

10. — İstanbul Milletvekili Hüsamettin Tiyaşan'ın, 232 sayılı Kanunla değiştirilen 6085 sayılı Karayolları Trafik Kanununa bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve C. Senatosu Başkanlığının ret tezkeresine dair Millet

Meclisi İçişleri Komisyonu raporu (M. Meclisi 2/350; C. Senatosu 2/83) (S. Sayısı : 37 ye 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 3 . 1 . 1964]

11. — Sandıklı'nın Mirtaz köyü 17 hane numarasında nüfusa kayıtlı Alioğlu, Feride'den doğma 11.10.1942 doğumlu Veysel Aslan'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkındaki Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/775) (S. Sayısı : 579) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

12. — Uşak Merkez Aybey mahallesi hane 143, cilt 14 ve sayfa 103 sayısında nüfusa kayıtlı Haliloğlu, Sultan'dan doğma 11 . 12 . 1929 doğumlu İsmail Kiraz'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/792) (S. Sayısı : 580) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

13. — Akhisar ilçesinin Bergele köyü hane 13, cilt 12 ve sayfa 19 sayısında nüfusa kayıtlı Hüseyinoğlu, Medine'den doğma 7 . 12 . 1929 doğumlu Hasan Çalınacı (Çalınacı) nın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/804) (S. Sayısı : 581) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

14. — Kalecik ilçesinin Hasayaz bucağı Tavşancık Köyünün hane 15, cilt 11 ve sayfa 13 sayısında nüfusa kayıtlı Hüseyinoğlu, Satı'dan doğma 9 . 7 . 1934 doğumlu Mehmet Aksoy'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/805) (S. Sayısı : 582) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

15. — Kulp ilçesinin Hacanan köyü, hane 34, cilt 7 ve sayfa 98 sayısında nüfusa kayıtlı Saitoğlu, Sultan'dan doğma 1928 doğumlu Recep Oruç'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/806) (S. Sayısı : 583) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

× 16. — 1937 sayılı Bina Vergisi Kanununun değişikliği yapılmasına ve 3 . 1 . 1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 3 ncü ve geçici 2 nci maddelerinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/623) (S. Sayısı : 631) [Dağıtma tarihi : 4 . 3 . 1964]

× 17. — Bâzi vergi ve resimlere zam yapılması hakkındaki 4040 sayılı Kanunun 31 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İç-

işleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/621) (S. Sayısı : 632) [Dağıtma tarihi : 4 . 3 . 1964]

18. — İktisadi Buhran Vergisi Kanununa Ek Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/629) (S. Sayısı : 633) [Dağıtma tarihi : 4 . 3 . 1964]

× 19. — 27 . 6 . 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 9 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/634) (S. Sayısı : 635) [Dağıtma tarihi : 4 . 3 . 1964]

× 20. — 21 . 6 . 1961 tarihli ve 309 sayılı Kanunda bâzi değişiklikler yapılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/633) (S. Sayısı : 636) [Dağıtma tarihi : 4 . 3 . 1964]

21. — 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun bâzi maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısının C. Senatosunca değiştirilen ve M. Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri (M. Meclisi 1/292; C. Senatosu 1/251) (M. Meclisi S. Sayısı : 325 e 2 nci ek; C. Senatosu S. Sayısı : 181) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

22. — 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun bâzi maddelerinde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bâzi madde ve fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/280) (S. Sayısı : 461) [Dağıtma tarihi : 5 . 10 . 1963]

23. — Sanayi Bakanlığı kuruluş ve vazifeleri hakkındaki 6973 sayılı Kanunun bâzi maddelerinde ve bu Bakanlığa ait kadrolarda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısının C. Senatosunca değiştirilen ve M. Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri (M. Meclisi 1/432; C. Senatosu 1/255) (M. Meclisi S. Sayısı : 247 ye 2 nci ek, C. Senatosu S. Sayısı : 231) [Dağıtma tarihi : 28 . 3 . 1964]

24. — Talât Aydemir, Osman Deniz, Fethi Gürcan ve Erol Dinger'in ölüm cezalarına çarpıtılmaları hakkında Başbakanlık tezkeresine dair Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı tezkeresi ve C. Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında M. Meclisi Adalet Komisyonu raporu (M. Meclisi 3/740; C. Senatosu 1/382) (M. Meclisi S. Sayısı : 560 a 1 nci ek; C. Senatosu S. Sayısı : 422) [Dağıtma tarihi : 31.3.1964]

25. — Bina kiraları hakkındaki kanun tasarı ve Geçici Komisyon raporu (1/513) (M. Meclisi S. Sayısı : 458 ve 458 e 2 nci ek) [Dağıtma tarihi : 10.4.1964]

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Kayseri Milletvekili Mehmet Göker ve 5 arkadaşının, 4367 sayılı Kanunun 4684, 6706 ve 70 sayılı kanunlarla değişik birinci maddesinin (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/328) (S. Sayısı : 381) [Dağıtma tarihi : 5.9.1963]

2. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Özel Şahingiray ve 15 arkadaşının, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/221) (S. Sayısı : 391) [Dağıtma tarihi : 14.9.1963]

3. — Cumhuriyet Senatosu Yozgat Üyesi Sadık Artukmaç ve 2 arkadaşının, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılması ve 6122, 6422 ve 7242 sayılı kanunların kaldırılması hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/147) (S. Sayısı : 393) [Dağıtma tarihi : 14.9.1963]

4. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye Komisyonu tezkeresi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/262) (S. Sayısı : 395) [Dağıtma tarihi : 14.9.1963]

5. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç ve Sakarya Milletvekili Yusuf Ulusoy'un, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 14 ncü maddesine (ç) fıkrası eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları ve Millî Eğitim Komisyonunun mütalâası (2/325) (S. Sayısı : 396) [Dağıtma tarihi : 14.9.1963]

6. — Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Ömer Lûtfi Bozcahal'nın, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa ek kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/327) (S. Sayısı : 397) [Dağıtma tarihi : 14.9.1963]

7. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga'nın, 1076 ve 1111 sayılı kanunlar gereğince ihtiyata ayrılmış yedek subay ve erlerden yoklamasını yaptırmamış olanların para cezalarının affına dair kanun teklifi ve Millî Savunma, Adalet ve Plân komisyonları raporları (2/366) (S. Sayısı : 398) [Dağıtma tarihi : 17.9.1963]

8. — Cumhuriyet Senatosu Artvin Üyesi Fehmi Alpaslan'ın, 237 sayılı Taşıt Kanununun 4 ncü maddesine göre makam hizmetlerine tahsis edilen taşıtları gösteren (2) sayılı cetvelde değişiklik yapılması ve 7 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/78) (S. Sayısı : 440) [Dağıtma tarihi : 20.9.1963]

9. — Cumhuriyet Senatosu Kastamonu Üyesi Ahmet Nusret Tuna'nın, 1108 sayılı Maaş Kanununun 1559 sayılı Kanunla muaddel 2 nci ve 3041 sayılı Kanunla muaddel 13 ncü maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 1108 sayılı Maaş Kanununun bazı maddelerini değiştiren kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/95, 2/96) (S. Sayısı : 441) [Dağıtma tarihi : 19.9.1963]

10. — Cumhuriyet Senatosu Aydın Üyesi Fikret Turhangil ve 3 arkadaşının, Arazi ve Bina vergilerinin matrahlarına uygulanacak misiller hakkındaki 206 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra ve Kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/257) (S. Sayısı : 443) [Dağıtma tarihi : 19.9.1963]

11. — Cumhuriyet Senatosu Niğde Üyesi Kudret Bayhan ve üç arkadaşının, 1111 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun

teklifi, Konya Milletvekili Ahmet Gürkan ve Ankara Milletvekili Ferhat Nuri Yıldırım'ın 5585 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi, Tokat Milletvekili Ali Dizman'ın, Askerlik hizmetinin emeklilik ve terfiden sayılması hakkında kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu İzmir Üyesi Hilmi Onar ve Aydın Milletvekili Mehmet Yavaş'ın, Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunla bu kanunu tadil eden 5585 ve 6724 sayılı kanunlara bâzı maddeler ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/62, 2/145, 2/204, 2/360) (S. Sayısı: 445) [Dağıtma tarihi: 19.9.1963]

12. — Balıkesir Milletvekili Cihat Bilgehan ve 5 arkadaşının, 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33 ncü maddesinin (b) işaretli fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/383) (S. Sayısı: 446) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

13. — Konya Milletvekili İhsan Kabadayı ve altı arkadaşının, Kaçakçılığın men'i ve takibi hakkındaki 1918 sayılı Kanunun 6846 sayılı Kanunla muaddel 60 ncı maddesinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Gümrük ve Tekel, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/118) (S. Sayısı: 447) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

14. — Giresun Milletvekili Ali Cüceoğlu'nun, Maaş Kanununa ek 4379 sayılı Kanunun birinci ve ikinci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı geçici maddeler eklenmesine dair 5585 sayılı Kanuna muvakkat madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/124) (S. Sayısı: 448) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

15. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ve 12 arkadaşının, 3656 sayılı Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair Kanuna ek kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (2/392) (S. Sayısı: 449) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

16. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanhoğlu'nun, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkındaki 4598 sayılı Kanunun muaddel ve 6 ncı maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve

Plân Komisyonu raporu (2/371) (S. Sayısı: 450) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

17. — Bolu Milletvekili Fuat Ümit ve 4 arkadaşı ile Artvin Milletvekili Saffet Eminağaoğlu ve Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un, Devlet hizmetlerinde iken lise veya lise muadili mesleki bir okuldan sonra bir yüksek okul veya fakülteden mezun olanlar ile yine memuriyetleri sırasında akademik derece alanlara yahut ikinci bir yüksek tahsili ikmal edenlere bir derece kıdem verilmesi hakkındaki kanun teklifleri ve Amasya milletvekilleri Nevzat Şener ve İsmail Sarıgöz'ün, memurların tahsil müessesesinde talebe olmayacaklarına dair 4007 sayılı Kanun ile bu kanunun birinci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki 4214 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair 183 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ile Bolu Milletvekili Kâmil İnal'ın, 3656 ve 3659 sayılı kanunların şümülü dâhilinde vazife görmekte iken müktesep barem derecesini değiştirecek bir üst tahsil yapanların terfi ve kıdemleri hakkındaki kanun teklifi ve Maliye, Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/91, 2/93, 2/104, 2/464) (S. Sayısı: 451) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

18. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında akdolanun 11 Ocak 1961 tarihli Zirai Maddeler Andlaşması ve ekleriyle bu Andlaşmada yapılan 29 Mart 1961, 17 Temmuz 1961 tarihli değişikliklerin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Tarım, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/269) (S. Sayısı: 463) [Dağıtma tarihi: 3.10.1963]

19. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ve 9 arkadaşının, Ordu mensuplarıyla Emniyet Umum Müdürlüğü ve gümrük muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara birer er tayını verilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (2/189) (S. Sayısı: 464) [Dağıtma tarihi: 4.10.1963]

20. — Kayseri Milletvekili Abdülhalim Aras ve 3 arkadaşının, Evlenen veya tekaüde tabi bir vazifeye giren yetim kızların yetim aylıklarının diğer yetimlere taksimi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/381) (S. Sayısı: 465) [Dağıtma tarihi: 4.10.1963]

21. — Konya Milletvekili İhsan Kabadayı ve 8 arkadaşının, Jandarma Genel Komutanlığı kadrolarında vazifeli subay, astsubay, mecburi uzatmalı ve sivil memurlara, ücretli personele fazla meseileri karşılığında fazla mesai ücreti verilmesi hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/137) (S. Sayısı : 466) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

22. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/293) (S. Sayısı : 467) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

23. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Röntgen Radyum ve diğer nükleer enerji cihaz ve maddeleri ile bunların tıpta kullanılması ve kullananlar hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Adalet, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/127) (S. Sayısı : 468) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

24. — Çanakkale Milletvekili Süreyya Endik'in, Sıtma Savaş Sağlık koruyucuları hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (2/130) (S. Sayısı : 469) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

25. — Kastamonu Milletvekili İsmail Hakkı Yılanlıoğlu ve Malatya Milletvekili Avni Akşit'in, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun geçici 65 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/421) (S. Sayısı : 470) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

26. — Kars Milletvekili Necmettin Akan'ın, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa geçici bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/423) (S. Sayısı : 471) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

27. — Samsun Milletvekili İlyas Kılıç ve 10 arkadaşının, ikinci defa yüksek tahsil yapan subay ve memurlara kıdem verilmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Savunma, İçişleri, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/80) (S. Sayısı : 472) [Dağıtma tarihi : 4 . 10 . 1963]

28. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ömer Ergün ve 26 arkadaşının, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı hakkındaki 5434 sayılı Kanuna

geçici bir madde eklenmesine dair olan 6153 sayılı Kanuna bir fıkra ve geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Ulaştırma, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/401) (S. Sayısı : 473) [Dağıtma tarihi : 5 . 10 . 1963]

29. — Cumhuriyet Senatosu Yozgat Üyesi Sadık Artukmaç'ın, Tapu sicil binaları inşası için alınacak harclar hakkında kanun teklifi ve İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Tapu sicil binaları yapılması maksadiyle alınacak harclar hakkında kanun teklifi ve Geçici ve Plân komisyonları raporları (2/153, 2/233) (S. Sayısı : 201 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 8.10.1963]

30. — Elâzığ Milletvekili Nurettin Ardıçoğlu ve 5 arkadaşının, 4792 sayılı İşçi Sigortaları Kurumu Kanununun 8.3.1961 tarih ve 344 sayılı Kanunla muaddel 20 nci maddesinin (c) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Çalışma ve Plân komisyonları raporları (2/396) (S. Sayısı : 492) [Dağıtma tarihi : 9 . 10 . 1963]

31. — Bolu Milletvekili Kemal Demir ve 18 arkadaşının, 3204 sayılı Orman Genel Müdür lüğü Teşkilât Kanununa ek kanun teklifi ve Tarım ve Plân komisyonları raporları (2/214) (S. Sayısı : 502) [Dağıtma tarihi : 15.10.1963]

32. — Çorum Milletvekili Faruk Küreli ve dört arkadaşının, Orman Umum Müdürlüğü emrinde çalışmakta olan maaşlı memurları hakkında intibak kanunu teklifi ve Tarım, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/165) (S. Sayısı : 503) [Dağıtma tarihi : 15.10.1963]

33. — İstanbul Milletvekili Suphi Baykam ve 68 arkadaşının, Tıp personelinin mukavele ile çalıştırılmasına dair kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (2/54) (S. Sayısı : 512) [Dağıtma tarihi : 21 . 10 . 1963]

34. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, Subay, askerî memur ve astsubaylara birer lojman ile tapulu birer dönüm arazi verilmesi için kanun teklifi ve Bayındırlık, Millî Savunma, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/406) (S. Sayısı : 517) [Dağıtma tarihi : 24 . 10 . 1963]

35. — Balıkesir Milletvekili Ahmet İhsan Kırım ve 13 arkadaşının, Bayındırlık Bakanlığı teşkilât ve vazifelerine dair olan 3611 sayılı Kanuna ek kanun teklifi ve Bayındırlık ve Plân

komisyonları raporları (2/363) (S. Sayısı : 518) [Dağıtma tarihi : 24 . 10 . 1963]

36. — Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ile Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk'ün, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 65 nci maddesinin (j) bendine bir hüküm eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/461) (S. Sayısı : 519) [Dağıtma tarihi : 24 . 10 . 1963]

37. — Muş Milletvekili Sait Mutlu'nun, 5434 sayılı Kanunun 41 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/107) (S. Sayısı : 522) [Dağıtma tarihi 1 . 11 . 1963]

38. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, Gümrük memurlarından bâzılarına verilecek yem bedeli ve yemeklik hakkındaki 1615 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/132) (S. Sayısı : 523) [Dağıtma tarihi : 1 . 11 . 1963]

39. — Kırklareli Milletvekili Abdürrahman Altuğ ile Cumhuriyet Senatosu Kırklareli Üyesi A. Naci Arı'nın, 7 Nisan 1340 tarih ve 442 sayılı Köy Kanununun 16 ncı maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/551) (S. Sayısı : 511) [Dağıtma tarihi : 17 . 10 . 1963]

40. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında akdolunan zirai maddeler Andlaşmasında yeniden yapılan değişikliklerin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri Komisyonu tezkeresi (1/421) (S. Sayısı : 506) [Dağıtma tarihi : 17 . 10 . 1963]

41. — Kars Milletvekili Hasan Erdoğan ile Tunceli Milletvekili Fethi Ülkü'nün, Memurin Kanununun bâzı maddeleri ile buna müzeyyel olan 1777 sayılı Kanunun 3 ncü maddesini tadil eden 2919 sayılı Kanunun 4 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/469) (S. Sayısı : 540) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1963]

42. — Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Sırrı Uzunhasanoğlu ve 4 arkadaşının, ateşli silâhlar ve bıçaklar hakkındaki 10 . 7 . 1953 tarih ve 6138 sayılı Kanunun 13 ncü maddesi ile 15 ncı maddesinin ilk fıkrasının değiştirilmesine dair

kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/511) (S. Sayısı : 572) [Dağıtma tarihi : 29 . 1 . 1964]

× 43. — Genel bütçeye dâhil dairelerin 1960 bütçe yılı kesinhesaplarına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile 1960 bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/665, 1/114) (S. Sayısı : 578) [Dağıtma tarihi : 18 . 2 . 1964]

44. — Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar Cetvelinde neşredilmiş ve kesinleşmiş bulunan 20 . 6 . 1963 tarih ve 372 numaralı kararına karşı Yüksek Hâkimler Kurulunun ittihaz eylediği 8 . 11 . 1963 tarih, esas 234 ve 285 numaralı Kararı ve Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun bu husustaki raporu (M. Meclisi (5/75; C. Senatosu 4/59) (M. Meclisi S. Sayısı : 605, C. Senatosu S. Sayısı : 372) [Dağıtma tarihi : 21 . 2 . 1964]

45. — Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar cetvelinde neşredilmiş ve kesinleşmiş bulunan 23 . 5 . 1963 tarihli 371 numaralı Kararına karşı Yüksek Hâkimler Kurulunun ittihaz eylediği 8 . 11 . 1963 tarih, esas 235 ve 286 numaralı Kararı ve Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun bu husustaki raporu (M. Meclisi 5/76, C. Senatosu 4/60) (M. Meclisi S. Sayısı : 606) [Dağıtma tarihi : 22 . 2 . 1964]

46. — Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar cetvelinde neşredilmiş ve kesinleşmiş bulunan 23 . 5 . 1963 tarih ve 374 numaralı Kararına karşı Yüksek Hâkimler Kurulunun ittihaz eylediği 8 . 11 . 1963 tarih, esas 230 ve 281 numaralı Kararı ve Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun bu husustaki raporu (M. Meclisi 5/77, C. Senatosu 4/61) (M. Meclisi S. Sayısı : 607) [Dağıtma tarihi : 22 . 2 . 1964]

47. — Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar cetvelinde neşredilmiş ve kesinleşmiş bulunan 6 . 6 . 1963 tarih ve 391 numaralı Kararına karşı Yüksek Hâkimler Kurulunun ittihaz eylediği 8 . 11 . 1963 tarih, esas 232 ve 283 numaralı Kararı ve Dilekçe Karma Komisyonu Genel Ku-

rulunun bu husustaki raporu (M. Meclisi 5/78, C. Senatosu 4/62) (M. Meclisi S. Sayısı : 608) [Dağıtma tarihi : 22 . 2 . 1964]

48. — Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 7 . 1963 tarihli Haftalık Karar cetvelinde neşredilmiş ve kesinleşmiş bulunan 13 . 6 . 1963 tarih ve 397 numaralı Kararına karşı Yüksek Hâkimler Kurulunun ittihaz eylediği 8 . 11 . 1963 tarih, esas 231 ve 282 numaralı Kararı ve Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun bu husustaki raporu (M. Meclisi 5/79, C. Senatosu 4/63) (M. Meclisi S. Sayısı : 609) [Dağıtma tarihi : 22 . 2 . 1964]

49. — İzmir Milletvekili Nihat Kürşat'ın, Ceza Usulü Muhakemeleri Kanununun 104 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/344) (S. Sayısı : 570) [Dağıtma tarihi : 28 . 1 . 1964]

50. — Afyon Karahisar Milletvekili Asım Yılmaz ve 4 arkadaşının, 3005 sayılı Meşhut suçların Muhakeme Usulü Kanununun 1 nci maddesine bir bend ilâvesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/458) (S. Sayısı : 568) [Dağıtma tarihi : 31 . 1 . 1964]

51. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma ile Çorum Milletvekili Muzaffer Dünder'in, sporla ilgili mevzularda işlenen suçlardan ceza görenlerin affı hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/434) (S. Sayısı : 618) [Dağıtma tarihi : 26 . 2 . 1964]

52. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca ve 3 arkadaşının, Millet Meclisi İchtüzüğü hakkında Anayasa Komisyonunun benimseme raporu (2/379) (S. Sayısı : 346 ya 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 29 . 2 . 1964]

× 53. — Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğünün 1960 bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimiminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü 1960 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/567, 1/130) (S. Sayısı : 625) [Dağıtma tarihi : 29 . 2 . 1964]

× 54. — Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün 1960 bütçe yılı kesinhesabına ait uygunluk bildirimiminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 1960 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tase-

rısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/650, 1/133) (S. Sayısı : 626) [Dağıtma tarihi : 2 . 3 . 1964]

× 55. — Vakıflar Genel Müdürlüğünün 1960 bütçe yılı kesinhesabına ait uygunluk bildirimiminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Vakıflar Genel Müdürlüğü 1960 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/529, 1/134) (S. Sayısı : 627) [Dağıtma tarihi : 3 . 3 . 1964]

× 56. — Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğünün 1961 Bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimiminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü 1961 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/743, 1/414) (S. Sayısı : 628) [Dağıtma tarihi : 2 . 3 . 1964]

× 57. — Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 1961 Bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimiminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1961 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/746, 1/465) (S. Sayısı : 629) [Dağıtma tarihi : 2 . 3 . 1964]

× 58. — Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 1960 Bütçe yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildirimiminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü 1960 Bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/566, 1/120) (S. Sayısı : 630) [Dağıtma tarihi : 3 . 3 . 1964]

59. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Muhasebesinin 1963 yılı Eylül, Ekim ve Kasım ayları hesabı hakkında Hesapları İnceleme Komisyonu raporu (5/81) (S. Sayısı : 639) [Dağıtma tarihi : 11 . 3 . 1964]

60. — Antalya Milletvekili İhsan Ataöv'ün, öğretmenlerin 788, 1702 ve 4357 sayılı kanunlarla aldıkları disiplin cezalarının affına dair kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (2/621) (S. Sayısı : 641) [Dağıtma tarihi : 12 . 3 . 1964]

61. — Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı ve Sayıştay Başkanlığı 1962 yılı Kesinhesabı hakkında Meclis Hesapları İnceleme Komisyonu raporları (5/70) (S. Sayısı : 643) [Dağıtma tarihi : 16 . 3 . 1964]

62. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca'nın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 20.11.1963 tarihli haftalık karar cetvelindeki 962 sayılı Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonu raporları (M. Meclisi 5/82, C. Senatosu 4/65) (M. Meclisi S. Sayısı : 645, C. Senatosu S. Sayısı : 399) [Dağıtma tarihi : 24.3.1964]

63. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Sakıp Önal ve iki arkadaşının, Senato üyesi ve milletvekillerinin teşrii vazifeleri dışında kazanç sağlayacak hizmet ifasında bulunmamaları hakkında kanun teklifi ve Anayasa, Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım, Bayındırlık ve Ticaret komisyonları raporları (2/71) (S. Sayısı : 649) [Dağıtma tarihi : 2.4.1964]

64. — Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, 734 numaralı Kanunu Medenin 134 ncü maddesine bir fıkra ilâve olunması hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/660) (S. Sayısı : 651) [Dağıtma tarihi : 7.4.1964]

65. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Saymanlığının 1963 yılı Aralık ve 1964 yılı Ocak, Şubat ayları hesabı hakkında Hesapları İnceleme Komisyonu raporu (5/84) (S. Sayısı : 654) [Dağıtma tarihi : 13.4.1964]

66. — Ankara Milletvekili Burhan Apaydın ile İstanbul Milletvekili Suphi Baykam'ın, 1 Kasım 1956 tarihli Dahilî Nizamnameye bir fıkra eklenmesine dair İçtüzük teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/658) (S. Sayısı : 691) [Dağıtma tarihi : 14.4.1964]

67. — Urfa Milletvekili Kadri Eroğan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/739) (S. Sayısı : 656) [Dağıtma tarihi : 16.4.1964]

68. — Kayseri Milletvekili Turhan Feyzioğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/741) (S. Sayısı : 657) [Dağıtma tarihi : 16.4.1964]

69. — Malatya Milletvekili Halit Özkan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Ko-

mision raporu (3/742) (S. Sayısı : 658) [Dağıtma tarihi : 16.4.1964]

70. — Sakarya Milletvekili Nuri Bayar'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/638) (S. Sayısı : 659) [Dağıtma tarihi : 16.4.1964]

71. — Konya Milletvekili Faruk Sükan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/579) (S. Sayısı : 660) [Dağıtma tarihi : 16.4.1964]

72. — Bursa Milletvekili Ekrem Paksoy'un, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/573) (S. Sayısı : 661) [Dağıtma tarihi : 16.4.1964]

73. — Manisa Milletvekili Neriman Ağaoglu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/570) (S. Sayısı : 662) [Dağıtma tarihi : 16.4.1964]

74. — Balıkesir Milletvekili Gökhan Evliyaoglu'nun, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/559) (S. Sayısı : 663) [Dağıtma tarihi : 16.4.1964]

75. — Balıkesir Milletvekili Gökhan Evliyaoglu'nun, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/527) (S. Sayısı : 664) [Dağıtma tarihi : 16.4.1964]

76. — İzmir Milletvekili Şinasi Osma'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/839) (S. Sayısı : 665) [Dağıtma tarihi : 16.4.1964]

77. — Manisa Milletvekili Süleyman Çağlar'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/837) (S. Sayısı : 666) [Dağıtma tarihi : 16.4.1964]

78. — İsparta Milletvekili Sadettin Bilgiç'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/826) (S. Sayısı: 667) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

79. — Urfa Milletvekili Kadri Eroğan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/822) (S. Sayısı : 668) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

80. — Kocaeli Milletvekili Nihat Erim'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/785) (S. Sayısı: 669) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

81. — İstanbul Milletvekili Mustafa Gülcügil'in, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/784) (S. Sayısı : 670) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

82. — Adana Milletvekili Ali Bozdoğan'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/591) (S. Sayısı : 671) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

83. — Erzurum Milletvekili Ertuğrul Akça'nın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyon raporu (3/783) (S. Sayısı : 672) [Dağıtma tarihi : 16 . 4 . 1964]

▼

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK İŞLER

1. — Uzman Jandarma kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/479) (S. Sayısı: 296) [Dağıtma tarihi: 2 . 7 . 1963]

× 2. — Bursa Milletvekili Sadrettin Çanga ve 106 arkadaşının, Bölge tiyatroları kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/437) (S. Sayısı: 305) [Dağıtma tarihi: 6 . 7 . 1963]

× 3. — Aydın Milletvekili İsmet Sezgin ve 33 arkadaşının, 5237 sayılı Kanununun 27 nci maddesinin (c) bendinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/522) (S. Sayısı: 353) [Dağıtma tarihi: 15 . 7 . 1963]

× 4. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin ve Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ve Çorum Milletvekili Hilmi İncesulu'nun Su ürünleri kanunu teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Zonguldak Üyesi Tevfik İnce ve 28 arkadaşının, balıkçılığın teşvik ve himayesine mahsus kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/377, 2/505, 2/252) (S. Sayısı: 370) [Dağıtma tarihi: 20 . 8 . 1963]

× 5. — Millî İstihbarat Teşkilâtı kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/451) (S. Sayısı: 456) [Dağıtma tarihi: 26 . 9 . 1963]

× 6. — Çanakkale Milletvekili Şefik İnan'ın, Otelcilik, Motencilik Türk Anonim Şirketi kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/576) (S. Sayısı: 507) [Dağıtma tarihi: 18 . 10 . 1963]

7. — Genel nüfus yazımı kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/507) (S. Sayısı: 513) [Dağıtma tarihi: 23 . 10 . 1963]

× 8. — Türkiye Elektrik Kurumu kanunu tasarısı ve Kırşehir Milletvekili Memduh Erdemir'in Türkiye Elektrik Kurumu kanunu teklifi ve Geçici Komisyon raporu (1/461, 2/425) (S. Sayısı: 516) [Dağıtma tarihi : 24 . 10 . 1963]

× 9. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının statüsünde yapılan değişikliğin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Çalışma komisyonları raporları (1/304) (S. Sayısı: 222) [Dağıtma tarihi : 30 . 5 . 1963]

10. — İstanbul Milletvekili Zeki Zeren'in, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanununun 28 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Anayasa ve Adalet komisyonları mütalâaları ile Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu (2/497) (S. Sayısı: 276) [Dağıtma tarihi: 26 . 6 . 1963]

11. — İzmir Milletvekili Mustafa Uyar ve dört arkadaşının, Türk Ceza Kanununun 455 ve 459 ncu maddelerine birer fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu

raporu (2/323) (S. Sayısı: 252) [Dağıtma tarihi: 12.6.1963]

12. — Kaçakçılığın men ve takibine dair 1918 sayılı Kanunun 6829 sayılı Kanunla değişik 53 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ile Mardin Milletvekili Talât Oğuz ve Ağrı Milletvekili Kerem Özcan'ın, Kaçakçılığın men ve takibine dair olan 1918 sayılı Kanunun 6829 sayılı Kanunla değişik 53 ncü maddesinin tadiline dair kanun teklifi ve İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/295, 2/169) (S. Sayısı: 23 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi: 4.7.1963]

13. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Hâkimler Kanununun Anayasaya aykırı hükümler taşıyan 122 ve 123 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/439) (S. Sayısı: 299) [Dağıtma tarihi: 4.7.1963]

14. — Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun 4.4.1929 tarih ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 4.6.1936 tarih ve 3006 sayılı Kanunla değişen 305 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/416) (S. Sayısı: 301) [Dağıtma tarihi: 11.11.1963]

× 15. — Kat mülkiyeti kanunu tasarısı ile Kırşehir Milletvekili Ahmet Bilgin ve 8 arkadaşının ve Afyon Karahisar Milletvekili Asım Yılmaz'ın, kat mülkiyeti kanun teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu (1/516, 2/288, 2/325) (S. Sayısı: 524) [Dağıtma tarihi: 11.11.1963]

16. — 5680 sayılı Basın Kanununun 29.11.1960 tarih ve 143 sayılı Kanunla değişik 19 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu (1/527) (S. Sayısı: 525) [Dağıtma tarihi: 11.11.1963]

17. — İlköğretim ve Eğitim Kanununun 56 ncü maddesinin (a) bendinin son paragrafının kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/456) (S. Sayısı: 264) [Dağıtma tarihi: 18.6.1963]

× 18. — La Haye'de 14 Mayıs 1954 tarihinde imzalanan «Silâhlı bir çatışma halinde kültür mallarının korunmasına dair Sözleşme» ile bu sözleşmenin tatbikatına ait tüzük, protokol ve kararlara katılmamızın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Millî Savunma ve Millî Eğitim komisyonları rapor-

ları (1/306) (S. Sayısı: 289) [Dağıtma tarihi: 3.7.1963]

19. — Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun ikinci maddesinin (A) bendinin ikinci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ticaret, Tarım ve Plân komisyonları raporları (1/297) (S. Sayısı: 123) [Dağıtma tarihi: 1.4.1963]

20. — 2000 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin ikinci fıkrasının kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/374) (S. Sayısı: 240) [Dağıtma tarihi: 8.6.1963]

× 21. — Erzurum Milletvekili Tahsin Telli ve 11 arkadaşının, Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve Aydın Üyesi Fikret Turhangil, Erzurum Milletvekili Gıyasettin Karaca ve İzmir Milletvekili Mustafa Uyar'ın, Tescil edilmeyen birleşmeler ile bunlardan doğan çocukların cezasız tescili hakkında kanun teklifleri ve İçişleri, Adalet ve Plân komisyonları raporları (2/219, 2/237, 2/238, 2/263) (S. Sayısı: 259) [Dağıtma tarihi: 15.6.1963]

22. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Millî Savunma Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Millî Savunma ve Plân komisyonları raporları (1/311) (S. Sayısı: 273) [Dağıtma tarihi: 25.6.1963]

23. — Millî Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı, Meslekî ve Teknik Öğretim Yüksek Danışma Kurulu kanunu tasarısı ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/262) (S. Sayısı: 274) [Dağıtma tarihi: 26.6.1963]

24. — Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 6122 ve 6422 sayılı kanunlarla değiştirilen 39 ncü maddesinin (b) fıkrasının son bendinin kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve İstanbul Milletvekili İhâmi Sancar ve iki arkadaşının, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 39 ncü maddesinin 6122 ve 6422 sayılı kanunlarla değiştirilen ve eklenen (b) fıkrasının kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/268, 2/10) (S. Sayısı: 292) [Dağıtma tarihi: 1.7.1963]

25. — Baraj inşaatı dolayısıyla sular altında kalacak kasaba, köy ve arazi hakkındaki Ka-

nunun yürürlükten kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Bayındırlık, İçişleri, Adalet, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/402) (S. Sayısı : 293) [Dağıtma tarihi : 1 . 7 . 1963]

26. — Cumhuriyet Senatosu Urfa Üyesi Vasfi Gerger'in, kesin idari kararlar hakkında Danıştaya başvurulacağına dair kanun teklifi ve İçişleri ve Maliye komisyonları raporları (2/33) (S. Sayısı : 294) [Dağıtma tarihi : 2 . 7 . 1963]

× 27. — 7026 sayılı Kanununun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim, Bayındırlık ve Plân komisyonları raporları (1/370) (S. Sayısı : 298) [Dağıtma tarihi : 3 . 7 . 1963]

× 28. — Tunus'un Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına geçici kabulüne mütaallik Beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/96) (S. Sayısı : 332) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 29. — Arjantin'in Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına geçici kabulüne mütaallik Beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/97) (S. Sayısı : 333) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 30. — Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması Akıd Tarafları ile Polonya Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki münasebetlerle ilgili beyannamenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/98) (S. Sayısı : 334) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 31. — Teşhis ve tedavi maksadiyle sağlık kurumlarına ariyeten ve meccanen tahsis edilecek tıbbi - cerrahi ve lâboratuvar malzemesinin Gümrük Resminden muafin muvakkat ithaline dair Andlaşmanın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Sağlık ve Sosyal Yardım, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (1/279) (S. Sayısı : 335) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 32. — «Barış Gönüllüleri» adlı Amerikan Teşekkülünden faydalanma hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında yapılan Andlaşmaya ait teati olunan mektupların onaylanmasının

uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/428) (S. Sayısı : 336) [Dağıtma tarihi : 9 . 7 . 1963]

× 33. — Ambalajların muvakkat ithaline mütaallik Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (1/95) (S. Sayısı : 337) [Dağıtma tarihi : 10 . 7 . 1963]

34. — İmar ve İskân Bakanlığı kuruluş ve vazifeleri hakkındaki Kanununun 12 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna iki madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri, İmar ve İskân ve Plân komisyonları raporları (1/375) (S. Sayısı : 343) [Dağıtma tarihi : 11 . 7 . 1963]

35. — Sıtmanın imhası hakkındaki Kanununun 1 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri, Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/419) (S. Sayısı : 344) [Dağıtma tarihi : 11 . 7 . 1963]

36. — 4933 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/453) (S. Sayısı : 345) [Dağıtma tarihi : 11 . 7 . 1963]

37. — Kocaeli iline bağlı Kaynarca ilçesinin Sakarya iline bağlanması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/457) (S. Sayısı : 365) [Dağıtma tarihi : 16 . 8 . 1963]

38. — Türk Farmakopesi hakkında kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Adalet ve Plân komisyonları raporları (1/271) (S. Sayısı : 366) [Dağıtma tarihi : 16 . 8 . 1963]

× 39. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Ertik okulları mütedavil sermayesi hakkındaki 3423 sayılı Kanununun 8 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim, Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/197) (S. Sayısı : 374) [Dağıtma tarihi : 2 . 9 . 1963]

× 40. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ile Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 3 . 4 . 1926 gün ve 789 sayılı Maarif Teşkilâtına dair olan Kanununun 19 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/310) (S. Sayısı : 376) [Dağıtma tarihi : 3 . 9 . 1963]

41. — Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ve 2 arkadaşının, 3704 sayılı Kanunun ikinci maddesinin değiştirilmesi ve üçüncü maddesine ek bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/185) (S. Sayısı: 373) [Dağıtma tarihi: 4.9.1963]

42. — 237 sayılı Taşıt Kanununa bağlı 2 sayılı cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Plân Komisyonu raporu (1/492) (S. Sayısı: 380) [Dağıtma tarihi: 5.9.1963]

43. — Nakdî Tazminat Kanununun 6335 sayılı Kanunla değişik 1 ve 2 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/440) (S. Sayısı: 382) [Dağıtma tarihi: 5.9.1963]

44. — İstanbul Milletvekili Vahyi Özarar ve iki arkadaşının, 6188 sayılı Bina yapımını teşvik ve izinsiz yapılan binalar hakkındaki Kanuna geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi ve İmar ve İskân, İçişleri, Maliye ve Plân komisyonları raporları ve Anayasa Komisyonu mütalâaları (2/177) (S. Sayısı: 384) [Dağıtma tarihi: 9.9.1963]

45. — Zonguldak Milletvekili Kenan Esengin'in, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa muvakkat bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/477) (S. Sayısı: 385) [Dağıtma tarihi: 9.9.1963]

46. — Nüfus plânlaması hakkında kanun tasarısı ve Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Plân komisyonları raporları (1/480) (S. Sayısı: 388) [Dağıtma tarihi: 13.9.1963]

47. — Niğde Milletvekili Asım Eren'in, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 7350 sayılı Kanunla muaddel 100 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine ait kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosu Antalya Üyesi Mustafa Özer'in, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 89 ncü maddesine bir fıkra ve geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/120, 2/206) (S. Sayısı: 400) [Dağıtma tarihi: 14.9.1963]

48. — Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine ve 5 arkadaşının, Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair

olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (2/266) (S. Sayısı: 399) [Dağıtma tarihi: 17.9.1963]

49. — 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun tasarısı ve Kars Milletvekili Necmettin Akan'ın, T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonları raporları (2/423, 2/424) (S. Sayısı: 442) [Dağıtma tarihi: 19.9.1963]

50. — Kütahya Milletvekili Sadrettin Tosbi ve 21 arkadaşının, 7334 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ile Eskişehir milletvekilleri İbrahim Cemalcalar ve Şevket Asbuzoğlu'nun, 7334 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/307, 2/322) (S. Sayısı: 444) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

51. — Çorum Milletvekili Abdurrahman Güler ve 14 arkadaşının, 3656 sayılı Kanunun 7 ve 3659 sayılı Kanunun 8 ncü maddelerine birer fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Plân Komisyonu raporu (2/330) (S. Sayısı: 460) [Dağıtma tarihi: 1.10.1963]

52. — Cumhuriyet Senatosu Malatya Üyesi Nüvit Yetkin'in, 5434 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (2/499) (S. Sayısı: 474) [Dağıtma tarihi: 4.10.1963]

53. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca ve 2 arkadaşının, Taşıt Kanununa ek cetvelle bazı binek otomobillerinin ilâve edilmesi hakkında kanun teklifi ile Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun, 5.1.1961 tarih ve 237 sayılı Taşıt Kanununa ekli cetvellerde bu kanunun 7 ve 16 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (2/225, 2/432) (S. Sayısı: 475) [Dağıtma tarihi: 5.10.1963]

54. — Yozgat Milletvekili Celâl Sungur ve Kayseri Milletvekili Mehmet Göker'in, 4936 sayılı Kanunun bazı maddelerini tadil eden 115 sayılı Kanunun geçici 3 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Eği-

tim ve Plân komisyonları raporları (2/231) (S. Sayısı: 490) [Dağıtma tarihi: 7.10.1963]

55. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı sağlık kurumlarıyla esenleştirme (Rehabilitasyon) tesislerine verilecek döner sermaye hakkındaki 209 sayılı Kanuna bâzı maddeler eklenmesi ve bu kanunun 11 nci maddesinin yürürlükten kaldırılmasına dair kanun tasarısı ile Burdur Milletvekili Mehmet Özbey'in, Devlet hastanelerinde çalışan doktorlar hakkında kanun teklifi ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/481, 2/278) (S. Sayısı: 491) [Dağıtma tarihi: 9.10.1963]

56. — Artvin Milletvekili Sabit Osman Avcı'nın 3204 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilât Kanununa geçici madde eklenmesine ve aynı kanuna ek 3904 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Tarım ve Plân komisyonları raporları (2/241) (S. Sayısı: 501) [Dağıtma tarihi: 15.10.1963]

× 57. — Takip ve tahsiline mahal ve imkân görülemiyen bir kısım Hazine alacaklarının silinmesi hakkındaki kanun tasarısı ve Plân Komisyonu raporu ile Anayasa Komisyonunun mütalâası (1/433) (S. Sayısı: 266 ve 266 ya 1 nci ek) [Dağıtma tarihi: 20.9.1963]

58. — Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununun 34 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve Adalet ve Tarım komisyonları raporları (1/463) (S. Sayısı: 268) [Dağıtma tarihi: 20.6.1963]

59. — İslahı Hayvanat Kanununun 5883 sayılı Kanunla değişik 35 nci maddesine bâzı hükümler eklenmesine dair 7454 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin son fıkrasının kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Adalet ve Tarım komisyonları raporları (1/435) (S. Sayısı: 269) [Dağıtma tarihi: 20.6.1963]

60. — Eskişehir Milletvekili Seyfi Öztürk ile Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Selâhattin Özgür'ün, 4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus terfi Kanununun 16 ncü maddesinin 2 nci fıkrasına bir bend ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Savunma Komisyonu raporu (2/315) (S. Sayısı: 350) [Dağıtma tarihi: 12.7.1963]

61. — Askerî memnu mıntakalar Kanununun birinci maddesinin (A) fıkrasının değişikli-

rilmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/473) (S. Sayısı: 364) [Dağıtma tarihi: 19.7.1963]

× 62. — 16 Ağustos 1960 tarihinde Lefkoşada, Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı, Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Kırallığı ve Kıbrıs Cumhuriyeti arasında imzalanan Kıbrıs Cumhuriyetinin teessüsüne mütaallik Anlaşma ile A, B, C, D, E, F, eklerinin Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı ve Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Kırallığı arasında imzalanan Garantî Andlaşması ve bu Andlaşmanın II nci maddesinde atıfta bulunulan Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasasının temel maddelerinin, Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Cumhuriyeti ve Yunanistan Kırallığı arasında imzalanan, İttifak Andlaşması ile I ve II sayılı ek protokollerin Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Cumhuriyeti ve Yunanistan Kırallığı arasında imzalanan İttifak Andlaşmasının uygulanması için imza edilen Andlaşmanın, en ziyade müsaadeye mazhar millet şartı hakkında, Türkiye Cumhuriyeti ile Kıbrıs Cumhuriyeti arasında nota teatisi suretiyle yapılan Anlaşmanın onaylanması hakkında kanun tasarısı ve Anayasa, Dışişleri ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/24) (S. Sayısı: 387) [Dağıtma tarihi: 19.9.1963]

63. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, Beden Terbiyesi Kanununun 4 ncü ve 13 ncü maddesinin kaldırılmasına dair kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/386) (S. Sayısı: 128) [Dağıtma tarihi: 4.4.1963]

64. — Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu. (1/458) (S. Sayısı: 265) [Dağıtma tarihi: 19.6.1963]

65. — Balıkesir Milletvekili Ahmet Aydın Bolak ve 15 arkadaşının, 1389 sayılı Kanunun belediyeler hukuk işlerinde çalışanlara tatbiki hakkında kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/507) (S. Sayısı: 341) [Dağıtma tarihi: 11.7.1963]

66. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, düğünlerde men'i israfata dair 55 sayılı Kanunun kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Adalet ve İçişleri komisyonları raporları (2/387) (S. Sayısı: 349) [Dağıtma tarihi: 12.7.1963]

67. — C. Senatosu İzmir Üyesi Ömer Lütfi Bozçalı'nın, Bursa merkez ilçesindeki gedik

ve zeminlerin tasfiyesine dair 141 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve İçişleri Komisyonu raporu (2/504) (S. Sayısı: 509) [Dağıtma tarihi : 18 . 10 . 1963]

68. — Gümrük memurlarından vazifei memuresini suiistimal edenlerle vazife veya mesleklerinde kendilerinden istifade edilmeyenler hakkında yapılacak muameleye dair 1920 sayılı Kanunun birinci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, Adalet ve İçişleri komisyonları raporları (1/417) (S. Sayısı : 510) [Dağıtma tarihi : 18 . 10 . 1963]

× 69. — 18 Nisan 1951 tarihinde Paris'te akdolunan (Avrupa ve Akdeniz Nebat Koruma Teşkilâtı kurulmasına mütaallik Sözleşme) ile üç ekine katılmamız için Hükümete yetki verilmesi hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Tarım komisyonları raporları (1/184) (S. Sayısı : 530) [Dağıtma tarihi: 18 . 12 . 1963]

× 70. — Milletlerarası Kavakçılık Komisyonunun Gıda ve Tarım Teşkilâtı (F. A. O.) bünyesi içine alınmasına dair Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyetinin katılmasının uygun bulunduğu na dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Tarım komisyonları raporları (1/418) (S. Sayısı : 531) [Dağıtma tarihi : 18 . 12 . 1963]

× 71. — Millî Prodüktivite Merkezi kuruluş kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/321) (S. Sayısı : 532) [Dağıtma tarihi : 18 . 12 . 1963]

72. — 5680 sayılı Basın Kanununa bir madde eklenmesi hakkındaki Kanunun kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet ve Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları (1/541) (S. Sayısı: 533) [Dağıtma tarihi: 3 . 12 . 1963]

× 73. — Türk - Yunan Trakya hududunun mühim kısmını tâyin eden Meriç nehri mecrasının ıslahı dolayısıyla 19 Ocak 1963 tarihinde imzalanan Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Bayındırlık ve Dışişleri komisyonları raporları (1/488) (S. Sayısı : 505) [Dağıtma tarihi : 18 . 10 . 1963]

× 74. — Konut kanunu tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/493) (S. Sayısı: 534) [Dağıtma tarihi : 24 . 12 . 1963]

× 75. — Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununa bâzı maddelerin eklenmesine ve bu kanu-

nun bir maddesinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Ticaret, Maliye ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (1/369) (S. Sayısı : 536)

76. — 2 . 7 . 1962 tarihli ve 58 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Milli Eğitim ve Plân komisyonları raporları (1/538) (S. Sayısı : 538) [Dağıtma tarihi: 25 . 12 . 1963]

× 77. — Milletlerarası Sivil Havacılık Andlaşmasına mükerrer 93 ncü madde eklenmesine ve 50 nci maddenin (a) fıkrasının değiştirilmesine dair protokollerin onaylanmasının uygun bulunduğu na dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ulaştırma komisyonları raporları (1/264) (S. Sayısı : 541) [Dağıtma tarihi : 26 . 12 . 1963]

78. — Menkul kıymetler ve Kambiyo Borsaları kanunu tasarısı ve Maliye ve Ticaret komisyonları raporları (1/320) (S. Sayısı : 271) [Dağıtma tarihi : 26 . 6 . 1963]

79. — Ticaret Bakanlığı teşkilât ve vazifelerine dair Kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Ticaret Komisyonu raporu (1/371) (S. Sayısı : 281) [Dağıtma tarihi : 27 . 6 . 1963]

80. — Kastamonu Milletvekili Ali Özdikmenli'nin, silâh taşıyan ve bulunduranların affına dair olan 28 . 6 . 1960 tarih ve 5 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/431) (S. Sayısı : 566) [Dağıtma tarihi : 28 . 1 . 1964]

81. — C. Senatosu Bolu Üyesi Sırrı Uzunhasanoğlu ve Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir'in, 5965 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (2/525) (S. Sayısı : 567) [Dağıtma tarihi : 28 . 1 . 1964]

82. — Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun, 18 . 6 . 1927 tarih ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 21 . 12 . 1949 tarih ve 5464 sayılı Kanunla değişen 8 ve 427 nci maddeleriyle 438 nci maddesinin ilk fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/417) (S. Sayısı : 300 e 1 nci ek) [Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

83. — Cumhuriyet Senatosu Bolu Üyesi Sırrı Uzunhasanoğlu ve 4 arkadaşının, 4 Teşrinievvel 1927 tarih ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 288 ve 290 ncu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet

Komisyonu raporu (2/510) (S. Sayısı : 585)
[Dağıtma tarihi : 10 . 2 . 1964]

84. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, İzmir Milletvekili Şeref Bakşık, Zonguldak Milletvekili Yusuf Ziya Yücebilgin ve Adana Milletvekili İbrahim Tekin'in Sendikalar Kanununun 20 nci maddesinin 4/a bendinin 22 nci maddesinin 1 nci bendinin, 25 nci maddesinin 1 nci bendinin, 27 nci maddesinin 1 nci ve 3 ncü fıkralarının, 31 nci maddesinin 10 ncu bendinin ve 2 nci geçici maddesinin düzeltilmesi hakkında kanun teklifi ve Çalışma Komisyonu raporu (2/629) (S. Sayısı : 586)
[Dağıtma tarihi : 11 . 2 . 1964]

85. — Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 226 nci maddesinin ilk fıkrasının değiştirilmesine mütaallik kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/128) (S. Sayısı : 584) [Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1964]

86. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, İzmir Milletvekili Şeref Bakşık, Zonguldak Milletvekili Yusuf Ziya Yücebilgin ve Adana Milletvekili İbrahim Tekin'in, Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun 7 nci maddesinin 2 nci bendinin 1 nci fıkrasının 2 nci cümlesinin çıkarılması, 11 nci maddesinin 1 nci fıkrasının, 19 ncu maddesinin 2 nci bendinin 5 nci fıkrasının, 20 nci maddesinin 12 nci bendinin, 25 nci maddesinin (c) bendinin 1 nci fıkrasının, 62 nci maddesinin 2 nci fıkrasının ve 2 nci geçici maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Adalet ve Çalışma komisyonları raporları (2/628) (S. Sayısı : 587) [Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1964]

87. — 1076 sayılı İhtiyat subayları ve ihtiyat askerî memurları Kanununun 2754 sayılı Kanunla muaddel 25 nci maddesinin tadiline dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/535) (S. Sayısı : 588) [Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1964]

88. — Tekirdağ Milletvekili Hayri Mumcuoğlu'nun, bâzı suç ve cezaların affı hakkındaki 23 Şubat 1963 gün ve 218 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve İstanbul Milletvekili İsmail Hakki Tekinel'in, Suç ve cezaların affı hakkındaki 23 Şubat 1963 gün ve 218 sayılı Kanunun 8 nci mad-

desinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ile İçel Milletvekili Mazhar Arıkan'ın, bâzı suç ve cezaların affı hakkındaki 218 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 1 nci bendinin tadili hakkında kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/574, 2/645, 2/560) (S. Sayısı : 589)
[Dağıtma tarihi : 12 . 2 . 1964]

89. — Sivil Savunma Kanununa iki ek madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma ve İçişleri komisyonları raporları (1/517) (S. Sayısı : 614) [Dağıtma tarihi : 25 . 2 . 1964]

90. — Nöbetçi memurluğu kurulmasını ve olağanüstü hal tatbikatlarında mesainin 24 saat devamını sağlayan kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/648) (S. Sayısı : 615)
[Dağıtma tarihi : 26 . 2 . 1964]

91. — Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in, Türkiye'ye gerek hariçten ithal suretiyle giren ve gerekse memlekette imal edilen eşya ve malzeme içerisine Türkçe prospektüs konulmasına dair kanun teklifi ile Bursa Milletvekili Ziya Uğur'un, ithal edilip satışı arz edilecek mallara ait katalog ve izahnamelerin Türkçeleştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Sanayi ve Ticaret Komisyonları raporları (2/579, 2/580) (S. Sayısı : 622) [Dağıtma tarihi : 28 . 2 . 1964]

92. — Kaş ilçesinin, İslâmlar köyü hane 11, cilt 5 ve sayfa 82 nüfusunda kayıtlı İsaoğlu Rukiye'den doğma 1939 doğumlu Bekir Zeybek'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/827) (S. Sayısı : 623) [Dağıtma tarihi : 29 . 2 . 1964]

93. — Trabzon Milletvekili Ekrem Dikmen'in, 7334 sayılı İktisat ve Ticari İlimler Akademileri Kanununa bir madde ilâvesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu (2/641) (S. Sayısı : 640) [Dağıtma tarihi : 12 . 3 . 1964]

94. — C. Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünal'dının, 7033 sayılı Kanunun birinci maddesine ekli (1/A) sayılı cetvelin değiştirilmesine dair kanun teklifi (2/615) (S. Sayısı : 644)
[Dağıtma tarihi : 19 . 3 . 1964]

× 95. — Bâzı iki taraflı ticaret anlaşmalarında veya bu anlaşmalara ekli listelerde yer

alan ahdi tarifelerin yürürlükten kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret komisyonları raporları (1/174) (S. Sayısı : 646) [Dağıtma tarihi : 27 . 3 . 1964]

× 96. — Cenevre'de imza edilmiş olan «Milletlerarası Telekomünikasyon Andlaşması» ve eklerinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Ulaştırma ve Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları (1/338) (S. Sayısı : 647) [Dağıtma tarihi : 31 . 3 . 1964]

97. — Askerî garnizonların içme ve kullanma sularının temini hakkındaki Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve İmar ve İskân, Bayındırlık ve İçişleri komisyonları raporları (1/649) (S. Sayısı : 648) [Dağıtma tarihi : 2 . 4 . 1964]

× 98. — Lübnan'a silâh satışından doğan alacağımızla Fransız Hükümetinin emrimize verdiği bâzi meblâğların Lübnan'da ve Fransa'da Türk misyonları için arsa, bina satın alınmasına veya yaptırılmasına, ayrılması hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/609) (S. Sayısı : 650) [Dağıtma tarihi : 6 . 4 . 1964]

99. — Mardin Milletvekili Talât Oğuz'un Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 318 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Adalet Komisyonu raporu (2/144) (S. Sayısı : 652) [Dağıtma tarihi : 10 . 4 . 1964]

100. — İstanbul, Eminönü ilçesinin Kumkapı nahiyesi, Saraçishak mahallesi, İbrahimpaşa yolu hane 7, cilt 89 ve sayfa 122 sayısında nüfusa kayıtlı Petrosoğlu, Reçina'dan doğma 20 . 7 . 1940 doğumlu (Elyas) İlyos Noel Fransuva Soris (Şovris) in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/853) (S. Sayısı : 653) [Dağıtma tarihi : 11 . 4 . 1964]

101. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Mehmet Ünaldı ve 2 arkadaşının, Cumhuriyet Senatosu Teşkilât Kanunu teklifi ile Millet Meclisi İdare âmirlerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi memurları teşkilâtı hakkındaki 5509 sayılı Kanunu değiştiren 231 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzi hükümler eklenmesine dair kanun teklifi ve Anayasa Komisyonu mütalâasıyla Plân Komisyonu raporu (2/13, 2/85) (S. Sayısı : 655) [Dağıtma tarihi : 15 . 4 . 1964]

Dönem : 1
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 650

Lübnan'a silâh satışından doğan alacağımızla Fransız Hükümetinin emrimize verdiği bâzı meblâğların Lübnan'da ve Fransa'da Türk misyonları için arsa, bina satın alınmasına veya yaptırılmasına ayrılması hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/609)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 2196/5508

18 . 12 . 1963

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 12 . 12 . 1963 tarihinde kararlaştırılan «Lübnan'a silâh satışından doğan alacağımızla Fransız Hükümetinin emrimize verdiği bâzı meblâğların Lübnan'da ve Fransa'da Türk misyonları için arsa, bina satın alınmasına veya yaptırılmasına ayrılması hakkında kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü
Başbakan

G E R E K Ç E

Devletimizin yabancı memleketlerdeki mümessilliklerinin bugüne kadar, umumiyetle kira ile tutulan binaları işgal eylemeleri neticesinde bütçeye her sene gittikçe kabaran bir malî külfet tahmil olunmakta ve buna muvazi olarak artan idare masraflarıyla birlikte harice külliyetli miktarda döviz transfer edilmektedir.

İkinci Dünya Harbini mütaakıp kurulan beynelmilel siyasi, malî iktisadi teşekküllerle ittifak sistemleri ve yeni devletlerden bâzıları nezdinde diplomatik veya konsüler misyonlar ihdası zarureti kira ve idare masraflarını artıran âmiller meyanında bulunmaktadır.

İhtiyaca cevap verecek bina bulunamaması veya mesken buhranı dolayısıyla temsilcilerin muhtelif yerlere dağılarak ayrı ayrı kira ve ısıtma, aydınlatma, haberleşme, onarım ve personel ücretleri gibi idare masrafları ödemeleri cari bütçenin yükünü ağırlaştırmaktadır.

İdari mahzurlar dışında, muhtelif elçilik müşavirlik veya ataşeliklerin mesailerinde koordinasyon teminine de bu dağınık yerleşme şekli imkân vermemekte ve ahenkli bir çalışma sistemi kurulamamaktadır.

Bir taraftan, bütçede gittikçe kabaran, verimsiz kira ve idare masraflarını azaltarak bunları daha müsmir sahalara tevcih etmek, diğer taraftan mümessilliklerin mesailerinde koordinasyonu sağlamak maksadiyle, aynı yerdeki misyonların bina satın almak veya yaptırmak suretiyle bir araya getirilmeleri hususunda Hükümetçe prensip kararı alınmış ve bu kanundaki talimat ilgili Devlet dairelerine tebliğ edilmiştir.

Dışişleri Bakanlığı bütçelerinin Karma Komisyonunda müzakereleri sırasında da aynı konu ve temsilcilikler binaları iktisabına mâtufl plânlı yatırım faaliyetleri üzerinde hassasiyetle durulmaktadır.

Ancağ, varılması zaruri olan böyle bir gayenin tahakkuku muhtelif yıllara şâmil bir yatırım plâniyle malî ve teknik imkânlarla bağlı bulunmaktadır. Bu bakımdan normal kaynak, Dışişleri Bakanlığı bütçesinin yatırımlar bölümüne konan ödenektir.

Bu normal kaynak dışında, itisnai denebilecek diğer bâzı menabiden istifade çareleri de tetkik edilmekte ve bugünkü safhada, aşağıda mâruz iki imkânın kullanılabilceği düşünülmektedir :

1. Lübnan'daki diplomatik misyonumuz için arsa ve bina satın alınması :

Hükümetimizle Lübnan Hükümeti arasında varılan şifahi mutabakata göre 1955 de Lübnan'a satılan silâh bedelinin tahsili, aradan geçen altı senelik bir devre zarfında ve bilhassa son iki yılda yapılan muhtelif diplomatik teşebbüslere rağmen, kabil olamamıştır.

Bahis konusu silâh bedellerinin dolârla tediyesi gerektiği o zaman Beyrut ataşemiliterliğimizce yetkili Lübnan makamlarına şifahen beyan olunmuşsa da, arada yazılı bir metin bulunmadığı cihetle, Lübnan Hükümeti böyle bir eda şekline de yanaşmamış ve 1958 Ağustosunda yapılan devalüasyondan sonra borcunu efektif Türk Lirasıyla yani hakiki miktarın çok dînunda bir seviyeden ödemek istemiştir. Bu iddianın tevsiki zımında da, o zaman ataşemiliterliğimizin kendilerine silâh bedellerinin Türk Lirası olarak tediyesini mübeyyin bir fatura tevdi eylemiş bulunduğunu ileri sürmüştür.

Bu temayül bir taraftan alacağımızı 1/3 nisbetinde düşürmesi, diğer taraftan Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki ahkâma münafi bulunması muvacehesinde, tarafımızdan kabul edilmiş ve alacağımız o günden bu yana muallâkta kalmıştır.

Evvelece vâkı muhtelif teşebbüslerden ve bilhassa Beyrut Büyükelçiliğimizin son zamanlarda en yüksek seviyede yaptığı temaslardan, Lübnan Hükümetinin matlubatımızın, doların resmî rayici üzerinden memleketimize transferini kabul etmemekle beraber, paranın iki Hükümet arasında mutabık kalınacak miktar üzerinden, Beyrut'ta Büyük Elçiliğimiz için arsa ve bina mubayasına tahsisine mütemayil bulunduğu teyyüdeylemektedir.

Filhakika bundan bir ay evvel Lübnan Dışişleri Bakanı, yıllardan beri sürüncemede kalıp iki memleket arasında anlaşmazlık konusu olan bu meseleyi; Lübnan Hükümetinin bir neticeye bağlamak arzusuyla bir uzlaşma şekli düşündüğünü ve bu maksatla Bakanlar Kurulunun, aldığı bir kararla Türk Hükümetine böyle bir uzlaşmayı teklif etmeye kendisini yetkili kıldığını Beyrut Büyükelçiliğimize şifahen beyan ve bu teklife müspet cevap verildiği takdirde parlâmentodan gerekli kanunun en kısa zamanda çıkarılmasına çalışacağını ilâve eylemiştir.

Senelerden beri halledilemiyen bu meselenin, vâkı teklifin reddi halinde, alacağımızın ne zaman ve hangi şartlar dâhilinde istifasının kabil olacağı meçhul bulunduğundan Lübnan Hükümetinin bu son uzlaşma teklifinin kabulü en amelî ve Hazine menfaatlarına uygun hal şekli olacaktır.

Aksi halde, müstakbel siyasi inkişafların seyir ve vechesine göre, meselenin yeniden ele alınarak bugünkü safhasına getirilmesi bile çok güç, belki de imkânsız olacaktır.

Bu itibarla, hazırlanan şimdiki müsait zeminden bilistifade, alacağımızın uzlaşma yoluyla tahsil ve tahsisi cihetine gidilmesinin siyasi ve malî mülâhazalar bakımından uygun olacağı düşünülmektedir.

Böyle bir uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde de, Lübnan Hükümeti verilecek meblâğın Beyrut'ta misyon binası ve arsa mubayaasına tahsisini istemektedir.

Bu itibarla, vâkı teklifi vakit geçirmeden kabul ile üzerinde mutabık kalınacak meblâğı bina ve arsa mubayaasına tahsis etmenin menfaatlerimize her bakımdan uygun düşeceği düşünülmektedir.

Böyle bir tahsisin yapılması, esasen daha evvel Maliye ve Dışişleri Bakanlıkları arasında vâkı muhaberat neticesinde derpiş edilmiş bulunduğundan, her iki Bakanlıkça bu konuda bir prensip mutabakatına varılmış ve bir de protokol imzalanmıştı.

Ancak, cari bütçe mevzuat ve tekniği tahsisi varidata müsait bulunmadığı cihetle, Lübnan Hükümetiyle mutabık kalınacak meblâğın Beyrut'taki temsilciliğimiz için bir bina ve arsa mu-bayaasına hasrolunması hususi bir kanun ısdarını icabettirmektedir.

Bu maksatla hazırlanan işbu kanun tasarısının kabulüyle uzun müddettenberi muallâkta bulunan bir mesele halledileceği gibi, verimli bir yatırım yapılmak suretiyle bütçenin idare masraflarında tasarruf da sağlanmış olacaktır.

II - Fransa'nın, 1798 de, Direktuvar İdaresi zamanında Paris'teki Türk Sefareti emrine tahsis eylediği binanın kira bedellerini ödemek hususunda aldığı tek taraflı karara bir mukabele olmak üzere Osmanlı Hükümeti 1807 de Tarabya'daki İpsilanti Bey Yalısını Fransız Hükümetine hibe eylemişti.

Fransız Hükümeti de, aynı tarihten itibaren, Paris'te Elçiliğimizin bina ihtiyacını bilmukabele devamlı olarak karşılamayı kararlaştırmış ve tutulan binanın kirasını 1956 senesine kadar ödemiştir.

1955 te, halen Büyükelçilik binası ve kaçırları olarak kullanılmakta olan, 17 Rue d'Ankara'da kâin Hotel de Lambelle tarafımızdan 320 000 dolâra satın alınmıştır.

Bu suretle Hükümetimizce, yalnız ikametgâh ve bâzı büroların ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir bina alınması, birçok Müşavirlik, Ataşeliklerle Başkonsolosluk ve Delegeliklerimizi kira ile tutulan ayrı yerlerde kalmak zaruretinde bırakmıştır. Bunları da bir araya toplayabilecek müsait bir bina inşa ettirilmesi veya satın alınması için, Fransız Hükümetinden, her sene ödemekte olduğu kira bedellerinin kapitalize olunarak emrimize tahsisi 1956 yılında istenmiştir. Yapılan muhtelif temaslar neticesinde Fransız Hükümeti emrimize:

1. Kirayı kapitalize etmek suretiyle 1 600 000 frank tahsis eylemiştir. Bu para, 20 Mayıs 1963 tarihi itibarıyla ve faizleriyle birlikte 1 672 285,93 franktır.
2. Fransızların öteden beri kaçırları kirası olarak ödedikleri paradan tasarruf edilen miktar da, aynı tarihte, faizleriyle birlikte 157 049,67 frank tutmaktadır.

Bu itibarla, Hükümetimiz emrindeki para 20 Mayıs 1963 tarihi itibarıyla:

$1\ 672\ 285,93 + 157\ 049,67 = 1\ 829\ 335,60$ franktır. Bunun karşılığı, hâlen cari resmî kur üzerinden, 3 351 452,58 liradır.

Paris'te Osmanlı Bankası nezdinde açılan hususi bir hesapta bulunan bu para, gerek bütçe formülleri, gerekse ciheti tahsisinin Fransız Hükümetince tâyin ve tahdidedilmiş bulunması muvacehesinde şimdiye kadar kullanılmamış ve muhtelif Delegelik ve Ataşeliklerle Başkonsolosluklar için bütçeden külliyetli miktarda kira ödenmesine devam edilmiştir.

Fihakika Fransız Hükümeti bahis konusu paranın ancak, Türkiye'nin Fransa'da misyon binaları alması veya yaptırmasında kullanılabileceğini bir nota ile Paris Büyükelçiliğimize te-yidelemiştir.

Para bugüne kadar kullanılarak misyonlarımızın ihtiyacını karşılayacak bir gayrimenkûl iktisabedilemediğinden Kültür ve Basın Ataşelikleriyle Paris Başkonsololuğu ve NATO Daimî Delegeliği kira ile tutulan ayrı binaları işgale devam etmekte ve bu da her sene külliyetli dövizin Fransa'ya transferini mucibolmaktadır.

Bahis konusu Misyon ve Ataşeliklerin Devlet malı binada toplanması ödenen kiralari ortadan kaldıracak ve aynı zamanda idare masraflarını geniş ölçüde azaltacaktır.

Devamlı onarıma ihtiyaç hissettirip son zamanlarda kullanılmıyacak hale gelen Marsil'ya Başkonsoloslugu binasının da yıktırılıp yerine, bakımı kolay, şimdiki ve ilerideki ihtiyaçlara cevap verebilecek modern bir bina inşa ettirilmesi gerekmektedir.

İdari formaliteler ve ödenek bulunmaması dolayısıyla bu ihtiyacın da şimdiye kadar karşılanması kabil olamamıştır.

Diğer taraftan paranın her yerde olduğu gibi, Fransa'da da zamanla kıymetinden kaybetmesi ve gayrimenkûl, malzeme, işçilik fiyatlarının yükselmesi muvacehesinde, Osmanlı Bankasında emrimizde bulunan para da verimsiz bir şekilde durmaktan başka, değerinden devamlı surette kaybetmektedir.

Plânlı kalkınma devresi faaliyetlerinin zaruri kıldığı tasarruf ve verimlilik prensipleriyle kabili telif olmadığı kadar, Fransa'daki misyonlarımızın cari masraflarının, artan bir seyir dâhilinde ödenmesine devam olunmasını icabettiren bu hale bir an evvel son verilmesi Devlet ve Hazine menfaatleri iktizasındandır. Bu da ancak, bahis konusu paranın bir an evvel kullanılma-
siyle imkân dâhiline girebilecektir.

Bu malî zaruretler dışında meselenin bir de, yukarıda temas bulunduğu üzere, büroların birleştirilmesi, mesainin koordinasyonu, temas ve temsil usul ve vecibelerinin daha rasyonel bir şekilde yerine getirilmesi gibi mesleki veçhesi de ayrı bir ehemmiyet arz etmektedir.

Bu mülâhazalarla, Lübnan'dan olan alacağımızla Fransa'nın Hükümetimiz emrine tahsis eylediği meblâğın bu memleketlerde misyon binaları iktisabına tahsisini mümkün kılacak işbu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No: 1/609
Karar No: 33

22 . 1 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 12 . 12 . 1963 tarihinde kararlaştırılan «Lübnan'a silâh satışından doğan alacağımızla Fransız Hükümetinin emrimize verdiği bâzı meblâğların Lübnan'da ve Fransa'da Türk misyonları için arsa, bina satın alınmasına veya yaptırılmasına ayrılması hakkında kanun tasarısı» ilgili Bakanlıklar temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu:

Tasarının gerekçesinde arz ve izah edilen hususlar komisyonumuzca da muvafık mütalâa edilmiş ve tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Dışişleri Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı
Muş
S. Mutlu

Sözcü
Erzurum
G. Karaca

Kâtip
Ağrı
N. Güngör

Adana
A. Topaloğlu
İmzada bulunamadı

Adana
Y. Aktınur

Amasya
M. K. Karan

Bolu
K. İnal

Gümüşane
N. Küçüker
İmzada bulunamadı

Dışışleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışışleri Komisyonu
Esas No. : 1/609
Karar No. : 15

20 . 2 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Lübnan'a silâh satışından doğan alacağımızla Fransız Hükümetinin emrimize verdiği bâzı meblâğların Lübnan'da ve Fransa'da Türk Misyolları için arsa, bina satın alınmasına veya yaptırılmasına ayrılması hakkında kanun tasarısı ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştiraki ile Komisyonumuzda görüşüldü.

Gereğede belirtildiği veçhile, Lübnan'a satılan silâh bedellerinin uzlaşma yoluyla halli hususunda hazıranmış bulunan tasarısı, prensip itibariyle Komisyonumuzca da yerinde mütalâa olunmuş ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Metne sarahat vermek maksadiyle ikinci madde, ifade bakımından redaksiyona tabi tutulmuş 1, 3, ve 4 neü maddeler tasarıda olduğu gibi bırakılmış ve yapılan bu değişlikle tasarısı kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışışleri Komisyonu

Başkanı
Kocaeli
N. Erim

Başkanvekili
Erzurum
E. Akça

Sözcü
Denizli
A. Şohoğlu

Hatay
A. S. Hocaoğlu
İmzada bulunamadı

İstanbul
S. Sarper

İstanbul
O. Z. Dorman

İzmir
Ş. Osma

Manisa
H. Kubat

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/609
Karar No. : 18

2 . 4 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Komisyonumuza havale edilmiş bulunan «Lübnan'a silâh satışından doğan alacağımızla Fransız Hükümetinin emrimize verdiği bâzı meblâğların Lübnan'da ve Fransa'da Türk Misyolları için arsa, bina satın alınmasına veya yaptırılmasına, ayrılması hakkında kanun tasarısı» Maliye ve Dışışleri komisyonları raporları Komisyonumuzda ilgili Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle incelendi ve görüşüldü.

1955 yılında Lübnan'a verilen silâhların bedeli ile Lübnan'da, Lübnan Misyollarımız için bina ve arsa alınması Hükümetler arasında mutabakata varılmış olduğu ve bu tasarıya mütenazır bir kanunun Lübnan Parlamentosunda görüşülmekte olduğu ilgililerin verdiği izahattan anlaşılmalıdır.

Diğer taraftan Fransa Hükümetine 1798 de tarafımızdan verilmiş sefaret binası karşılığında

Fransa tarafından o tarihten bu yana Fransa'daki sefaret binamızın kirasının 1956 yılına kadar ödendiği anlaşılmaktadır. Büyükelçilik binamızın 1955 yılında satın alınması ile Fransa'nın kira ödemesi bahis mevzuu olmamış, ancak müktesep hakkımızın korunması için, kira bedellerinin toptan karşılığı hesabedilerek, bu meblâğ ile Fransa'daki Misyonumuz için bina ve arsa alınması tensibedilmiştir.

Uzun müzakereler ve emekler sonunda varılan anlaşmanın sağladığı imkânlar göz önünde tutularak memleketimiz bakımından lüzumlu ve faydeli bir mahiyet arz eden tasarı Komisyonumuzca da yerinde görülerek Dışişleri Komisyonunun tadil şekliyle aynen kabul edilmiştir.

İşin önemi ve ivediliği dikkate alınarak bir an evvel kanunlaşmasını temin maksadıyla öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Trabzon <i>A. Ş. Ağanoğlu</i>	Başkanvekili Sakarya <i>N. Bayar</i>	Sözcü İzmir <i>N. Mirkelâmoğlu</i>	Kâtip Yozgat <i>C. Sungur</i>
Adana <i>K. Sarıbrahimoğlu</i>	Afyon Karahisar <i>M. Turgut</i>	Ankara <i>N. Berkkan</i>	Ankara <i>M. Ete</i>
Artvin <i>S. O. Avcı</i>	Diyarbakır <i>H. Güldoğan</i>	Gümüşane <i>S. Savacı</i>	İzmir <i>N. Kürşad</i>
Kars <i>K. Okyay</i>	Niğde <i>R. Soyler</i>	Rize <i>C. Yalçın</i>	Sakarya <i>B. Akdağ</i>
Siirt <i>A. Yaşa</i>	Sinop <i>M. Alicanoğlu</i>	Trabzon <i>A. Şener</i>	Trabzon <i>A. R. Uzuner</i>
		Yozgat <i>V. Uyar</i>	

Hükümetin teklifi

Lübnan'a silâh satışından doğan alacağımızla Fransız Hükümetinin emrimize verdiği bâzı meblâğların Lübnan'da ve Fransa'da Türk Misyonları için arsa, bina, satın alınmasına veya yaptırılmasına ayrılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 1955 te Lübnan'a satılan silâhların bedeli meselesini, iki Hükümet arasında uzlaşma yolu ile halle ve böylece sağlanacak meblâğ ile Beyrut Büyükelçiliğimiz için bina, arsa satınalmaya veya yaptırmaya Dışişleri Bakanlığı yetkilidir.

Uzlaşma yolu ile üzerinde mutabık kalınacak meblâğın birinci fıkradaki maksat için kullanılmasından sonra bu parayı bütçeye gelir ve Dışişleri Bakanlığı bütçesinin ilgili bölümüne ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

MADDE 2. — İstanbul ve Ankara'da Fransız Hükümeti emrine tarafımızdan evvelce meccanen tahsis olunan elçilik binası ve arsasına mukabil mezkûr Hükümet tarafından Türk Hükümetine, kira veya kapitalize edilen kira namıyla hibe olarak verilen ve halen, cari rayiç üzerinden 3 351 452,58 Türk lirasına baliğ olan paranın tamamı ile bundan böyle tahakkuk edecek olan faizlerini, Fransa'daki Türk Misyonları için arsa, bina satınalmak veya yaptırmak üzere, bütçeye gelir ve Dışişleri Bakanlığı bütçesinin ilgili bölümüne ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Bütçesi senesinde kullanılmadığı takdirde bu paranın tamamını veya kullanılmıyan bakiyelerini mütaakıp bütçe yıllarında, Muhasebe-i Umumiye Kanununun 55 nci maddesine tevfi-kan, aynı maksatla kullanmaya Maliye ve Dışişleri Bakanları yetkilidir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye ve Dışişleri Bakanları yürütür.

12 . 12 . 1963

Başbakan
İ. İnönü

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
H. Dinçer

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
E. Alican

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
T. Feyzioğlu

M. Meclisi

Maliye Ko. kabul ettiği maddeler

Lübnan'a silâh satışından doğan alacağımızla Fransız Hükümetinin emrimize verdiği bâzı meblâğların Lübnan'da ve Fransa'da Türk Misyonları için arsa, bina, satın alınmasına veya yaptırılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 noi maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(S. Sayısı : 650)

Dışışleri Komisyonunun değiştirişi

Lübnan'a silâh satışından doğan alacağımızla Fransız Hükümetinin emrimize verdiği bâzı meblâğların Lübnan'da ve Fransa'da Türk Misyonları için arsa, bina, satın alınmasına veya yapılmasına ayrılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — İstanbul'da Fransız Hükümeti emrine tarafımızdan evvelce meccanen tahsis olunan Elçilik binasına mukabil mezkûr Hükümet tarafından Türk Hükümetine, kira veya kapitalize edilen kira namıyla hibe olarak verilen ve halen, cari rayiç üzerinden 3 351 452,58 Türk lirasına balığ olan paranın tamamı ile bundan böyle tahakkuk edecek olan faizlerini, Fransa'daki Türk Misyonları için arsa, bina satın almak veya yaptırmak üzere, bütçeye gelir ve Dışışleri Bakanlığı bütçesinin ilgili bölümüne ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Bütçesi senesinde kullanılmadığı takdirde bu paranın tamamını veya kullanılmıyan bakıyelerini mütaakıp bütçe yıllarında, Muhasebei Umumiye Kanununun 55 nci maddesine tevfi kan, aynı maksatla kullanmaya Maliye ve Dışışleri Bakanları yetkilidir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bütçe ve Plân Ko. kabul ettiği maddeler

Lübnan'a silâh satışından doğan alacağımızla Fransız Hükümetinin emrimize verdiği bâzı meblâğların Lübnan'da ve Fransa'da Türk Misyonları için arsa, bina, satın alınmasına veya yapılmasına hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Dışışleri Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Devlet Bakanı V. <i>F. Melen</i>	Devlet Bakanı <i>R. Aybar</i>
Devlet Bakanı <i>N. Öktem</i>	Adalet Bakanı <i>A. K. Yörük</i>
Millî Savunma Bakanı V. <i>O. Öztrak</i>	İçişleri Bakanı <i>İ. Seçkin</i>
Dışişleri Bakanı V. <i>T. Feyzioğlu</i>	Maliye Bakanı <i>F. Melen</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Öktem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>A. H. Onat</i>
Ticaret Bakanı <i>A. Oğuz</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>F. K. Gökay</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>O. Öztrak</i>	Tarım Bakanı <i>M. İzmen</i>
Ulaştırma Bakanı <i>İ. Ş. Dura</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>
Sanayi Bakanı <i>F. Çelikbaş</i>	Turizm ve Tanıtma Bakanı <i>N. Ardıçoğlu</i>
İmar ve İskân Bakanı <i>H. Mumcuoğlu</i>	

Dönem : 1
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 631

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına ve 3 . 1 . 1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 3 ncü ve geçici 2 nci maddelerinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İçişleri ve Plân komisyonlarından 4 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/623)

T. C.

Başbakanlık

16 . 1 . 1964

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 2222/175

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 15 . 1 . 1964 tarihinde kararlaştırılan «1837 sayılı Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına ve 3 . 1 . 1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 3 ncü ve geçici 2 nci maddelerinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü
Başbakan

GEREKÇE

Bilindiği gibi, Bina Vergisi mali hüviyetinin yanında bilhassa geçici muaflıklarla ilgili hükümleri itibarıyla diğer bazı ekonomik ve sosyal tesirler de icra edebilecek bir mahiyet taşımaktadır.

Filhika Bina Vergisinde geçici muaflık rejiminin kabul edilmesi ve uygulanmasına, teorik ve sosyal mülâhazalar yol açmıştır. Bunlar, hususiyile buhran devirlerinde inşaat endüstrisinin teşviki suretiyle ekonomik hayatın canlanmasında ve mesken buhranını gidermek ve takibedilen iskân politikasına uygun olarak dar gelirli aileleri mesken sahibi yapmak maksadında tezahür etmekte ve son zamanlarda sosyal mülâhazalara uygun olan ikinci görüş revaç bulmaktadır.

Bizde de, Bina Vergisi tatbikatında, esas itibarıyla inşaatı teşvik gayesiyle başlamış olan geçici muaflık rejimi, bir yandan üç yıllık bir muaflık şeklinde muhafaza edilirken sonradan buna paralel olarak on yıllık bir devreyi kapsıyan mesken muaflığı kabul edilmek suretiyle iki cep-heli olarak bütün genişliği ile tatbik edilmekte bulunmuştur.

Geçirdiğimiz son devrelerin ekonomik gelişmesi bütün açıklığı ile göstermiştir ki, diğer az gelişmiş memleketlerde olduğu gibi, memleketimizde de bilhassa özel sektör sahasında yatırımların büyük kısmı prodüktif konulara (sınai yatırımlar gibi) yönelecek yerde aksine bizim şartlarımıza göre lüks sayılabilecek inşaatla yönelmiştir. Görülüyor ki, iktisadi bakımdan faydalı olmak şöyle dursun, mâkûs neticeler veren bu hareketin fiskal yönden teşvik edilmesi tamamen yersiz olduğu gibi bunun, sosyal mülâhazalarla izah ve müdafaa edilecek bir tarafı bulunmadığı da açıktır. Bu sebeplerdir ki, Beş Yıllık Kalkınma Plânımızda öngörüldüğü şekilde kamu ve mahallî

idare gelirleri yeniden düzenlenirken geçici muaflik rejiminin, hem Batıdaki temayüllere ve tatbikata uyararak hem de bizim şartlarımızı göz önünde tutarak esaslı bir revizyona tabi tutulması ve yeniden organize edilmesi lüzum ve zarureti kendini göstermektedir .

Diğer taraftan, Beş Yıllık Kalkınma Plânında Bina Vergisinin, şehir içi arsaların vergilenmesi ve başkaca mahallî idare gelirlerinin yeniden düzenlenmesi suretiyle bu idarelerin malî bün-yerlerini kuvvetlendirici tedbirler alınması, 1963 iera programının §7/217 - 1 nci maddesinde de, özel sektörün konut yatırımlarını lüks konuttan ekonomik ve halk konutu tipine kaydıracak vergi tedbirlerinin tesbit edilerek bir an önce yürürlüğe konulması öngörülmüştür.

Genel vergi reformu içinde mahallî idare gelirlerini teşkil eden vergiler de ele alınmış ve yapılan çalışmaların bir cephesi olarak, Bina ve Arazi vergileri yerine geçecek, Emlâk Vergisi Kanun tasarısı hazırlanmıştır. Teklif edilen Emlâk Vergisi reformunda, yukarıda zikredilen sebeplerle, geçici inşaat muaflığı esası terk edilmiş meskenlere ait muaflığın ise gerçekten sosyal icaplara uygun bir tarzda tesisi cihetine gidilmiştir. Ancak, yeni bir tahrir gidilmeksizin Emlâk Vergisi reformundan bahsetmeye ve bu vergiyi teklif edilen şekilde kurmaya ve geliştirmeye imkân olmayacağından, hazırlanan bu tasarıda genel tahrir yapılması öngörülmüş ve tahrir yapıp tatbika konulmadıkça kanunun yürürlüğe girmeyeceği kabul edilmiştir.

Bununla beraber, lüzumlu tahrirlerin yapılarak kanunun yürürlüğe konulması dolayısıyla iera plânında öngörülen vergi tedbirlerinin işlemeye başlaması, kısa da olsa, bir zaman alacaktır. Hazırlanan bu tasarı ile, plân ve programda öngörülen tedbirlerin, bu kısa zaman sonu beklenilmeden, tatbikata konulması suretiyle plânın tahakkukuna çalışılmıştır.

Maddelerin açıklanması

Bilindiği gibi, Beş Yıllık Kalkınma Plânı ve buna göre hazırlanan 1963 yılı iera programı gereğince, vergi politikasının uygulanmasında esas olacak konut tipinin tesbiti Maliye, İmar ve İskân ve Bayındırlık bakanlıklarına verilmiş ve mezkû bakanlıklara da keyfiyet müştereken tesbit edilmiştir. Burada muayyen tip konutlara vergi muafiyeti verilmek suretiyle, konut yatırımına gidecek harcamaların, lüks meskenden ziyade, sağlık bakımından sakıncası olmayan halk konutları tipine kaydırılması amacı güdülmüş ve tasarının muafiyete taallük eden maddesi bu esaslara mütenazır olarak düzenlenmiş diğer taraftan, kanundaki ahengi bozmamak için ilgili diğer iki maddede de değişiklik yapılmıştır.

Tasarının 1 nci maddesinin (a), (b) ve (c) fıkralarına göre tesbit edilen «Halk konutları standartları» na uygun olarak asgari nitelikte inşa edilen meskenlere, sahibi tarafından kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın, 10 yıl süre ile, aynı standartlara uygun olarak orta nitelikte inşa edilen ve sahiplerince mesken olarak kullanılan binalara 5 yıl süre ile ve resmî daire, kurum, konut ofisleri ve iş verenler tarafından yapılarak veya yaptırılarak görevle ilgili zorunluklar ve belli sosyal amaçlar için kârsız olarak dar gelirli kimselere tahsis edilecek asgari nitelikteki lojman binalarına keza 10 yıl süre ile Bina Vergisi muafiyeti tanınacaktır.

Tasarının 2 nci maddesiyle kanunun muafiyetlerden faydalanma şartını gösteren 6 nci maddesi değiştirilmekte ve mükellefler lehine yeni bir hükmün getirilmektedir. Halen yürürlükte olan kanun hükmüne göre, mükelleflerin inşaatın bitiminden itibaren iki ay içerisinde beyanname vermemeleri halinde, geçici muafiyetleri sükut etmektedir. Bu çok sert hüküm yumuşatılmış ve getirilen yeni hükümle, süresinde beyanname verilmemesi halinde muafiyetin, beyannamenin verildiği malî yılı takibeden malî yıldan itibaren verileceği kabul edilmiştir.

3 nci madde ile, mükellefiyetin başlaması ve düşmesi meselesine açıklık ve basitlik sağlamak üzere yürürlükteki kanunun 7 nci maddesi değiştirilmektedir.

Tasarının geçici maddesinde, kazanılmış hakların ihlâl edilmemesini temin bakımından 1837, 5228, 6188 ve 206 sayılı kanunlarla tanınmış bulunan geçici muafıkların saklı bulunduğu hüküm altına alınmaktadır.

4 neü maddede ise, geçici madde ile saklı tutulan geçici muaflığa ilişkin 206 sayılı Kanunun 3 neü ve geçici 2 neü maddeleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

5 neü ve 6 neü maddeler yürürlük ve yetkiye aidolup buna göre sevk edilen hükümler kanunun yayımı tarihini takibeden malî yıl başından itibaren yürürlüğe girecektir.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi

Geçici Komisyonu

Esas No. : 1/623

Karar No. : 7

28 . 2 . 1964

Yüksek Başkanlığa

4 . 7 . 1931 tarihli ve 1837 sayılı Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılması ve 3 . 1 . 1951 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 3 neü ve geçici 2 neü maddelerinin kaldırılması hakkında Hükümetçe hazırlanan kanun tasarısı Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de iştirakiyle görüşüldü.

Komisyonumuz çalışmalarında, evvelece görüş ve mütalâaları öğrenilmiş olan Devlet Plânlama Teşkilâtının, Ticaret Odaları ve Ziraat Odaları Biliğinin bu görüş ve mütalâaları da göz önünde bulundurulmuştur.

Bu mütalâa ve görüşlerin de ışığı altında Hükümet tasarısı incelenerek Komisyonumuzca varılan sonuçlar, değişiklik sebepleriyle birlikte, aşağıda açıklanmıştır.

Her sosyal müessese gibi vergi sistemi de menleketin ekonomik, sosyal ve kültürel şartlarına tâbi olarak devamlı bir gelişme ve değişme halindedir. İktisaden gelişme halinde olan ve bunu plân-
■ kalkınma devresine girmek suretiyle geliştirmek çabasında bulunan menleketimizde bu tekâmülün daha da süratli seyrettiği görülmektedir. Bu durumda, bugünkü vergi sistemimizin bir yandan plân ihtiyacının gerekli kıldığı varidatı ve vergi güvenliğini sağlayacak, öte yandan vergi ziyasını önliyecek şekilde malî yönden; sosyal adalet hedeflerini gerçekleştirmeyi mümkün kılaacak şekilde sosyal yönden müessiriyetinin artırılması lâzımgelmektedir.

Komisyonumuzca incelenen tasarı yukarıda açıklanan hedeflere yöneltmiş olarak hazırlanmış bulunmaktadır.

Madde 1. — 4 . 7 . 1931 tarihli ve 1837 sayılı Bina Vergisi Kanununun 24 . 3 . 1950 tarihli ve 5648 sayılı Kanunla değişik 4 neü maddesinin değiştirilmesini öngören ve Bina Vergisinde geçici muaflık rejiminin muayyen tip konutlar ile Turizm Endüstrisini Teşvik Kanunu hükümleri gereğince Turizm Müessesesi belgesi almış olan teşebbüslerin adı geçen kanunda yazılı maksatlara tahsis ettikleri binalara uygulanmasını hedef tutan tasarınn 1 neü maddesi Komisyonumuzca aynen benimsenmiş aneak, ilk fıkradaki (Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren inşa edilen.....) hükmü, tatbikatta doğacak uygulama güçlüğü nazara alınarak, (1 Mart 1964 tarihinden itibaren yeniden inşa edilen.....) şeklinde değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Tasarının 2, 3 ve geçici maddesi ile 4 neü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Madde 5. — Tasarının yürürlüğe ait 5 neü maddesindeki (Bu kanun yayımlandığı tarihi takibeden malî yıl başından itibaren.....) hükmü 1 neü maddede yapılan değişikliğe mütenazır olarak, (Bu kanun 1 Mart 1964 tarihinden itibaren.....) şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 6. — Tasarının 6 neü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesine karar verilen kanun tasarısı Yüksek Meclisin tasviplerine arz olunur.

Başkan Çanakkale <i>Ş. İnan</i>	Başkanvekili Sakarya <i>N. Bayar</i>	Sözeü Konya <i>R. Özal</i>	Kâtip Ağrı Söz hakkım mahfuz muhalifim <i>N. Güngör</i> Amasya
Amasya <i>R. Arpacıoğlu</i>	Adana Söz hakkım mahfuzdur <i>Y. Aktınur</i>	Adana Söz hakkım mahfuz <i>A. Sıvrın</i>	Söz hakkım mahfuzdur <i>M. K. Karan</i>
Burdur <i>K. Yavuzkan</i>	Bursa Söz hakkım mahfuzdur <i>A. Türkel</i>	Bursa Z. Uğur İmzada bulunamadı	Erzurum <i>G. Karaca</i>
Giresun <i>A. Cüceoğlu</i>	İstanbul <i>V. Özarar</i>	İzmir Söz hakkım mahfuz <i>İ. Gürsan</i>	Kastamonu Söz hakkım mahfuzdur <i>İ. H. Yılanhoğlu</i>
Konya <i>K. Ataman</i>	Konya <i>A. Kuzucu</i>	Maraş Muhalifim <i>A. Hüdayioğlu</i>	Ordu <i>İzzettin Ağaoğlu</i>
Rize Söz hakkım mahfuz olmak üzere <i>A. H. Güner</i>	Siirt Söz hakkım mahfuzdur <i>İ. Özgen</i>	Sivas <i>R. Günay</i>	Van <i>Ş. Kösereisioğlu</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına ve 3.1.1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 3 ncü ve geçici 2 nci maddelerinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 4.7.1931 tarihli ve 1837 sayılı Kanunun 24.3.1950 tarihli ve 5648 sayılı Kanunla değişik 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geçici muaflıklar

«Madde 4. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren inşa edilen aşağıda yazılı binalar Bina Vergisinden geçici olarak muaftır :

a) İmar ve İskân Bakanlığınca tesbit edilen, «Halk konutları standartları» na uygun olan asgari nitelikteki binalar, bina apartman ise daireler, ister sahiplerince mesken olarak kullanılsın ister kiraya verilsin, inşalarının sona erdiği malî yılı takibeden malî yıldan itibaren 10 yıl süre ile;

b) Yukarıda, (a) fıkrasında bahsi geçen, «Halk konutları standartları» na uygun olan ve sahiplerince mesken olarak kullanılan orta nitelikteki binalar, bina apartman ise daireler, inşalarının sona erdiği malî yılı takibeden malî yıldan itibaren 5 yıl süre ile;

(Bu binaların, bina apartman ise dairelerin, sahiplerince mesken olarak kullanılması şartı ile, satın alınması veya sair suretle iktisabolunması halinde de yukarıki hüküm uygulanır.)

c) Genel ve katma bütçeli dairelerin; il özel idareleri ve belediyelerin; sermayesinin yarısından fazlası Devlete aidolan banka, şirket ve kurumların, İktisadi Devlet Kurumları, özel kanunlarla kurulan banka ve kurumlar ile bunların sahiplerinin ayrı ayrı veya birleşerek kurdukları ve sermayesinin yarısından fazlasına katıldıkları şirket, kurum ve ortaklıkların; Devlet eli ile Devlete bağlı kurumlarca kurulacak konut ofisleri ve ortaklıkları ile iş verenler tarafından çalıştırdıkları işçiler için, «Halk konutları standartları» na uygun olarak asgari nitelikte yapacakları veya yaptıracakları ve görevle ilgili zorunluklar ve belli sosyal amaçlar için kârsız olarak memur ve işçilerine tahsis edecekleri lojman binaları, bina apartman ise daireleri, inşalarının sona erdiği malî yılı takibeden malî yıldan itibaren 10 yıl süre ile;

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

1837 sayılı Bina Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasına ve 206 sayılı Kanunun 3 ncü ve geçici 2 nci maddelerinin kaldırılmasına dair kanun

MADDE 1. — 4.7.1931 tarihli ve 1837 sayılı Kanunun 24.3.1950 tarihli ve 5648 sayılı Kanunla değişik 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geçici muaflıklar :

MADDE 4. — 1 Mart 1964 tarihinden itibaren yeniden inşa edilen aşağıda yazılı binalar bina vergisinden geçici olarak muaftır :

a) İmar ve İskân Bakanlığınca tesbit edilen «halk konutları standartlarına uygun olan asgari nitelikteki binalar, bina apartman ise daireler, ister sahiplerince mesken olarak kullanılsın ister kiraya verilsin, inşalarının sona erdiği malî yılı takibeden malî yıldan itibaren 10 yıl süre ile;

b) Yukarıda «a» fıkrasında bahsi geçen «halk konutları standartlarına uygun olan ve sahiplerince mesken olarak kullanılan orta nitelikteki binalar, bina apartman ise daireler, inşalarının sona erdiği malî yılı takibeden malî yıldan itibaren 5 yıl süre ile;

Bu binaların, bina apartman ise dairelerin, sahiplerince mesken olarak kullanılması şartı ile satın alınması veya sair suretle iktisabolunması halinde de yukarıki hüküm uygulanır.

c) Genel ve katma bütçeli dairelerin; il özel idareleri ve belediyelerin; sermayesinin yarısından fazlası Devlete aidolan banka, şirket ve kurumların, İktisadi Devlet Kurumları, özel kanunlarla kurulan banka ve kurumlar ile bunların sahiplerinin ayrı ayrı veya birleşerek kurdukları ve sermayesinin yarısından fazlasına katıldıkları şirket, kurum ve ortaklıkların; Devlet eli ile Devlete bağlı kurumlarca kurulacak konut ofisleri ve ortaklıkları ile işverenler tarafından çalıştırdıkları işçiler için «halk konutları standartları» na uygun olarak asgari nitelikte yapacakları veya yaptıracakları ve görevle ilgili zorunluklar ve belli sosyal amaçlar için kârsız olarak memur ve işçilerine tahsis edecekleri lojman binaları, bina apartman ise daireleri, inşalarının sona erdiği

Hü.

Geçici Ko.

(«a» fıkrasında yazılı muafiyet binanın meskenden «b» fıkrasında yazılı muafiyet binanın sahibinin ikametinden, «c» fıkrasında yazılı muafiyet binanın lojmandan başka maksatlarda kullanılmaları halinde, kullanılmaya başlandıkları tarihi takibeden malî yıldan itibaren düşer.)

d) Turizm Endüstrisini Teşvik Kanunu hükümleri gereğince Turizm Müessesesi Belgesi almış olan teşebbüslerin adı geçen kanunda yazılı maksatlara tahsis ettikleri binalar, inşalarının sona erdiği veya mevcut binaların bu maksada tahsisi halinde, turizm müessesesi belgesinin alındığı malî yılı takibeden malî yıldan itibaren 5 yıl süre ile.»

MADDE 2. — Aynı kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Muafiyetlerden faydalanma

«Madde 6. — Kanunun 4 ncü maddesinin (a) ve (b) fıkralarında yazılı muafiyetlerden faydalanmak için mükelleflerin ilgili vergi dairesine inşaatın bittiği tarihten itibaren iki ay içerisinde bir beyanname vermeleri şarttır. (c) fıkrasında yazılı binalar için ilgililerin inşaatın bitimini aynı süre içinde yazı ile ilgili vergi dairesine bildirmeleri kâfidir.

Süresinde beyanname verilmez veya bildirimde bulunulmazsa muafiyet, beyannamenin verildiği veya bildirim yapıldığı malî yılı takibeden malî yıldan muteber olur. Bu takdirde beyannamenin verildiği veya bildirim yapıldığı malî yılın sonuna kadar geçen yıllara ait muafiyet hakkı düşer.

(3 ncü maddenin 1, 2, 3, 6 ve 7 nci fıkralarında yazılı binalar ile köylerdeki inşaat için beyanname istenilmez.)

MADDE 3. — Aynı kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Mükellefiyetin başlaması ve düşmesi

«Madde 7. — Bina Vergisi mükellefiyeti, Vergi Usul Kanununun 61 ve 71 nci maddeleriyle tesbit edilen gayrisâfi iratlara bu kanun-

malî yılı takibeden malî yıldan itibaren 10 yıl süre ile;

(«a» fıkrasında yazılı muafiyet, binanın meskenden «b» fıkrasında yazılı muafiyet binanın sahibinin ikametinden, «c» fıkrasında yazılı muafiyet binanın lojmandan başka maksatlarda kullanılmaları halinde, kullanılmaya başlandıkları tarihi takibeden malî yıldan itibaren düşer.)

d) Turizm Endüstrisini Teşvik Kanunu hükümleri gereğince turizm müessesesi belgesi almış olan teşebbüslerin adı geçen kanunda yazılı maksatlara tahsis ettikleri binalar, inşalarının sona erdiği veya mevcut binaların bu maksada tahsisi halinde, turizm müessesesi belgesinin alındığı malî yılı takibeden malî yıldan itibaren 5 yıl süre ile,

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

la kabul edilen muaflık ve istisnaların uygulanmasından sonra gelen malî yıldan itibaren başlar ve aynı maddeler gereğince terkin edilen iratlara göre düşer.»

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunla değiştirilen 1837 sayılı Kanunun 4 ncü, mülga 5228 sayılı Kanunun 7 nci, 6188 sayılı Kanunun 13 ncü ve 3.1.1961, tarihli 206 sayılı Kanunun 3 ncü maddeleri gereğince muafiyetten istifade ettirilmiş olan hınaların bu muafiyetleri saklıdır.

Kaldırılan hükümler

MADDE 4. — 3.1.1961 tarihli ve 206 sayılı Kanunun 3 ncü ve geçici 2 nci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 5. — Bu kanun yayımlandığı tarihi takibeden malî yılbaşından itibaren yürürlüğe girer.

Yetki

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

15.1.1964

Başbakan <i>Ismet İnönü</i>	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı <i>K. Satır</i>
Devlet Bakanı <i>İ. S. Omay</i>	Devlet Bakanı <i>M. Yolaç</i>
Devlet Bakanı V. <i>İ. S. Omay</i>	Adalet Bakanı <i>S. Çumralı</i>
Millî Savunma Bakanı <i>İ. Sancar</i>	İçişleri Bakanı <i>O. Öztürk</i>
Dışişleri Bakanı V. <i>K. Satır</i>	Maliye Bakanı <i>F. Melin</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Öktem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>A. H. Onat</i>

Geçici Ko.

GEÇİCİ MADDE — Tasarının geçici maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kaldırılan hükümler

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük

MADDE 5. — Bu kanun 1 Mart 1964 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yetki

MADDE 6. — Tasarının 6 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ticaret Bakanı <i>F. İslimyeli</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>K. Demir</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>M. Yüceler</i>	Tarım Bakanı <i>T. Şahin</i>
Ulaştırma Bakanı <i>F. Alpiskender</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>
Sanayi Bakanı <i>M. Erten</i>	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı <i>H. Oral</i>
Tur. ve Tanıtma Bakanı <i>A. İ. Göğüş</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>C. Uzer</i>
Köy İşleri Bakanı <i>L. Yurdoğlu</i>	